AWARENESS

Bijlage boek fase 2

Beleidskader duurzame energie opwek Meierijstad

Participatieproces bij het tot stand komen van het beleidskader

april 2023

Inhoudsopgave

Bijlage 1 – Informatieavond zon- en windenergie in Meierijstad 19 april 2022 3
- Verslag 4
- Presentatie 7

Bijlage 2 – Evaluatie- en informatiebijeenkomst zonne-energie in Meierijstad 16 mei 2022 18
- Verslag
- Presentatie

Bijlage 3 – Startbijeenkomst thematafels 24 mei 2022 42
- Verslag
- Presentatie

Bijlage 4 – Thematafel 1: energiemix en landelijke inpassing 14 juni 2022 24
- Verslag
- Achtergrondinformatie Afwegingskader duurzame energie

Bijlage 5 – Thematafel 2: participatie en lokaal eigendom 21 juni 2022 55
- Verslag
- Achtergrondinformatie

Bijlage 6 – Resultaten online enquête 23 juni tot 2 juli 2022 69

Bijlage 7 – Verslag peilingen sociale media 23 juni tot 2 juli 2022 85

Bijlage 8 – Verslag digitaal vragenuur 28 juni 2022 91

Bijlage 9 – Straatgesprekken op markten 24, 25 en 30 juni 2022 94
- Verslag
- Posters

Bijlage 10 – Hoofdtafel 12 juli 2022 97
- Verslag
- Presentatie

AWARENESS

Bijlage 1

Beleidskader duurzame energie opwek Meierijstad

Informatieavond zon- en windenergie in Meierijstad 19 april 2022

- Verslag
- Presentatie

april 2023

Verslag

Opening door Eric Vink (Awareness)

De avond gaat over wat er al gedaan is en waar we nu staan, wat de gemeente het komende jaar gaat doen en het Afwegingskader Duurzame Opwek, en hoe u daarbij betrokken kan zijn.

Welkomstwoord door de uitgaand wethouder Harry van Rooijen

De energietransitie is van grote omvang, dus deze periode kunnen we gebruiken om na te denken over hoe we dit het beste kunnen invullen. Energievraagstukken zullen blijven komen, dus nu gaat het over een afwegingskader: hoe gaan we die keuzes in de toekomst maken? Wees betrokken, en wij zullen proberen jullie zoveel mogelijk mee te nemen.

Presentatie van Roel Wouters (projectleider duurzaamheid): Energieopgave Meierijstad: waar staan we nu?

Er zijn afspraken over de energieopgave: in Europa (40% CO2-reductie in 2030, wordt mogelijk 55%), in het klimaatakkoord (in 2030 35 TWh duurzame opwek op land en 49 TWh op zee), in de Regionale Energie Strategie, én lokaal: de gemeenteraad heeft besloten in 2050 CO2-neutraal te willen zijn op eigen grondgebied. Dat betekent: besparen én energieopwekking.

Zon op dak wekt maximaal 30-35% van de verbruikte energie op, dus er is meer nodig. Daarvoor is van tevoren beleid nodig: keuzes om 2050 te halen, herijking van het zonneparkenbeleid, extra stimuleren van zon op dak, beleid voor windmolens en voor mogelijke andere opwekvormen. Als Meierijstad hier niet op tijd de regie in neemt, gaan andere overheidslagen dat doen.

De huidige situatie is als volgt: circa 30% van de stroomaansluitingen heeft een of meer zonnepanelen. Voor zon op land zijn 4 locaties in procedure en worden geen extra uitvragen gedaan tot het beleid herijkt is. Wind op land is in de onderzoeksfase (zie de presentatie van Paul Jansen, hieronder). Windpark Veghel Wind(t) wordt ontwikkeld: de raad heeft ingestemd en de vergunning is afgegeven. Voor andere opwektechnieken (zoals bijvoorbeeld kernenergie) en energiedragers (zoals bijvoorbeeld waterstof) zijn nu geen vormen bekend die Meierijstad helpen de doelen uit 2050 te halen, maar de gemeente blijft de ontwikkelingen volgen.

Het beleid voor duurzame opwek gaat over algemene randvoorwaarde voor de hele breedte: zon op dak, zon op land, wind op land en nader te bepalen alternatieve opwek. Thema's om rekening mee te houden zijn o.a. ruimtegebruik (onder wat voor voorwaarden vindt duurzame opwek in het buitengebied plaats?), de planning tot 2030 – 2040 – 2050, uitwerking van onderwerpen zoals 50% lokaal eigendom en meervoudig ruimtegebruik, en de druk vanuit andere overheden om aan de slag te gaan.

In de energieopwekking wordt niets uitgesloten, maar eerst moet het plaatje met randvoorwaarden compleet zijn. Dan kunnen we duidelijk en onderbouwd aangeven waarom iets wel of niet kan, ook richting de politiek en het Rijk. Als het algemene beleid er ligt is er ook ruimte om er andere onderdelen aan te hangen zoals energieopslag voor de seizoensfluctuaties.

Bij het versnellen van zon op dak speelt dat veel van de overgebleven dakoppervlakte op bedrijventerreinen ligt, en dat wacht op netwerkcapaciteit: zon op dak is nu geen prioriteit voor Enexis. Als de gemeente kan aangeven hoe de totale opwek van energie eruit gaat zien, kan dat helpen om de prioriteiten van Enexis te verschuiven. Voor de gemeente heeft zon op dak, net als isolatie, zeker hoge prioriteit. Nog hoger dan dit afwegingskader zelf.

Het is lastig om de opwekopgave bij andere gemeenten neer te leggen of op hen te wachten omdat zij met dezelfde puzzel zitten. Dat gesprek wordt wel gevoerd in de regio.

Er blijven nieuwere en betere technieken aankomen. Daarom is het een kwestie van de juiste planning maken en voorkomen dat we te veel uitstellen: wanneer zetten we welke stappen? Daarbij houden we rekening met technische ontwikkelingen én met tegenvallers voor de opgave.

Presentatie van Paul Jansen (Pondera): Wat gaan we technisch-inhoudelijk doen?

Zon en wind vormen samen een belangrijke spil in de energietransitie, en daarom pakken we ze parallel op. Voor zon wordt het bestaande beleidskader herijkt en de relatie met wind gelegd. Voor wind is meer onderzoek nodig: een plan-MER en milieuonderzoeken. Die worden op hoofdlijnen uitgevoerd omdat het over beleid gaat, niet over concrete projecten.
De Notitie Reikwijdte en Detail (NRD) voor de plan-MER is vastgesteld. Daar staat in wat wel en wat niet in de MER moet staan, hoe diepgaand dat moet worden onderzocht, en welke vervolgonderzoeken er per concreet project zouden moeten worden uitgevoerd.
Het inhoudelijk onderzoek voor de plan-MER is nu gestart. Per thema gaat dat ofwel over kwalitatief onderzoek zoals literatuurstudies en expertbeoordelingen (voor gezondheid, landschap, cultuurhistorie en archeologie, recreatie en toerisme, water en bodem, en hergebruik of recycling bij einde levensduur) of over kwantitatief onderzoek (voor veiligheid, en duurzame energieopbrengst) of over beide (voor geluid, slagschaduw, natuur, en ruimtegebruik en radar).

Het beleidskader zon wordt herijkt: hoe gaan we om met netcongestie i.s.m. de netbeheerder, zijn er aanvullende eisen voor ontwerpprincipes of aanscherping van de meerwaardecomponent nodig, en moet er een herijking van de locatieafweging plaatsvinden? Als dat nodig blijkt uit de thematafels (zie onder) zou hier ook aanvullend inhoudelijk onderzoek kunnen worden toegevoegd.

Voor de plan-MER zijn onderzoeksgebieden afgebakend waarbinnen een voorbeeldopstelling gedaan wordt om kwantitatief onderzoek te kunnen doen. Deze locaties hoeven *niet* locaties te worden waar ook echt windprojecten zouden worden toegestaan. De eerste resultaten over radar, natuur, geluid, slagschaduw en veiligheid zullen voor de zomervakantie 2022 beschikbaar zijn. Vanwege het 'Nevele'-arrest zijn de normen voor windturbines *on hold*, dus daar moet voor milieueffectrapportage rekening mee worden gehouden.

Windturbines zijn tegenwoordig hoog en vangen stabieler wind, ook ver uit de kust. Ook over de grens met Duitsland zijn veel rendabele windparken, al waait het daar minder hard op land.

Als er grootgebruikers van duurzame energie zijn die je direct op een windpark kan aansluiten, zonder het net te belasten, dan is dat handig. Waar dat kan wordt het steeds vaker gedaan, maar de vraag van direct naburige gebruikers sluit lang niet altijd aan op het aanbod.

Alle onderzoeken worden als bijlage van de MER openbaar gemaakt.

Presentatie van Janine van Abeelen (projectleider duurzaamheid): Hoe kunt u betrokken zijn?

Bij het maken van het afwegingskader duurzame opwek wil de gemeente zeer intensieve participatie organiseren. Iedereen die betrokken wil zijn, kan meedoen. Naar alle input wordt geluisterd en die wordt zo goed als mogelijk meegenomen. De gemeente zal via alle bekende kanalen communiceren.

Er zijn drie types participatiemomenten:

- Informatiebijeenkomsten zoals nu, in de Week van de Duurzame Energie en na de zomer, waar iedereen globaal op de hoogte gehouden kan worden
- Kennistafels, voor iedereen die diepgaande informatie over specifieke onderwerpen wil

- Thematafels, om samen echt in gesprek te gaan over de bouwstenen van het afwegingskader. Omdat dit intensieve gesprekken zijn werken deze bijeenkomsten met aanmelding vooraf.

De planning is als volgt:

- De kennistafel afstandsnormen en radar voor windenergie vindt plaats op dinsdag 10 mei.
- Op maandag 16 mei is er een informatiebijeenkomst over de evaluatie van zonne-energie
- Van 25 juni tot en met 3 juli is de Week van de Duurzame Energie.
- Op dinsdag 24 mei is de startbijeenkomst van de thematafels, voor wie zich oor een van die tafels heeft aangemeld.
- Op dinsdag 31 mei is de thematafel *energiemix*: wat kan er wel en niet, en wat vinden we acceptabel?
- Op dinsdag 7 juni is de thematafel *50% lokaal eigendom*: het profijt van energieopwekking moet naar de omgeving, en welke vormen vinden we daarvoor acceptabel?
- Op dinsdag 14 juni is de thematafel *inpassing in het landschap*, met extra focus op zon.
- Op dinsdag 21 juni is de thematafel *het betrekken van inwoners bij plannen*, over het betrekken bij concrete plannen als die in de toekomst worden opgesteld
- Op dinsdag 12 juni is de overkoepelende afsluitingsbijeenkomst van de thematafels.
- In het najaar wordt de opbrengst van deze bijeenkomsten verwerkt, en vinden er een nieuwe informatieavond en een tweede ronde thematafels plaats.

Aanmelding voor de thematafels kan vanaf dinsdag 20 april en de aanmelding sluit op 17 mei. Voor aanmelding is een korte motivatiebrief nodig, zodat de gemeente een goede afspiegeling kan samenstellen.

Als blijkt dat er belangrijke onderwerpen missen voor de thematafels, kunnen er zo nodig extra bijeenkomsten worden georganiseerd.

De thematafels zijn fysieke bijeenkomsten. Voor afwezige belangstellenden wordt gekeken wat er kan worden georganiseerd, bijvoorbeeld met verslaglegging.

Bredere principes zoals ‘de vervuiler betaalt’ passen niet in de plan-MER: dit ligt vooral bij de politiek of juist inderdaad in het afwegingskader.

Uit het publiek komt de suggestie een thematafel alternatieve bronnen te organiseren.
De inzichten uit de thematafels worden in elk geval meegenomen. Het blijkt bij zulke bijeenkomsten vaak dat je veel ophaalt in de verdieping, zoals ook bij de NRD. Als de gemeente weet met een deel van de input niet verder te kunnen is het de ambitie om ook op te schrijven waaróm dan niet.

Presentatie informatieavond zon en wind 19 april 2022

MEIERIJSTAD

INFORMATIEAVOND ZON EN WIND

Afwegingskader windenergie Meierijstad

19 april 2022

EVEN VOORSTELLEN

MEIERIJSTAD

Dia 4

PROGRAMMA 19 APRIL 2022

MEIERIJSTAD

19:30u	Start – welkomstwoord wethouder Harry van Rooijen
19:40u	Energieopgave Meierijstad – Roel Wouters
	Gelegenheid tot het stellen van vragen
20:05u	Toelichting technisch inhoudelijke onderzoeken – Paul Jansen
	Gelegenheid tot het stellen van vragen
20:25u	Hoe kunt u betrokken zijn? – Janine van Abeelen
	Gelegenheid tot het stellen van vragen
20:50u	Afronding
21:00u	Einde bijeenkomst

Dia 5

MEIERIJSTAD

Energieopgave Meierijstad: waar staan we nu?

Roel Wouters

WAAR KOMT DE ENERGIEOPGAVE VANDAAN?

MEIERIJSTAD

- Klimaatakkoord Parijs & Landelijk
  - Landelijke opgave opwek op land 35 TWh 2030
  - Landelijke opgave opwek op zee 49 TWh
- Lokaal beleid
  - Gemeenteraad: CO2 neutraal 2050 op eigen grondgebied
- Regionale Energie Strategie (RES) opgave 2030
  - +/- 15 – 20% van totaal opgave 2050 in 1/3 e v.d. tijd

Mogelijke nieuwe ontwikkelingen:

- Fit for 55 (Europa)
  - Verhoging taakstelling naar 55% CO2 reductie 2030 (was 40%)

Dia 7

C02 NEUTRAAL OP EIGEN GRONDGEBIED

MEIERIJSTAD

- Aan welke knoppen kun je hiervoor draaien?
  - Besparingsopgave & Energiemix
    - Zon op dak max. 30 – 35% van de totale opgave 2050.
- Voor opwek is beleid nodig, ook als het (nog) niet uitgevoerd gaat worden
  - Keuzes om 2050 te halen
  - Zonneparkenbeleid herijking (vastgesteld 2020)
  - Zon op dak extra stimuleren, op welke manier?
  - Windmolenbeleid wordt uitgewerkt
  - Mogelijke andere opwekvormen?

Dia 8

HUIDIGE SITUATIE

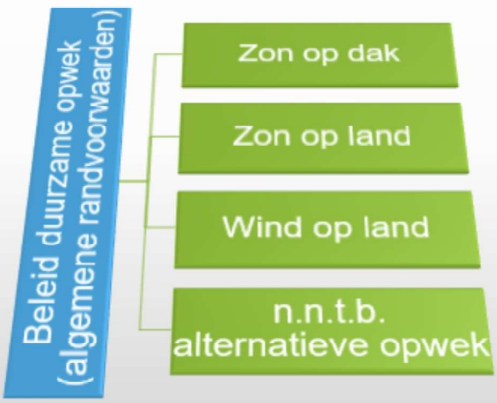
MEIERIJSTAD

- Zon op dak
  - 30% van alle aansluitingen heeft panelen
- Zon op land
  - 4 locaties in procedure.
  - Geen extra uitvragen tot er herijkt beleid is.
- Wind op land
  - Dataverzameling, MER & radartoets wordt uitgevoerd. Het zijn onderzoekslocaties locaties kunnen nog afvallen.
  - Windpark Veghel Wind(t) wordt ontwikkeld, vergunning is afgegeven.
- Waterstof
  - Is een energiedrager, geen bron.
- Nieuwe/andere technieken
  - Geen andere vormen op dit moment bekend voor Meierijstad om doel 2050 te halen
  - Beleid moet wel ruimte bieden voor pilots.

Dia 9

BELEID DUURZAME OPWEK

MEIERIJSTAD

Dia 10

THEMA'S OM REKENING MEE TE HOUDEN IN HET OPWEKBELEID

MEIERIJSTAD

- Ruimtegebruik voor duurzame opwek in het buitengebied
  - Wat voor voorwaarden?
- Planning doel 2050 verhelderen. Wat tot 2030, wat tussen 2030- 2040 etc.
- Nieuwe onderwerpen en bestaande onderwerpen verder uitwerken.
  - wat wordt verwacht bv. 50% lokaal eigendom of meervoudig ruimtegebruik etc.
- Rol andere overheden
  - Druk om met opgave aan de slag te gaan

Dia 11

MEIERIJSTAD

Wat gaan we technisch-inhoudelijk doen?

Paul Jansen

RELATIE ZON EN WIND

MEIERIJSTAD

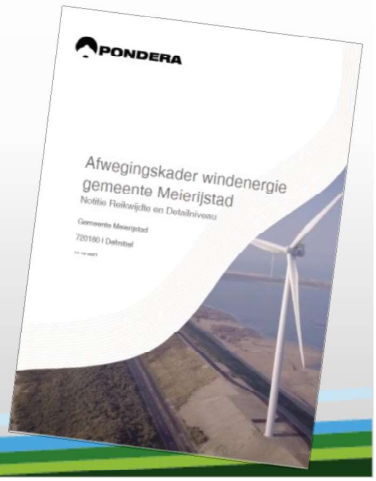
- Uiteindelijke doel:
  - Wind en zon zijn beide onderdeel van realiseren duurzame energieambitie, daarom parallel oppakken
- Wind:
  - Opstellen milieueffectrapportage en uitvoeren milieuonderzoeken
- Zon:
  - Herijking bestaande beleid – relatie met wind

Dia 13

WAT BETEKENT HET DAT DE NRD IS VASTGESTELD?

MEIERIJSTAD

- Notitie reikwijdte en detailniveau beschrijft:
  - Wat er wordt onderzocht in het milieueffectrapport
  - Hoe diepgaand dit moet worden onderzocht
- Het onderzoek is inhoudelijke gestart
- Onderzoeken kunnen zowel kwalitatief en/of kwantitatief zijn

14

WELKE ONDERZOEKEN WORDEN NU UITGEVOERD VOOR WIND?

MEIERIJSTAD

- Geluid (kwalitatief/kwantitatief)
- Slagschaduw (kwalitatief/kwantitatief)
- Gezondheid (kwalitatief)
- Veiligheid (kwantitatief)
- Natuur (kwalitatief/kwantitatief)
- Landschap, cultuurhistorie en archeologie (kwalitatief)
- Recreatie en toerisme (kwalitatief)
- Water en bodem (kwalitatief)
- Ruimtegebruik (waaronder ook radar)
- Duurzame energieopbrengst (kwantitatief)
- Hergebruik/recycling bij einde levensduur (kwalitatief)

15

WAT GAAN WE DOEN VOOR ZON?

MEIERIJSTAD

- Er ligt een beleidskader (toekomst van zon en wind) uit 2020
- Wordt momenteel herijkt (aan de hand van de huidige kennis en inzichten):
  - Hoe omgaan met netcongestie (i.s.m. netbeheerder)?
  - Aanvullende eisen ontwerpprincipes / meerwaardecomponent nodig?
  - Herijking locatie afweging/keuzes nodig?
- Indien uit de participatie (thematafels) naar voren komt dat nieuw inhoudelijk onderzoek nodig is voor deze herijking, dan kan dat worden toegevoegd.

Dia 16

WAT IS DE STAND VAN ZAKEN VOOR HET MER?

MEIERIJSTAD

- Afbakening gebieden heeft plaatsgevonden
- Voorbeeldopstellingen binnen gebieden nodig voor uitvoering kwantitatieve onderzoeken → worden op korte termijn gemaakt
- Onderzoeken worden in uitvoering gegeven:
  - Radar
  - Natuur
  - Geluid
  - Slagschaduw
  - Veiligheid
- Eerste resultaten voor de zomervakantie 2022 beschikbaar
- 'Nevele' arrest: rekening houden met landelijke m.e.r. en uitgebreid milieuonderzoek

17

MEIERIJSTAD

Hoe kunt u betrokken zijn?

Janine van Abeelen

ZO KUNT U BETROKKEN ZIJN

MEIERIJSTAD

- Zeer intensieve participatie
- Iedereen die betrokken wil zijn, kan meedoen
- Communicatie op vele manieren

8 september 2022
Dia 19

ZO KUNT U BETROKKEN ZIJN

MEIERIJSTAD

- Via informatieavonden en de Week van de Duurzame Energie
  Voor iedereen die op de hoogte gehouden wil worden
- Via kennistafels
  Voor iedereen die informatie wil over bepaalde onderwerpen
- Via thematafels
  Om samen te werken aan bouwstenen voor het afwegingskader via 4 onderwerpen;
  Voor iedereen die geïnteresseerd is, aanmelden is nodig omdat de groepsgrootte beperkt is

Dia 20

PLANNING

van informatiemomenten voor iedereen die geïnteresseerd is

MEIERIJSTAD

- Kennistafel afstandsnormen en radar (windenergie) di 10 mei
- Informatiebijeenkomst evaluatie zonne-energie ma 16 mei
- Week van de Duurzame Energie za 25 juni t/m zo 3 juli

Dia 21

PLANNING

van thematafels

MEIERIJSTAD

- Startbijeenkomst thematafels di 24 mei
- Thematafel 1 (Energie mix) di 31 mei
- Thematafel 2 (50% lokaal eigendom) di 7 juni
- Thematafel 3 (Inpassing in het landschap) di 14 juni
- Thematafel 4 (Het betrekken van inwoners bij plannen) di 21 juni
- Afsluitende bijeenkomst thematafels di 12 juli

Aanmelden voor de thematafels kan vanaf dinsdag 20 april

Dia 22

VOORUITKIJKEN

Najaar 2022

MEIERIJSTAD

- Opbrengst van informatiemomenten en thematafels nemen we mee
- Informatieavond
- Tweede ronde thematafels

Dia 23

BEDANKT VOOR UW AANDACHT EN INBRENG!

MEIERIJSTAD

Hebt u vragen of wilt u ons iets vertellen?

- Bekijk de website
  - www.meierijstad.nl/duurzaamheid
  - Daar kunt u zich inschrijven voor de nieuwsbrief
- Mail ons
  - duurzaam@meierijstad.nl
- Bel ons klantcontactcentrum
  - Telefoonnummer: 14 0413

Dia 24

AWARENESS

Bijlage 2

Beleidskader duurzame energie opwek Meierijstad

Evaluatie- en informatiebijeenkomst zonne-energie in Meierijstad 16 mei 2022

- Verslag
- Presentatie

april 2023

Schaapskooi, Schijndel | 16 mei 2022

Verslag

De gemeente Meierijstad werkt de komende tijd aan haar afwegingskader voor Duurzame Energie. Een belangrijk onderdeel hiervan is het opwekken van duurzame energie via zonnepanelen. Hiervoor bestaat al een afwegingskader. Vorig jaar heeft de gemeente een eerste deel van mogelijke locaties voor zonneparken opengesteld voor initiatieven, ook wel de eerste tranche genoemd. De komende maanden kijkt de gemeente naar het huidige afwegingskader. Waar nodig wordt het aangepast. Ook de ervaringen van omwonenden en andere betrokkenen worden hierin betrokken. Op maandag 16 mei 2022 organiseerde de gemeente daarom een evaluatie- en informatieavond over zonne-energie, in de Schaapskooi in Schijndel.

Opening en inleiding

Voorzitter Eric Vink (Awareness) ligt toe dat het vanavond niet gaat over het opwekken van duurzame elektriciteit via windturbines gaat, maar dat de avond echt in het teken staat van zonne-energie. De informatie gaat vanavond over wat er al gedaan is en waar de gemeente nu staat. Ook hoort de gemeente graag de ervaringen van de aanwezigen met het uitzetten van de eerste tranche.

Waar staan we nu?

Projectleider Duurzaamheid Roel Wouters (Gemeente Meierijstad) gaat in op waar we nu staan.

In het huidige afwegingskader voor zon, opgenomen in 'de toekomst van zon en wind in Meierijstad 'uit 2019, is aangegeven dat landschap leidend is, meerwaarde nodig is en participatie vereist is.

Op basis van het afwegingskader is een eerste tranche uitgezet. Van oktober '20 tot feb '21 zijn eerste gesprekken van initiatiefnemers met inwoners gevoerd en is de werkwijze, rolverdeling en verwachtingen tussen beide partijen en gemeente geduid. Tussen februari 2021 en september 2021 hebben initiatiefnemers de initiatieven verder uitgewerkt.
Uiteindelijk heeft dit geleid tot:

- 3 initiatieven in vergunningsprocedure
- 1 initiatief in fase principeverzoek
- 1 initiatief formeel teruggetrokken
- 2 initiatieven uit de eerste tranche gehaald

De gemeente is zelf al begonnen met een evaluatie van dit proces, door terugkoppeling van inwoners & initiatiefnemers lopende het proces, interne evaluatie en een reflectiebijeenkomst met de commissie Omgevingskwaliteit. In de PowerPoint zijn de resultaten van deze evaluatie opgenomen.

Opmerkingen uit de zaal

Door initiatiefnemers wordt niet of nauwelijks aan participatie gedaan hebben. Dat had vooraf bij de toetsing meegenomen moeten worden, terwijl bij aanname van het beleid in de raad wel is aangegeven dat er aan participatie gedaan moest worden.

- *Reactie gemeente: bij het aanmelden van initiatieven is inderdaad nog niet aan participatie gedaan. Was dat wel een wens geweest dan hadden 38 initiatiefnemers contact zoeken met inwoners, wat ook betekent dat in sommige gebieden inwoners door meerdere initiatiefnemers benaderd zouden worden. Dat vond de gemeente niet wenselijk. Achteraf bezien had de participatie beter gekund.*

Wat is de waarde of het belang van de 50 hectare die nu uitgezet is?

- *Reactie gemeente: het is inderdaad de vraag, of dat een minimum is of bijvoorbeeld een maximum. Mogelijk zou het, logischer zijn het niet op basis van hectare te doen maar op basis van vermogen.*

Er was een commissie betrokken, waarvan niet helemaal duidelijk wordt waarom bepaalde keuzes gemaakt zijn zoals ze gemaakt zijn. Als de participatie in projecten bij de gemeente ligt, was alles in participatie gegaan. Dat is nu het bij de initiatiefnemers lag niet het geval. Had de gemeente daar niet een andere rol in kunnen pakken?

- *Reactie gemeente: de gemeente heeft formeel een toetsende rol. We wilden voorkomen dat we ook als zender van de boodschap worden gezien of naast de initiatiefnemer zouden staan. We kunnen niet samen optrekken, want er is geen samen in deze fase. Dan zou dus niet kloppen, Daarnaast wordt het dan ook een beetje de slager die zijn eigen vlees keurt. Als laatste hebben we ook de kennis en mensen niet in huis om dat erbij te doen. Maar mogelijk doen we dat de volgende keer anders. Als u daar voor ideeën heeft horen we dat natuurlijk graag want ook wij zijn zoekende.*

Niet alleen in dit proces maar in het algemeen is participatie een probleem. Daar mag meer aandacht voor zijn. Als ik zoek op de site van de gemeente op 'energie' en 'transitie' kan ik niets vinden. Als je wilt dat mensen meedoen moet dat makkelijker te vinden en toegankelijker zijn. Voor wat betreft rolzuiverheid is verwachtingsmanagement ook erg belangrijk. Ik wil de gemeente vragen daar duidelijker in te zijn en te zorgen dat uitleg geen ruis veroorzaakt.

Het tempo wordt bepaald door de zwakste schakels. ZLTO en POM willen zon op dak en verduurzamen maar het geld wordt nu anders besteed. Eigen ondernemers missen zo de boot. Het zou fijn zijn het binnen de gemeente te houden. Daarnaast lijkt het raadzaam ook te kijken naar andere bronnen, zoals bijvoorbeeld micro-vergisters.

Wanneer het gaat om draagvlak creëren zijn woorden ook belangrijk. De wethouder had het over een 'parkje', dat helpt niet. Tegelijkertijd is er nu nog niet eens een laadpaal. Als je zorgt dat andere zaken waar vraag naar is geregeld worden, is er mogelijk ook eerder hier draagvlak voor. Kijk dus ook goed naar andere mogelijkheden.

- *Reactie gemeente: We kunnen geen lopende initiatieven die nu in de procedure zitten openbreken, omdat we tijdens de wedstrijd de spelregels veranderen. Maar het zit echt nog in de procedure, er staat nog niets vast. Ze zijn nu scenario's aan het maken. Het moet daarna nog door de raad.*

  Logisch dat jullie zeggen dat het voor draagvlak kan helpen als we andere zaken wel regelen of meenemen, maar we zitten ook daar met een dilemma. Er zit soms een spanning tussen wensen en benodigdheden voor duurzaamheid en het standaard werk van de gemeente. Bij het project waar het nu over gaat, hebben we het gehad over een aardewal. Iedereen was het daar mee eens, maar als ik dat bij de betreffende collega voorleg krijg ik terug 'dat dat geen tijdelijke oplossing is' en dat het dus niet kan. Dan moet ik lullen als Brugman, dat schuurt. Wij lopen dan dus ook aan tegen staand beleid. Je krijgt dan als het ware participatie en kwaliteit versus hoe zaken werken.

Voor wat betreft de rol van de gemeente: de gemeente is in de huidige initiatieven te terughoudend. Verzoek is om meer leidend te zijn en niet alleen toetsend. Energie is cruciaal en moet niet alleen overgelaten worden aan buitenlandse initiatiefnemers. Daarnaast zijn er nu initiatiefnemers die bijvoorbeeld nog nooit gesproken hebben met de wijkraad. Daartoe zouden ze verplicht moeten worden door de gemeente.

- *Reactie gemeente: we moeten participatie inderdaad aan de voorkant goed regelen*

Er zijn in het voortraject 7 kansrijke gebieden genoemd, maar we hebben nooit iets gehoord over de totstandkoming daarvan, wat dat betekent etc. daar had participatie op gemoeten. En nu zijn er initiatieven maar is er geen participatie over bijvoorbeeld de opbrengsten. Het is belangrijk om op die verschillende momenten aan participatie te doen.

- *Reactie Eric Vink: er zijn drie niveaus van participatie: op beleidsniveau, op proces niveau en over deelneming aan een initiatief.*

Vanuit ECM zijn we vooral bezig met lokaal eigendom en we zijn betrokken bij twee van de drie initiatieven. Dat lokale eigendom missen we wel in de huidige aanpak.
Er moet een dialoog gevoerd worden, maar nergens staat wat de verwachtringen daarover zijn of wat de resultaatverplichting is. Dat kan beter. De wethouder heeft het daarnaast over de meerwaarde maar inwoners zijen alleen maar dat door zonneweiden en windturbines hun huizen minder waard wordt.

- *Reactie gemeente: de spanning is dat je weet wat je kwijtraakt, niet wat je ervoor terugkrijgt.*

We maken te weinig tempo. We moeten doorzetten. Ik zie wel dat de gemeente een lerende organisatie is, door nu ook dit soort avonden te organiseren en het gesprek niet uit de weg te gaan. Aan de andere kant zijn we wel te zorgvuldig bij de gemeente: we polderen te veel en moeten aan de slag. We zijn te veel bezig met de kleine probleempjes in plaats van met de grote. Moeten bijvoorbeeld ook echt zorgen voor meer net-capaciteit

- *Reactie gemeente: er is inderdaad transport schaarste en ik verwacht dat binnen 2 tot 5 jaar de afname ook een probleem wordt. Voor gemeentes is deze transitie ingewikkeld, maar voor een organisatie als Enexis helemaal. Zij moeten echt anders gaan werken. Zij doen nu bijvoorbeeld geen investeringen op basis van zon op dak, dat is voor hen klein bier. Daarom moeten we ook de andere zaken op papier zetten zodat ze wakker worden en tempo maken.*

Post-its

In het tweede deel van de bijeenkomst werd aan de deelnemers gevraagd verbeterpunten en tips en ideeën mee te geven.
Hierbij het resultaat:

Techniek

- Mono vergisting
- Energieopslag
- Smart Module Reactors
- Uitbreiding E-net → voldoende netcapaciteit
- Alternatieve opwekking, bijvoorbeeld:
  - Watermolen
  - Kleine windmolen
  - Kernenergie
  - Windmolen op zee
  - Zonnepanelen boven parkeerplaatsen
  - Zonnebomen (Daan Rosegaarde)
- Alternatieve omvorming, bijvoorbeeld:
  - H_2
- Initiatieven onafhankelijk van het netwerk (bijv. batterijopslag)
- Neem ook alternatieven mee + andere initiatiefrijke alternatieven
- Enexis buitenspel lokaal energie opwekken “afnemen”
- Waarom geen eigen energiebedrijf en probeer de afhankelijkheid van Enexis af te bouwen

- Druk zetten op Enexis
- Investeren projecten dak
- Vergroot acceptatie
- Resultaat: niet in ha maar in vermogen

Proces (beleid)

- Gemeente regie pakken bij omgevingsdialoog (rolduidelijkheid) (zie evaluatie Stiphout, gem. Helmond)
- Regisserende rol door gemeente
- Het spel spelen wat de politiek afspreekt
- Enexis-vergunningen
- Gebruik lessen uit 1e tranche om 2e tranche snel en goed te doen
- Omgeving/ burgers betrekken bij de keuze zoekgebied
- Veel meer aandacht aan urgentie (tempo dus!)
- Lokaal eigendom
- Urgentie! De wereld verandert continu. Is de urgentie een variabele? (Denk aan de dijkverhoging toen overstromingen en wateroverlast dreigde enkele jaren geleden) Toen was in korte tijd de verhoging v.d. dijken geregeld.
- Behoud landbouwareaal voedselvraagstuk!

Participatie

Projectparticipatie: hoe praat je mee bij concrete plannen?

- Verplichte participatie met scherpe doelen (eisen)
- Verplichte participatie i.p.v. vrijblijvend aansluiten
- Zorgvuldigheid voorop, maar breng er tempo in

Financiële participatie

- Participatie minimaal 50% lokaal eigendom
- Lokaal eigendom realiseren is een complexe zaak, die professionaliteit nodig heeft
- Lokaal eigendom zorg dat de 50% lokaal eigendom ook daadwerkelijk gerealiseerd wordt
- Stel eisen aan 50% lokaal eigendom
- Erken ECM als partij voor 50% lokaal eigendom
- Ontwikkelfonds waarmee minderbedeelden via gemeente mee kunnen doen
- Participatie financieel: juist voor de jongere is dit niet een optie terwijl deze de belangrijkste zijn

Communicatie

- Meer nieuwsbrieven/ brieven aan alle inwoners
- Regelmatig artikelen in de media
- Helder zijn wat staat vaststaat ter discussie
- Bewoners aan de voorkant meenemen
- Direct communicatie naar alle betrokken partijen
- De gemeente als regisseur heeft belang bij de uitkomst, laat dat zien!

Presentatie evaluatie- en informatiebijeenkomst zonne-energie in Meierijstad

Nb: in de PowerPoint- presentatie van deze bijeenkomst staat ook nog de naam van Janine van Abeelen genoemd. Zij was wegens omstandigheden niet aanwezig.

MEIERIJSTAD

ZONNE-ENERGIE IN MEIERIJSTAD

Informatie- en evaluatieavond

16 mei 2022

EVEN VOORSTELLEN

MEIERIJSTAD

Eric Vink
Senioradviseur participatie
Awareness

Roel Wouters
Projectleider duurzaamheid
Gemeente Meierijstad

Paul Janssen
Senioradviseur duurzame energie
Pondera

Dia 27

PROGRAMMA 16 MEI

MEIERIJSTAD

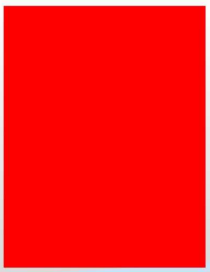
19:30u	Start – toelichting op programma
	door gespreksleider Eric Vink
19:35u	Toelichting opwek duurzame energie – zon,
	door Janine van Abeelen
19:45u	Gelegenheid tot het stellen van vragen
19:55u	Uiteen in twee groepen voor evaluatie
20:45u	Terugkoppeling
20:50u	Vooruitblik de komende tijd
	Door Janine van Abeelen
21:00u	Einde bijeenkomst

Dia 28

BELEIDSKADER DUURZAME ENERGIE OPWEK

MEIERIJSTAD

- De toekomst van zon en wind in Meierijstad
- Uitvoeren onderzoek voor een afwegingskader windenergie
- Evalueren en verbeteren afwegingskader zonne -energie

Dia 29

BELEID DUURZAME OPWEK

MEIERIJSTAD

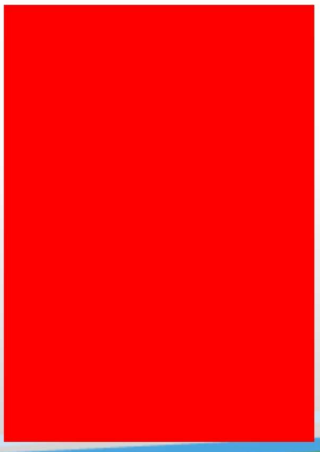

Dia 30

HUIDIGE AFWEGINGSKADER ZON

MEIERIJSTAD

- Landschap is leidend
- Meerwaarde is nodig
- Participatie is vereist

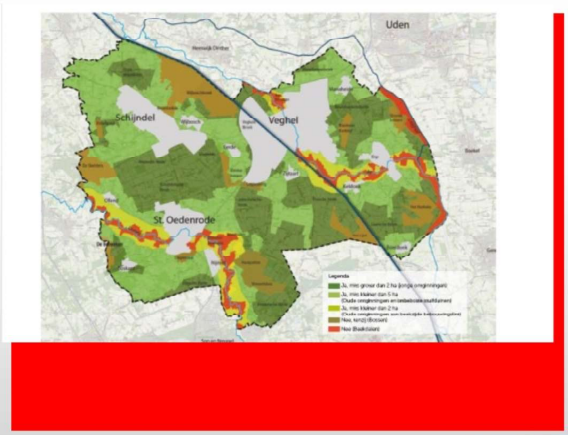

Dia 31

LOCATIEKEUZE

Huidige zoekgebied

MEIERIJSTAD

Dia 32

TERUGBLIK EERSTE TRANCHE

MEIERIJSTAD

- Oktober '20 – feb '21: Eerste gesprekken initiatiefnemers met inwoners en duiding van werkwijze, rolverdeling en verwachtingen tussen beide partijen en gemeente.
  - Veel vraagtekens– veel tijd besteding aan uitleg, laagdrempelig als gemeente, wel vanuit rol gemeente als toetsende partij.
- Februari 2021: Collegebesluit uitstel tweede tranche 50 hectare zonneparken
- Februari 2021 – september 2021: Verdere uitwerking van initiatieven door initiatiefnemers
  - Vanuit gemeente diverse extra informatieavonden gehouden naar aanleiding van vragen uit inwoners/belangengroepen. (6 januari voor dorpsraden, 10 maart over uitleg proces, 6 april over participatie).

Dia 33

STAND VAN ZAKEN EERSTE TRANCHE

MEIERIJSTAD

- 3 initiatieven in vergunningsprocedure
- 1 initiatief in fase principeverzoek
- 1 initiatief formeel teruggetrokken
- 2 initiatieven uit de eerste tranche gehaald

Dia 34

EERSTE EVALUATIERESULTATEN

MEIERIJSTAD

- Bekend door
  - Terugkoppeling van inwoners & initiatiefnemers lopende het proces
  - Interne evaluatie
  - Reflectiebijeenkomst met de commissie Omgevingskwaliteit

Dia 35

EERSTE EVALUATIERESULTATEN

MEIERIJSTAD

- In de basis voldoet het bestaande beleid; er zijn wél verbeterpunten
  - Zoekgebieden concreter?
  - Duidelijkere communicatie en rolduidelijkheid
  - Ruimte voor advisering van de commissie Omgevingskwaliteit

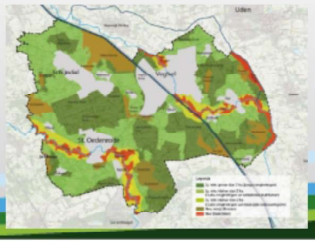
Dia 36

EERSTE EVALUATIERESULTATEN

zoekgebieden

MEIERIJSTAD

- Huidige zoekgebieden zijn ruim opgezet
  - Voordelig dat er geen "aanwijsgebieden" zijn op kleinschalig niveau
  - Praktijk laat zien dat er bepaalde clustering is
- Wordt ervaren als nadelig door inwoners in kader van "wat gaat er komen"
- Nadelig voor toekomstige investeringsbeslissingen netwerk
  - Mogelijk ook kiezen om bepaalde gebieden (een periode) uit te sluiten
- Mogelijke keuze voor afwisseling van tranches
  - Kiezen voor aandachtspunt per tranche

Dia 37

EERSTE EVALUATIERESULTATEN

Duidelijkere communicatie en rolduidelijkheid

MEIERIJSTAD

- Duidelijkheid over tempo
- Verduidelijking in het te lopen proces
  - voor initiatiefnemers én inwoners
- Duidelijkheid over voorwaarden voor lokale deelname
- Duidelijkheid over meerwaarde
- Gemeente heeft toetsende rol

Dia 38

EERSTE EVALUATIERESULTATEN

Commissie Omgevingskwaliteit

MEIERIJSTAD

- Werking commissie/selectie
  - Selectieprocedure nader omschrijven inclusief verslaglegging.
  - Aanvullende voorwaarden/meerwaarde
  - Vaststelling maximaal aantal hectare
    - Is dit een richtgetal of een harde eis?
- Nadere duiding in de selectieprocedure

Dia 39

MEIERIJSTAD
Hoe kunt u betrokken zijn?
Janine van Abeelen

ZO KUNT U BETROKKEN ZIJN
MEIERIJSTAD
Zeer intensieve participatie
Iedereen die betrokken wil zijn, kan meedoen
Communicatie op vele manieren
8 september 2022
Dia 41

ZO KUNT U BETROKKEN ZIJN

MEIERIJSTAD

- Via informatieavonden en de Week van de Duurzame Energie
  Voor iedereen die op de hoogte gehouden wil worden
- Via kennistafels
  Voor iedereen die informatie wil over bepaalde onderwerpen

- Via thematafels
  Om samen te werken aan bouwstenen voor het afwegingskader via 4 onderwerpen;
  Voor iedereen die geïnteresseerd is, aanmelden is nodig omdat de groepsgrootte beperkt is

Dia 42

PLANNING

MEIERIJSTAD

• Startbijeenkomst thematafels	di 24 mei
• Thematafel 1 (Energie mix)	di 31 mei
• Thematafel 2 (50% lokaal eigendom)	di 7 juni
• Thematafel 3 (Inpassing in het landschap)	di 14 juni
• Thematafel 4 (Het betrekken van inwoners bij plannen)	di 21 juni
• Afsluitende bijeenkomst thematafels	di 12 juli

Aanmelden voor de thematafels kan t/m donderdag 19 mei, 12:00u

Week van de Duurzame Energie — *25 juni t/m 1 juli*

Dia 43

VOORUITKIJKEN

Najaar 2022

MEIERIJSTAD

- Opbrengst van informatiemomenten en thematafels nemen we mee
- Informatieavond
- Tweede ronde thematafels

Dia 44

BEDANKT VOOR UW AANDACHT EN INBRENG!

MEIERIJSTAD

Hebt u vragen of wilt u ons iets vertellen?

- Bekijk de website
  - www.meierijstad.nl/duurzaamheid
  - Daar kunt u zich inschrijven voor de nieuwsbrief
- Mail ons
  - duurzaam@meierijstad.nl
- Bel ons klantcontactcentrum
  - Telefoonnummer: 14 0413

Dia 45

AWARENESS

Bijlage 3

Beleidskader duurzame energie opwek Meierijstad

Startbijeenkomst thematafels

- Verslag
- Presentatie

april 2023

Verslag startbijeenkomst thematafels: energiemix en landelijke inpassing

24 mei 2022 in ‘t Spectrum, Schijndel

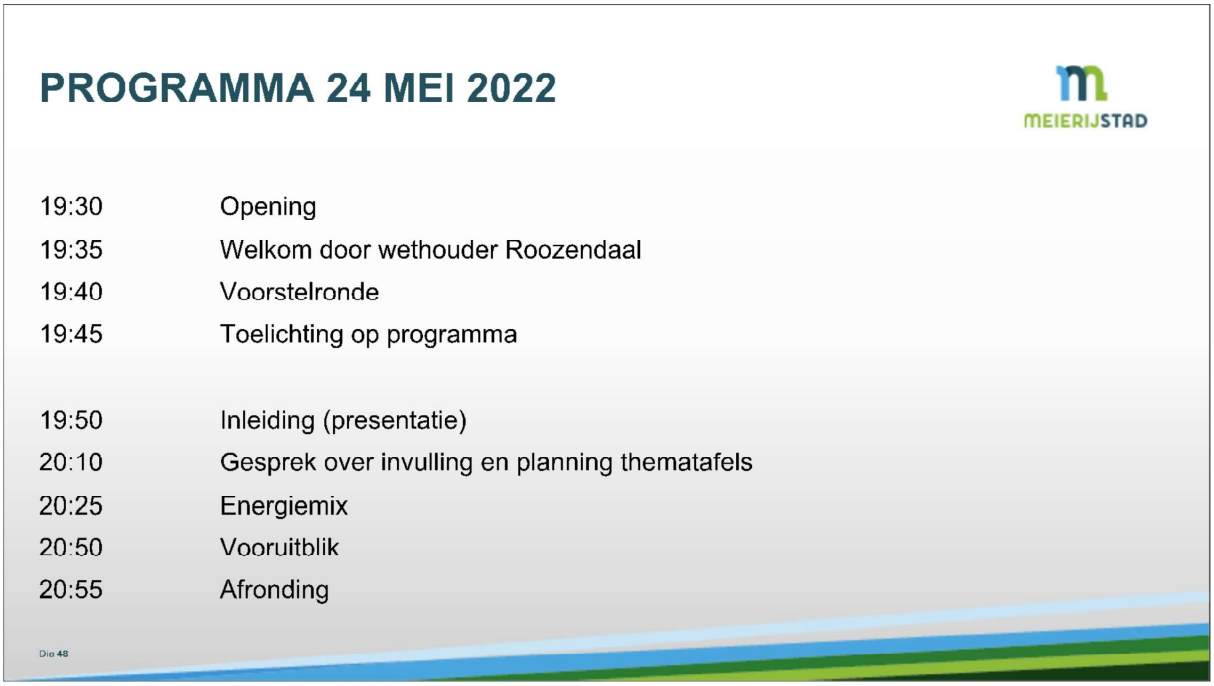
Omdat het hier een startbijeenkomst van de thematafels betrof, met voornamelijk veel informatie over het toekomstige participatieproces, is er geen verslag gemaakt van deze avond. We verwijzen graag naar de PowerPointpresentatie voor wat er is besproken. Twee onderdelen lichten we graag extra toe:

1. Net voor deze bijeenkomst werd bekend dat het plaatsen van extra windmolens in Meierijstad nu niet mogelijk is, omdat ze de radar te veel zouden verstoren. Dit blijkt uit onderzoek van TNO. Dit heeft gevolgen voor het op te stellen afwegingskader en het proces dat we zullen doorlopen. Windenergie wordt hierin nog wel meegenomen omdat technische ontwikkelingen er in de toekomst voor kunnen zorgen dat de radarnorm verandert en lager komt te liggen. Ook de eis van de provincie dat er minstens drie molens bij elkaar moeten staan, kan veranderen. Tijdens de thematafels zal windenergie echter een kleinere rol spelen. De gesprekken aan de thematafels komen in een iets ander daglicht te staan, nu meer windenergie niet mogelijk blijkt. De opgave voor duurzame energieopwekking blijft echter gelijk. Als windturbines niet kunnen, is de vraag op welke manier de doelstelling van CO2-neutraal in 2050 dan gehaald wordt; bijvoorbeeld met meer zon op land of met andere alternatieven. Tijdens deze startbijeenkomst zijn de deelnemers hiervan op de hoogte gesteld.

2. Deze bijeenkomst betrof de start van het proces met thematafels en een hoofdtafel. Gezien het geringe aantal aanmeldingen voor de vier geplande thematafels, is tijdens deze bijeenkomst aan de groep het voorstel gedaan om iets meer tijd te nemen voor de werving van deelnemers en de thematafels samen te voegen: in plaats van vier thematafels organiseren we er nu twee. De aanwezigen stemden hiermee in.

Presentatie startbijeenkomst thematafels: energiemix en landelijke inpassing

INLEIDING

MEIERIJSTAD

- Toelichting afwegingskader: wat en waarom?
- Ontwikkelingen windenergie
- Proces en planning thematafels

Dia 49

WAT IS EEN AFWEGINGSKADER?

MEIERIJSTAD

Dia 50

WAAROM EEN AFWEGINGSKADER?

MEIERIJSTAD

- Aanleiding: energieopgave
  - Klimaatakkoord Parijs & Landelijk (opwek op land: 35TWh in 2030)
  - Lokaal beleid (CO2 neutraal 2050 op eigen grondgebied)
  - Regionale Energie Strategie (RES) opgave 2030
  - Fit for 55 Europa (doelstelling omhoog naar 55% reductie in 2030)
- Realisatie: zon op dak, zon op land, windenergie, nieuwe technieken
- Wat kan? En hoe willen we dat?
  - Wat kan? M.e.r.-procedure voor wind, inschatting zon op dak potentieel
  - **Waar en onder welke voorwaarden willen we opwek van duurzame energie?**
  - Beleid is nodig, ook als uitvoering past later komt

Dia 51

WAAROM EEN AFWEGINGSKADER

Hoe realiseren we die opgave in Meierijstad?

MEIERIJSTAD

- Wat past waar in ons buitengebied? » energiemix
- Inpassing in het landschap
- Hoe inwoners en omwonenden betrekken bij plannen?
- Hoe inwoners en omwonenden financieel laten meedoen?

Dia 52

ONTWIKKELINGEN WINDENERGIE

MEIERIJSTAD

- Radartoets TNO
- Alle onderzoekslocaties (29) uit m.e.r.-procedure getoetst
- Uitkomst:
  - Slechts 2 onderzoekslocaties komen door de radartoets
  - Huidige regel provincie: cluster van minimaal 3 windturbines
  - **Conclusie: nu geen extra windmolens haalbaar in Meierijstad**
  - Veghel Wind(t) kwam eerder al wél door radartoets
- Raadsinformatiebrief en volledig rapport op website gemeente Meierijstad

Dia 53

ONTWIKKELINGEN WINDENERGIE

MEIERIJSTAD

- Techniek radar kan verbeteren (bijv. dekking vanuit andere plekken of verbetering ontvangst)
- Eis clusteropstelling provincie gaat wijzigen (m.i.v. nieuwe omgevingswet is afwijken van clusteropstelling mogelijk)

Daarom:

- Milieuonderzoeken (m.e.r.-procedure) voorzetten en afronden
- Afwegingskader ook richten op windenergie

Dia 54

THEMATAFELS– WAT GAAN WE DOEN?

MEIERIJSTAD

- Werksessie - inhoudelijke discussie
- We maken: bouwstenen voor het afwegingskader voor vier onderwerpen
  - Energiemix
  - Inpassing in het landschap
  - Financiële deelname aan projecten
  - Betrekken omwonenden bij plannen
- Input komt samen op de hoofdtafel (12 juli)
- Najaar: 2e ronde thematafels

Dia 55

THEMATAFELS– WAT IS DE OPZET?

MEIERIJSTAD

- Gesprekssessie: uitwisselen van inzichten en afstemming van belangen
- Deelnemers vanuit verschillende belangen en achtergronden
- Van te voren informatie toegestuurd + experts aanwezig om te zorgen voor b(e)grip inhoud
- Maximaal 25 deelnemers
- Sessies van max 2u
- Uitkomsten dienen als basis voor het afwegingskader

Dia 57

THEMATAFELS– VOORSTEL ONDERWERPEN

MEIERIJSTAD

- Oorspronkelijk:
  - Energie mix — di 31 mei
  - 50% lokaal eigendom — di 7 juni
  - Inpassing in het landschap — di 14 juni
  - Het betrekken van inwoners bij plannen — di 21 juni
- Samenvoegen tot twee tafels:
  - Energie mix + inhoudelijke inpassing in het landschap — di 14 juni
  - 50% lokaal eigendom + het betrekken van inwoners bij plannen — di 21 juni
- Hoofdtafel blijft 12 juli

Dia 58

PLANNING

MEIERIJSTAD

- Startbijeenkomst thematafels — di 24 mei
- Thematafel 1 (energiemix + inpassing in het landschap) — di 14 juni
- Thematafel 2 (lokaal eigendom + Het betrekken van inwoners bij plannen) — di 21 juni
- Week van de Duurzame Energie — 25 juni t/m 1 juli
- Afsluitende bijeenkomst thematafels — di 12 juli

Dia 59

PLANNING

MEIERIJSTAD

• Verwerken opbrengsten tot bouwstenen afwegingskader	juni / juli
• Beeldvormende avond in de raad	september
• Tweede ronde thematafels	september / oktober
• Verdere uitwerking + toetsing	oktober / november
• Concept afwegingskader gereed	november / december
• Besluitvorming in de raad	Q1 – Q2 2023

Dia 60

AWARENESS

Bijlage 4

Beleidskader duurzame energie opwek Meierijstad

Thematafel 1: energiemix en landelijke inpassing 14 juni 2022

- **Verslag**
- **Achtergrondinformatie Afwegingskader duurzame energie**

april 2023

Verslag thematafel 1: energiemix en landelijke inpassing

14 juni 2022

Inleiding door gespreksleider en gemeente

Algemene opmerkingen n.a.v. de inleiding

Er wordt opgemerkt dat 'afwegingskader' een wat ambtelijke term is, en dat bijvoorbeeld 'spelregels' veel duidelijker is. Verder gaan niet alle deelnemers akkoord met het opnemen van een lijst van de aanwezigen in dit verslag. Daarom doen we dat niet.

Inhoudelijke opmerkingen vooraf over de energiemix

Een aantal deelnemers vraagt de gemeente met klem om ook te kijken naar andere energiebronnen dan zon en wind. Antwoord hierop is dat de gemeente hier wel degelijk voor open staat en zeker ook kijkt naar ontwikkelingen in de toekomst. Het afwegingskader duurzame energie opwek bestaat uit verschillende modules, zodat daar later ook andere opties aan kunnen worden toegevoegd.

Ook geeft de gemeente aan energiebesparing met kracht te stimuleren. De vertegenwoordiger van Pondera laat zien dat in de berekening van de energievraag (te weten, 6319 TJ verbruik in 2050 waarvan 4836 TJ elektrisch) rekening gehouden is met significante besparing, bevolkingsgroei, de groei van elektrische mobiliteit, elektrificatie van warmte- en koudevraag, en energieverlies door onbalans en het omzetten van een vorm van energie in een andere vorm van energie (zogenaamde energieconversie). Wat betreft de opgave is het dus en-en: besparing én opwek.

Over de mogelijkheden van zon op dak geeft Pondera aan dat op daken en parkeerplaatsen in Meierijstad potentie is voor ongeveer 2000 TJ aan opwek per jaar – onvoldoende dus om in het elektrisch energieverbruik van 4836 TJ in 2050 te voorzien.

Ondanks de aansluitingsstop van TenneT gaat de gemeente door met het opstellen van het afwegingskader, zie boven. Die aansluitingenstop, geeft een deelnemer aan, zorgt er ook voor dat nieuwe aansluitingen die de situatie juist zouden verbeteren (toevoer/ verbruik waar daar juist behoefte aan is) ook worden voorkomen.

Een deelnemer meldt dat op de website kdwindturbines.nl veel informatie is te vinden over windturbines. Hij stelt dat de radartoets – die nu nieuwe windmolens in Meierijstad lijkt te blokkeren – niet nodig is voor de wat kleinere windturbines (tot circa 68 meter diameter afhankelijk van de afstand tot Volkel, in plaats van de 110m diameter uit het TNO-onderzoek). De gemeente bevestigt dit.

De doelstellingen voor 2030/ 2050 zijn geformuleerd in termen van de opbrengst per jaar, dus gaan nog niet over of die energie ook op het goede moment geleverd wordt. De gemeente sluit zeker niet de ogen voor mogelijkheden om de energiemix zo bij te stellen dat die in de tijd gebalanceerd is, bijvoorbeeld door t.z.t. een module energieopslag toe te voegen; vandaag zijn de beschikbare oplossingen daarvoor nog niet (economisch) geschikt.

Energiemixspel

In het energiemixspel bekijken de aanwezigen wat ervoor nodig zou zijn om de energiebehoefte van Meierijstad in 2050 volledig met zon op dak, zonneweides en/of windmolens op te wekken. Het blijkt al snel dat dit een zeer grote opgave is, zeker als geen windmolens (mogen) worden gebruikt. De

tegels die we op de kaart leggen blijken steeds onvoldoende zon- of windenergie te representeren om aan de opgave door duurzame energie opwek te voldoen.

Er ontstaat een levendig gesprek n.a.v. de toekomstige uitbreiding van het energieverbruik. Voor het afwegingskader wordt gerekend met een schatting van die toekomstige uitbreiding, wat leidt tot de genoemde opgave. Nu de omvang van die opgave op het energiemixbord tastbaar wordt, wordt voorgesteld dat we een limiet stellen aan de uitbreiding van het energieverbruik om te voorkomen dat de groei van het verbruik onhoudbaar wordt. Maar, wordt genuanceerd, Meierijstad ambieert om industrie-intensief te zijn, dus het zou ook mooi zijn als juist de regio meehielp daar energie op te wekken. Aan de andere kant: in die regio's is óók een grote opgave, al helemaal in de steden. We kunnen de opgave dus moeilijk verplaatsen. Zelfs de Noordzee is al bijna helemaal volgepland, dus ook daar, lijkt het, zullen we de energie dus niet kunnen halen. Op dit punt horen we het geluid: moeten we niet én-én-én doen, opwekken hier én elders, zon én wind én andere bronnen, én besparen? We moeten niet alleen meer energie produceren, we moeten blijkbaar ook verminderen. En dat vereist een fundamentele aanpak.

Als er tóch lelijke industrie staat, is het mooi als daar dan vooral ook energie wordt opgewekt. Industriële gevels kunnen verstopt worden achter zonnepanelen. Als gemeente kan je ook (vooralsnog) onrendabele maatregelen verplichten voor bedrijven, wordt gezegd. Een ondernemer wijst erop dat bedrijven al tot een ruim aantal maatregelen verplicht worden en dat ook de industrie probeert te verduurzamen: elke sector zal een steentje moeten bijdragen.

Stellingen

De deelnemers gaan uiteen in groepen. Per groep wordt steeds twee kanten van een stelling belicht, waar de deelnemers voor één van die kanten een argument kunnen aanleveren: waarom zouden zij voor die kant van de stelling kiezen? De overwegingen zijn hier verzameld, samen met de punten uit de discussie die n.a.v. de stelling op gang kwam.

Afstand tot woningen

Moeten zonnevelden aansluiten op de bebouwde kom, of daar juist ver vanaf liggen?

Afstand tot woningen: zonnevelden kunnen beter direct aansluiten op de bebouwde kom, zodat het landschap zoveel mogelijk openblijft

- De ruimte is schaars: landbouwgrond en natuur moeten worden ontzien.
- Korte aanvoerroutes schelen in de infrastructuur.
- Bij de bebouwde kom kan je zonnevelden makkelijker mooi inpakken: dan zijn ze minder zichtbaar.
- Zo behouden we het bestaande open landschap.

Afstand tot woningen: zonnevelden kan je maar beter ver van de bebouwde kom af leggen, dan zie je ze het minst

- Zo zijn ze uit het zicht vanuit het dorp, en daar hebben minder mensen er last van.
- Als je zonnevelden om het dorp plaatst vergroot je de afstand tussen wonen en natuur; dat is onwenselijk.
- Zonnepanelen horen bij industrie, niet bij woningen. Plaats ze dáár. Aan de snelweg stoort het niet.
    - Voorkom wel dat je steeds maar infrastructuur aan opwekking aan infrastructuur bouwt en zo het hele gebied vult, alsnog ten koste van de natuur.
- Juist in open gebied kan je de velden mooi camoufleren, met groen.
- Kies wel landbouwlocaties, werk niet ten koste van natuur. Dat is ook praktischer wegens de boomschaduwen.

Afstand tot woningen: Wat verder ter tafel kwam

Het zou mooi zijn, wordt gezegd, als de energiegebruiker zelf 'betaalt' door ook zelf op te wekken op eigen grond. Maar de mogelijkheden zijn beperkt. Waarom, wordt gevraagd, mogen individuen eigenlijk geen windmolens neerzetten? Kleine, stille, met een diameter van zeg, 20 meter? Dit is overigens binnen het gemeentelijke beleid van Meierijstad al mogelijk.

Landgebruik

Er wordt opgeroepen om eerst de loze ruimte te benutten: begin bij daken en infrastructuur. Uit het verbruik en oppervlak is duidelijk dat in elk geval de daken niet zullen voldoen om voldoende energie op te wekken, dus er is méér nodig. Mag dat ten koste gaan van landbouwgrond?

Landgebruik: landbouwgrond is heilig

- Landbouwgrond moet blijven, maar we moeten wel slim combineren met opwek.
- Je moet landbouw en energie niet tegen elkaar uitspelen.
- Heb respect voor landbouw.
- Neem en gebruik de tijd.
- Nederland is een vruchtbaar deltagebied voor land- en tuinbouw. Zonnepanelen kunnen beter in Spanje. Bekijk het op een Europese schaal.
- Landbouwgrond is kostbaar.
- Ontwikkelingen gaan hard, dus offer niet prematuur waardevolle grond op.

Landgebruik: landbouwgrond moet wijken voor opwek

- Er is een absolute noodzaak voor opwek duurzame energie. Liever niet ten koste van landbouwgrond, maar er is geen keuze: het is én-én-én, en we kunnen het ons niet permitteren landbouwgrond te ontzien.
- Energietransport is duur, dus we moeten wel lokaal opwekken.
- We moeten de eigen broek ophouden, dus we moeten wel lokaal opwekken.
    - We exporteren veel voedsel, en moeten de grond beter benutten.
    - Combineer landbouw met energieproductie als verdienmodel. Het stikstofprobleem belemmert boeren: geef ze op deze manier iets terug.
- We moeten het totaalplaatje helder maken ten behoeve van het grotere plan, inclusief het gebruik van landbouwgrond.

Hoog of laag

Moeten zonnevelden hoog gebouwd worden om gecombineerd landgebruik mogelijk te maken, of juist laag zodat ze zo min mogelijk opvallen?

Hoog of laag: plaats zonnepanelen hoog, zodat er ruimte onder is

- Het gaat om ruimte! We moeten de grond maximaal benutten, hoe dan ook.
- Als het park groot is, maakt hoog-of-laag niet uit voor het zicht.
- Zo wordt ook de omkadering fijn hoog. Een fruitbos, geluidwering waar nodig.
- Gebruik die ruimte meteen om biodiversiteit te ondersteunen.

Hoog of laag: plaats zonnepanelen laag, zodat ze uit het zicht zijn

- We moeten de veestapel reduceren: geen extra schapen onder de zonnepanelen.
- Schapen horen niet onder een zonnepaneel.
- Er groeit toch niets onder zonnepanelen, dus dat heeft geen zin. Als dat wél goed kan, zacht fruit verbouwen bijvoorbeeld, dan ligt het anders.

    - Van die biodiversiteit onder zonnepanelen komt in de praktijk niets, wordt gezegd.
- Je hebt ook opklapbare panelen: ze hoeven niet hoog om bijvoorbeeld een tractor door te laten.
- Behoud de huidige randvoorwaarden.
- We willen groen doen, maar zo wordt het land zwart, dat is zonde.

Hoog of laag: wat verder ter tafel kwam

- Er moet hogere beplanting om zonnevelden heen dan nu! Zorg dat ze uit het zicht zijn.
- Betrek omwonenden in het vóórtraject, dan kunnen ze meepraten over hoe het wél goed kan.
- Het gaat om proceskwaliteit: openheid en transparantie, bijvoorbeeld in locatiekeuze. Ook de gemeente moet actiever zijn in voortraject. Het is het verschil tussen bevoegd en faciliterend gezag: is de gemeente scheidsrechter, grensrechter of VAR?
- We hechten waarde aan open gebied: liever een windmolen dan een zonneveld.

Wie mag het zeggen

Er wordt aan de gemeente gevraagd om regie te nemen. Hoe ver mag dat gaan als het over eigen grond gaat: mag de gemeente bepalen of daar bijvoorbeeld een zonneveld op moet komen?

In elk geval zijn er gezamenlijk opgestelde kaders nodig, wordt aan beide kanten van de stelling gezegd. Daar moet gekeken naar het meest gunstige voor het totale gebied. De gemeente speelt daar een rol om de afweging in het gezamenlijke belang te maken. Niet alle deelnemers vertrouwen de gemeente deze rol toe, en anderen vertrouwen juist niet dat andere partijen dan de gemeente dit belang zullen respecteren. Of is de gemeente dan weer een te laag overheidsniveau om dit op te organiseren?

Wie mag het zeggen: een grondeigenaar mag zelf bepalen wat die met diens grond doet: een zonnepark ontwikkelen of iets anders

- De gemeente moet het samen met ons doen: niet verplichten, maar in overleg.
- De grond is van de eigenaar. De gemeente mag eisen stellen, maar de eigenaar mag kiezen wat die binnen de kaders van de gemeente doet.
- Betrek ook de buurt erbij, bepaal het niet alleen als gemeente.
- De gemeente heeft al heel veel te zeggen en is niet betrouwbaar gebleken, geeft een deelnemer aan.
- Er ontbreekt bij gemeente bereidheid om te praten, geeft een deelnemer aan, dus de gemeente is niet de juiste partij om zulke bevoegdheden te krijgen.
- De gemeente heeft met bestemmingsplannen al macht om te reguleren: de eigenaar bepaalt, maar de gemeente kan daar (in participatie) wel kaders voor opstellen. Als de gemeente meer wil doen, moet die dat doen door grond op te kopen en de omwonenden dan qua woongenot hetzelfde te bieden - niet alleen financieel: compenseer, bied mensen een alternatief.

Wie mag het zeggen: de gemeente moet bepalen waar zonneparken komen en moet grondeigenaren verplichten om mee te werken of hen onteigenen

- Anders wordt het een rommeltje.
- Anders komen er straks nog te véél zonnevelden, uit individueel winstbejag.
- De overheid moet sturen, met ruimere kaders dan nu.
- De gemeente kan afweging maken van het gezamenlijke belang, ook van omwonenden. Zo voorkom je dat het alleen om financieel belang gaat.

- De gemeente, of een andere overheid, kan ook kijken naar het gezondheidsaspect.
- Grondbezitters denken niet aan participatie, gemeente wel.
- De gemeente kan is een meer betrouwbare partner dan grondeigenaren – mits de gemeente haar werk doet.

Wie mag het zeggen: wat verder ter tafel kwam

Een deelnemer geeft aan dat het belangrijk is om direct met de gemeente te kunnen praten. Op navragen van de aanwezige ambtenaar wordt aangegeven dat het daarbij ook om de raad en wethouder gaat. Het zou mooi zijn als we volle zalen trokken met dit onderwerp, maar ondanks de inspanningen van gemeente en dorpsraden is de opkomst lager dan bij sommige andere trajecten.

Duurzame energie of woningen

Het woningtekort en de energietransitie zijn allebei grote uitdagingen waar ruimte voor nodig is. Wat is de juiste volgorde, of werkt het anders?

Duurzame energie of woningen: eerst bouwen, dan duurzame stroom opwekken

- Het is niet gezond om op je 30e nog bij je ouders te wonen: we hebben woningen nodig voor de nieuwe generaties.
- Bouw (goed), dan komt die verduurzaming vanzelf. Benut voordeel van verduurzaamde woningen, om minder energieopwekking nodig te hebben. Schrijf goede energieprestaties voor.
- Een dak boven je hoofd is belangrijker dan energie.
- Niet bouwen heeft een negatief effect op leefbaarheid en de samenleving.
- Ontwikkel beleid om zonnevelden te combineren met andere behoeften, zoals industrie. Dan hoeft het één misschien niet op het ander te wachten.

Duurzame energie of woningen: eerst duurzame stroom opwekken, dan bouwen

- Dit is een duivels dilemma, maar duurzame energie opwekken is nu belangrijker dan bouwen. Als we nu niet verduurzamen, hoeven we straks niet meer te bouwen!
- We moeten nu kiezen voor duurzame energie, voor onze gezondheid en die van onze kinderen.
- Leg juist focus op het verduurzamen van de huidige woningen.
- Cluster nieuwbouw met maximale opwek en accu's/buffers, en verkoop wat je overhoudt. Combineer dus zoveel mogelijk.

Duurzame energie of woningen: wat verder ter tafel kwam

- We wonen ruim. Dat kan kleiner, maar ook kleinere woonruimte is niet te vinden.
- De beleidsmakers moeten de energieproblemen goed doorvoelen.
- Hoe zorgen we ervoor dat de gemeenschap kan meeprofiteren: stop je rendement in financiële participatie om energie te bufferen. Dat moet voorgeschoten worden.
- Wet- en regelgeving staat oplossingen als de buurtbatterij nu in de weg. Dat is zonde, zeker met de congestie op het elektriciteitsnet.

Afsluiting

De gemeente is de deelnemers zeer dankbaar voor hun betrokkenheid. Wat hier besproken is wordt o.a. gebruikt om eind juni met een bredere groep inwoners in gesprek te gaan op weekmarkten en sociale media. Wat nog mist is een drankje achteraf: dat doen we de volgende bijeenkomst wel!

Nawoord

Een aantal dingen vielen op deze avond. Ondanks dat er vrij diverse en soms vrij stellige meningen werden ingebracht over de uitvoering van de energietransitie en de rol van de gemeente, werd de noodzaak van de energietransitie zelf niet in twijfel getrokken – we willen er samen uitkomen, maar de vraag is: hoe precies. En dat is waar het lastiger wordt. De belangen zijn heel verschillend en posities bleken vaak onveranderbaar. Dat maakt het lastig om uit de inbreng van de deelnemers een gedragen invulling en eenduidige uitgangspunten voor het afwegingskader te halen. Verder blijft er – net als bij eerdere bijeenkomsten – een verschil van inzicht bestaan als het gaat over wat er mogelijk is met zon op dak. Techniche experts geven aan dat de opbrengst hiervan veel geringer is dan dat een ruim aantal deelnemers stelt. Als laatste blijft er twijfel bestaan over of de gemeente wel voldoende naar andere mogelijkheden dan zon en wind zal kijken, ondanks herhaalde toezeggingen van de gemeente.

Achtergrondinformatie thematafel 1: energiemix en landelijke inpassing
Verstuurd naar deelnemers thematafel 1: ‘energiemix en landschappelijke inpassing’ ter voorbereiding

INLEIDING

MEIERIJSTAD

De klimaatopgave stelt onze samenleving voor een grote uitdaging. Om de opwarming van de aarde binnen, de in Parijs afgesproken, 1,5 ° (maximaal 2 °) Celsius te houden zullen alle sectoren in de komende decennia een forse bijdrage moeten leveren in het verminderen van de CO_2-uitstoot. De Nederlandse politiek heeft als doel vastgesteld in 2030 in Nederland bijna de helft (49%) minder broeikasgassen uit te stoten dan we in 1990 deden.

Om dit doel te halen zet de overheid in op energiebesparing en door van fossiele brandstoffen over te stappen op duurzame energie. Over hoe die duurzame energie lokaal opgewekt kan worden, hebben de gemeenten de regie gekregen. Om dat zorgvuldig te doen stelt Meierijstad een afwegingkader op, waar ontwikkelaars van duurzame energieprojecten zich dan aan moeten houden.

Bij het opstellen van dat afwegingskader betrekt de gemeente graag de inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden. Zo komen we tot betere keuzes op basis van feiten en uitgewisselde meningen. Dat doen we met algemene bijeenkomsten, enquêtes en straatactiviteiten. Tijdens thematafels gaan we met een groep geïnteresseerden dieper in op bepaalde onderwerpen. Op de thematafel van dinsdag 14 juni staan de energiemix en de landschappelijke inpassing centraal.

Meer informatie over de nationale klimaataanpak vindt u hier: https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/klimaatverandering

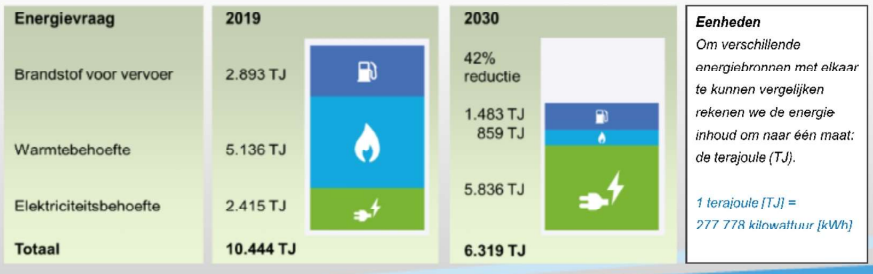
Dia 63

ENERGIEMIX

MEIERIJSTAD

Energievraag

De eerste stap is om te kijken of we de energievraag terug kunnen brengen. Wat niet gebruikt wordt hoeft ook niet opgewekt te worden. De politiek in Meierijstad wil dat de energievraag in 2050 ten opzichte van nu met 42% is teruggebracht. Voor bepaald e toepassingen is ook in de toekomst directe inzet van fossiele brandstoffen nodig.
Wat overblijft – het grootste deel – moet met duurzame elektriciteit ingevuld worden. Daarvan heeft de politiek bepaald dat dit op het eigen grondgebied moet worden opgewekt.

ENERGIEMIX

MEIERIJSTAD

Energiemix

Om aan de energievraag te voldoen kunnen verschillende energiebronnen worden ingezet. Dat kunnen fossiele brandstoffen zijn (zoals aardgas en kolen) of duurzame bronnen (zoals zon en wind). De samenstelling van die verschillende primaire energiebronnen heet de 'energiemix'. Om de energievoorziening duurzaam te maken moet aan aandeel fossiele energie binnen de energiemix zo veel als mogelijk worden vervangen door duurzame bronnen. Het gemeentelijk beleid voor duurzame energie zet daarom in op:

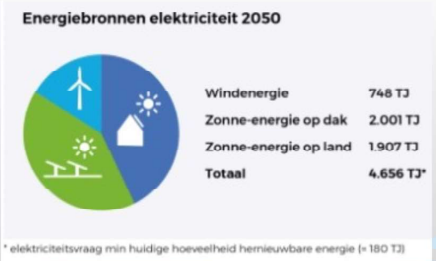

Dia 65

ENERGIEMIX

MEIERIJSTAD

Dia 66

LANDSCHAPPELIJKE INPASSING

MEIERIJSTAD

Voor het inpassen van zonnevelden zijn verschillende opstelling denkbaar:

- Aansluitend op bestaande infrastructuur of juist niet
- Inkleding in het groen of niet
- Oriëntatie in het landschap t.o.v. de zon

Aansluitend op infrastructuur zonder speciale inpassing

Vrij in het landschap zonder speciale inpassing

Dia 67

LANDSCHAPPELIJKE INPASSING

MEIERIJSTAD

Voorbeelden van mogelijke inpassing van zonnevelden in het landschap:

Op het zuiden georiënteerd, grootschalig

Op het zuiden georiënteerd, kleinschalig

Dia 69

LANDSCHAPPELIJKE INPASSING

MEIERIJSTAD

Voorbeelden van mogelijke inpassing van zonnevelden in het landschap:

Oost-west georiënteerd

Gecombineerd landgebruik

Dia 69

WAAROM EEN AFWEGINGSKADER?

MEIERIJSTAD

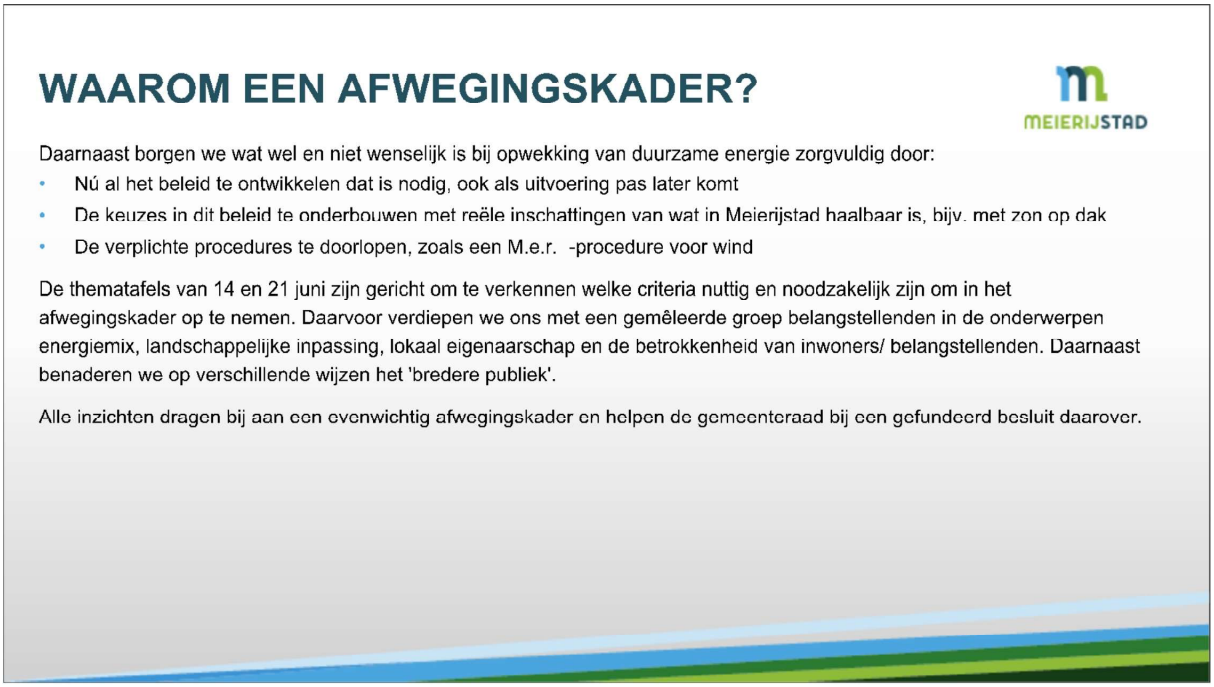
In de komende jaren zullen ontwikkelaars van duurzame energieprojecten voor vergunningen bij de gemeente aankloppen. Om vooraf al duidelijkheid te bieden waaraan hun plannen moeten voldoen stelt de gemeente nu al een afwegingskader op. De criteria die we in dit afwegingskader opnemen stellen we in participatie met inwoners en belanghebbenden op.

Daarbij gaan we uit van (inter)nationaal vastgestelde en aangekondigde beleidskaders:

- Klimaatakkoord Parijs & Landelijk (opwek op land: 35 TWh in 2030)
- Lokaal beleid (CO_2-neutraal 2050 op eigen grondgebied)
- Regionale Energie Strategie (RES) opgave 2030
- Fit for 55 Europa (recente aanscherping van doelstelling naar 55% reductie in 2030)

Met het afwegingskader maken we voor iedereen (projectontwikkelaars, belanghebbenden èn inwoners) duidelijk:

- **Waar en onder welke voorwaarden willen we opwek van duurzame energie?**

WAAROM EEN AFWEGINGSKADER?
MEIERIJSTAD
Daarnaast borgen we wat wel en niet wenselijk is bij opwekking van duurzame energie zorgvuldig door:
Nú al het beleid te ontwikkelen dat is nodig, ook als uitvoering pas later komt
De keuzes in dit beleid te onderbouwen met reële inschattingen van wat in Meierijstad haalbaar is, bijv. met zon op dak
De verplichte procedures te doorlopen, zoals een M.e.r. -procedure voor wind
De thematafels van 14 en 21 juni zijn gericht om te verkennen welke criteria nuttig en noodzakelijk zijn om in het afwegingskader op te nemen. Daarvoor verdiepen we ons met een gemêleerde groep belangstellenden in de onderwerpen energiemix, landschappelijke inpassing, lokaal eigenaarschap en de betrokkenheid van inwoners/ belangstellenden. Daarnaast benaderen we op verschillende wijzen het 'bredere publiek'.
Alle inzichten dragen bij aan een evenwichtig afwegingskader en helpen de gemeenteraad bij een gefundeerd besluit daarover.

AWARENESS

Bijlage 5

Beleidskader duurzame energie opwek Meierijstad

Thematafel 2: participatie en lokaal eigendom 21 juni 2022

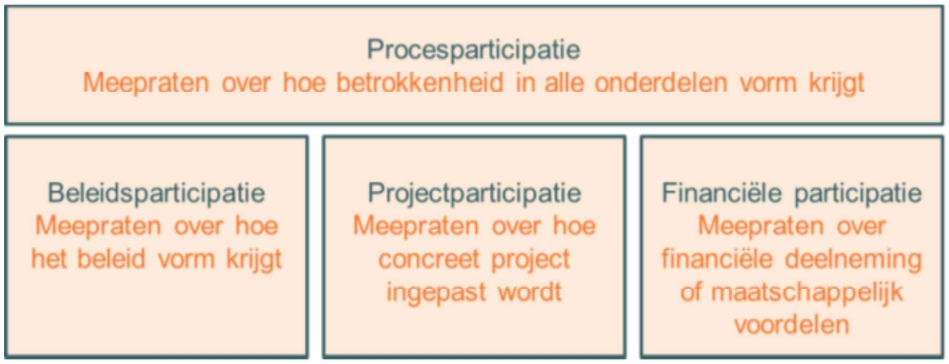
- Verslag
- Presentatie

april 2023

Verslag thematafel 2: participatie en lokaal eigendom
21 juni 2022

Toelichting op de werkvorm

De onderwerpen tijdens deze thematafel zijn in dialoogvorm behandeld. De avond begon met een plenair zaalgesprek, met als doel een gedeeld beeld te ontwikkelen van wat onder bepaalde vormen van participatie wordt verstaan. Termen als beleidsparticipatie, procesparticipatie, projectparticipatie en financiële participatie leiden in de praktijk al snel tot spraakverwarring.

Aansluitend is gesproken over de procesparticipatie aan de hand van de vraag 'Hoe zou u bij het uitwerken van beleid en concrete plannen betrokken willen worden' en is in kleine groepen besproken welke rollen verschillende partijen daarbij hebben. Als laatste onderdeel van de avond is plenair verkend hoe door middel van financiële participatie baten van concrete projecten mede ten gunste van inwoners of samenleving kunnen worden gemaakt.

Procesparticipatie – plenair gesprek

De procesparticipatie is besproken aan de hand van een aantal vragen.

Wie is in de lead?

- Gemeente moet in de lead zijn voor wat betreft participatie. Doe dat eerst, dan kan daarna de initiatiefnemer aan de slag en is voor inwoners alles ook duidelijk. De gemeente moet niet achter de initiatiefnemer aan lopen.
- Er is behoeft aan transparante en zichtbare regie van de gemeente
- Kijk goed naar regie versus directie
- Kijk ook goed naar de rol van andere stakeholders in het proces. Hebben zij een rol? Welke? Denk daarbij bijvoorbeeld aan ondernemers(organisaties) maar ook aan wijk- en dorpsraden, maatschappelijke organisaties etc.

Belangrijke uitgangspunten voor participatie

- Zorg dat er, in participatie, eerst consensus is over de locatie
- De communicatie vanuit de gemeente moet beter, zowel in beleids- als projectparticipatie. Communiceer dus met alle direct betrokkenen en leg het niet bij de ontwikkelaar neer
- Zorg dat de gemeente op basis van kennis keuzes maakt.
- Zorg dat de politiek ook in gesprek gaan met omwonenden, belanghebbenden etc. of dat ze open staan voor gesprek. We zien ze niet, op uitnodigingen wordt niet ingegaan en op mails wordt niet of laat gereageerd.

- Er is en was geen ruimte voor participatie. Het beleid is al vastgesteld, de keuze (voor CO2-neutraal in 2050) is al gemaakt. Er is geen ruimte voor input en dat weten mensen
- Zorg dat mensen goed geïnformeerd zin. Dit geldt voor alle spelers die het aangaat. Dus inwoners en andere belanghebbenden, maar ook raadsleden.
- Wees als gemeente helder en werk mee aan wat wel kan

Algemene opmerkingen

NB: Niet elke door deelnemers ingebrachte opmerking is duidelijk te interpreteren. Ze zijn voor de volledigheid van dit verslag wel opgenomen

- Verschuil je als gemeente niet steeds achter Klimaatakkoord of dit moet van het rijk: we werken hieraan voor onszelf. Als we dit niet doen, hebben we in 2050 geen elektriciteit
- Voorkom dat je schuldigen gaat aanwijzen als een besluit negatief voor iemand uitpakt. Er is geen schuldige, soms gaat alleen een ander belang voor.
- Wees ook helder: het zal niet altijd voor iedereen positief uitpakken. Wees daar open en eerlijk over maar zorg wel dat keuzes voortkomen uit en goed gevolgd proces. Communiceer ook over dat proces, zodat je mensen echt meeneemt.
- Mensen moeten beseffen dat het een energiecrisis is.

Procesparticipatie: gespreksgroepen

In drie verschillende groepen gingen de deelnemers langs verschillende tafels. Op iedere tafel lagen flipovervellen met vier vragen aangaande de rol die verschillende partijen zouden moeten hebben:

1. Welk belang heeft deze partij bij participatie
2. Welke rol heeft deze partij in de participatie?
3. Wat mag je van deze partij verwachten aan inzet/ inbreng?
4. Waar liggen grenzen in wat je mag verwachten?

De rollen van waaruit ze naar deze vragen moesten kijken waren

A) De gemeente
B) Inwoners (en andere partijen zoals bijv. wijk- en dorpsraden en ondernemers)
C) Ontwikkelaar

Door de groepen langs de flipovers te laten rouleren zagen de deelnemers wat andere groepen al opgeschreven hadden en konden zij daarop doorgaan.

Projectparticipatie: Wat mogen we in de participatie verwachten van de verschillen spelers?

Rol: gemeente

1. Welk belang heeft deze partij bij participatie?

De gemeente heeft volgens de aanwezigen een groot belang bij participatie. Participatie kan zorgen voor draagvlak en kan zo helpen aan de realisatie van te halen doelen. Ook zien de aanwezigen een politiek doel. Omdat raadsleden gekozen worden, is het in hun belang dat inwoners vertrouwen in hen houden en op hen blijven stemmen. Daarnaast speelt er volgens de aanwezigen een groter belang: sociale cohesie is cruciaal. Daarvoor is het van belang om zaken in participatie te doen. Zoals één groep opschreef: 'de gemeente heeft 100% belang bij participatie'.

2. Welke rol heeft deze partij in de participatie?

De deelnemers zien een grote rol in de regie weggelegd voor de gemeente. Er wordt opgeschreven dat de gemeente leidend is in de participatie en dat zij maximaal moet faciliteren. De gemeente is aan zet wanneer er kaders gesteld moeten worden voor de participatie. Ze geven daarbij aan dat deze criteria van tevoren vastgesteld moeten zijn en dat er helderheid moet zijn over de circle of

infuence: waar gaat het wel over en waar niet? Gedurende het proces kan waar nodig meer duidelijkheid worden gegeven en kunnen zaken waar nodig na evaluatie worden bijgestuurd.

De gemeente heeft daarnaast tot taak dat zij inwoners en andere belanghebbenden goed en tijdig moet infomeren, met objectieve informatie die past bij het abstractieniveau.

Uiteindelijk moet de gemeente de raad voeden zodat daar besluitvorming mogelijk is, op basis van objectieve informatie.

1. Wat mag je van deze partij verwachten aan inzet/ inbreng?

Het is hierboven al een beetje genoemd: zoveel als nodig is om de participatie van deze energietransitie te begeleiden, regie en communicatie. Dat is dus meer dan alleen de rol als onafhankelijk 'bevoegd gezag' bij het boordelen van vergunningaanvragen voor duurzame energieprojecten. Het is aan de gemeente een proces neer te zetten waarbij regie genomen wordt en waarin aan inwoners de kans geboden wordt om zich te laten informeren dan wel om mee te doen. De gemeente draagt zorg voor de sturing, het stappenplan, de tijdbewaking en de bewaking dat iedereen aan bod komt. Bij de gemeente ligt de taak om met mensen te praten in plaats van over ze te spreken. Gedurende het proces wordt ook van de gemeente verwacht dat zij helder en duidelijk terugkoppelt.

2. Waar liggen grenzen in wat je mag verwachten?

Hoewel de gemeente meer in de lead moet zijn, zijn er ook grenzen aan wat je mag verwachten. Inwoners (en andere partijen) hebben ook een eigen verantwoordelijkheid als het gaat om actief betrokken zijn. Het is de gemeente niet aan te rekenen als mensen niet mee willen doen of lastig te bereiken zijn. Ook heeft de initiatiefnemer van een project heeft een eigen beslissingsruimte die de gemeente niet kan afdwingen. Verder is er een praktische grens aan kennis, tijd, mensen en middelen. Daarbij wordt aangeven dat de gemeente ook andere partijen een rol kan geven, die wel over juiste capaciteiten beschikken om in te zetten. Geopperd wordt mensen uit te nodigen die veel verstand hebben over één onderwerp om daarvan te leren en hierbij ook inwoners uit te nodigen.

Algemene opmerkingen

NB: Niet elke door deelnemers ingebrachte opmerking is duidelijk te interpreteren. Ze zijn voor de volledigheid van dit verslag wel opgenomen

- Besluit dat vooraf vastgestelde contracten komen te vervallen. Geïnvesteerde gelden teruggeven en opnieuw deelnemen aan de inschrijving
- Wetgeving wordt van boven opgelegd (Den Haag). Deze sluiten vooraf al veel uit.
- Gemeenteraad ←→ Inwoners, maatschappelijke organisaties, ondernemers
- Energiecrisis oplossen
- Speciale samenwerking
- Zorg dat een reëel gedeelte van geld dat verdiend wordt, terugvloeit in de gemeentelijke kas. Lees: de kas van de burgers
- Voorstellen van internetforums zoals dat ook in Estland (?) gebeurt

Rol: Inwoners (inclusief ondernemers, wijk- en dorpsraden e.a.)

1. Welk belang heeft deze partij bij participatie?

De aanwezigen zien dat er verschillende belangen voor inwoners zijn, als het gaat om participatie. Zo heeft het onderwerp van de participatie gevolgen voor hun woongenot maar ook voor hun toekomstige energievoorziening. Hun belang om mee te kunnen doen heeft dus hier mogelijk mee te maken.

De mogelijkheid om te participeren zorgt er daarnaast voor dat ze weten dat ze van belang zijn, dat er rekening met hen gehouden kan worden en dat zij weten dat ze er ook voordeel van kunnen hebben. Door dit in participatie te doen kunnen mensen ook hun gevoelens en emoties kwijt en hebben ze medezeggenschap met betrekking tot de locatiekeuze. Zo kunnen ze mogelijk vertrouwen krijgen in de ontwikkeling en weten ze wat ze ervoor over moeten hebben.

Om goed mee te kunnen doen is tijdige informatie over kaders en plannen wel noodzakelijk. Deze informatie moet toegankelijk zijn.

Mogelijk hebben inwoners later in het traject ook een financieel belang, bijv. via een gebiedsfonds.

1. Welke rol heeft deze partij in de participatie?

Kijken we naar de rol van deze partij dan wordt er een aantal zaken genoemd:

- Het zijn belanghebbenden en kunnen input geven over wensen en belangen. Als een collectief actief meedoet, kunnen ze een (positief) kritische houding laten zien en bijvoorbeeld actief in gesprek gaan met volksvertegenwoordigers in de raad.
- Ondernemers hebben mogelijk ook een andere rol: zij hebben kennis en kunnen een leidende rol spelen in de transitie of bijvoorbeeld meefinancieren.
- Ook wordt aangegeven dat inwoners een rol hebben in het draaiende houden van processen. Een andere deelnemer geeft ook aan dat de ervaring laat zien dat deelnemers geen rol hebben in de participatie.

2. Wat mag je van deze partij verwachten aan inzet/ inbreng?

Van inwoners mag je betrokkenheid bij plannen verwachten, kennis en aandacht voor dit proces. De aanwezigen geven ook aan dat ze van inwoners actieve deelname verwachten, waarbij inwoners verantwoordelijkheid nemen: Samenwerking aan de energiecrisis is gemeenschappelijke verantwoordelijkheid. De aanwezigen verwachten dat inwoners zich een serieuze mening vormen en niet afwachten en hopen dat ze openstaan voor innovatie en alternatieven. Vanuit ECM wordt dit aangevuld met de opmerking dat ze verwachten dat mensen verplicht lid worden van ECM.

De ondernemers geven aan dat van deze groep tijd, kennis en geld verwacht mag worden.

3. Waar liggen grenzen in wat je mag verwachten?

Kijken we naar waar de grenzen liggen dan wordt aangeven dat er een groot verschil in kennis is en dat het vertrouwen in de overheid een aandachtspunt is. Een andere grens is dat het in onze democratie zo bepaald is dat de politiek uiteindelijk bepaalt: uiteindelijk gaat de raad over wat mogelijk is. Voor ondernemers zien de deelnemers geen grenzen in wat je van hen mag verwachten

Algemene opmerkingen

NB: Niet elke door deelnemers ingebrachte opmerking is duidelijk te interpreteren. Ze zijn voor de volledigheid van dit verslag wel opgenomen

- Niets is zo permanent als 'tijdelijk'
- De inwoner moet zich bewust worden van de eindigheid van energie
- Gebiedsfonds
- Totaaloplossing duurzaamheid naar 2050
- Wetgeving is opgesteld maar moet mee veranderen met nieuwe technieken en mogelijkheden

Rol: Ontwikkelaar

1. Welk belang heeft deze partij bij participatie?

Voor een ontwikkelaar is participatie van belang omdat hij zo draagvlak kan krijgen voor zijn project. Participatie zorgt mogelijk voor minder weerstand. Wel geeft de groep aan dat ontwikkelaars waarschijnlijk resultaat willen behalen tegen zo weinig mogelijk kosten en dat ontwikkelaars participatie mogelijk alleen maar lastig vinden.

Een ander belang dat de ontwikkelaar bij participatie heeft, is dat het de enige manier is waarop hij verder kan met zijn project. Vanuit de overheid wordt de eis gesteld dat hij iets aan participatie doet wil het project van de grond komen. Hij moet de omgeving dus meenemen. Het is de beleidsparticipatie die het verdienmodel mogelijk maakt en die het tijdspad voor realisatie duidelijk maakt. Participatie kan daarnaast helpen in het vertrouwen dat inwoners hebben in de ontwikkelaar.

1. Welke rol heeft deze partij in de participatie?

Als we kijken naar de rol in participatie geven deelnemers aan dat deze partij het initiatief moet nemen voor de participatie en dat hij vertrouwens moet wekken. Ook heeft hij een rol in de communicatie.

Verder zien we een aantal uiteenlopende opmerkingen. Zo wordt er opgeschreven dat de initiatiefnemer een ondergeschikte rol heeft in de participatie, terwijl een andere groep heeft genoteerd dat deze partij een zeer actieve rol in de participatie heeft aangezien deze partij in gesprek gaan met inwoners en voorziet in uitleg, informatie en participatie. Ook geven ze aan dat de ontwikkelaar zelf vermoedelijk liever geen rol speelt in de participatie.

Deelnemers verwachten daarnaast dat de initiatiefnemer zijn beste beentje voor zet geeft als het gaat om de inpassing in het landschap en dat hij het verdienmodel met de omgeving en/of maatschappelijk draagvlak moet onderbouwen. De ontwikkelaar moet ook de omgeving de gelegenheid bieden de vorm van de projectparticipatie naar hun wensen aan te passen. Ook mag van een projectontwikkelaar gevraagd worden dat hij niet alleen de directe omgeving maar ook de aansluitende kern en dat hij mensen meeneemt naar een project.

2. Wat mag je van deze partij verwachten aan inzet/ inbreng?

Van de ontwikkelaar mag maximale inzet verwacht worden wanneer het gaat om lokaal eigendom en dat hij zich verdiept in de omgeving waar het project moet plaatsvinden. Hij dient te participeren met zowel voor- als tegenstanders (en moet daar transparant over zijn) en moet zaken die voortkomen uit de participatie ook meenemen in zijn plan. Participatie kan dus leiden tot aanpassingen van het plan. Er wordt verwacht dat hij een open houding heeft en begrip voor de omgeving, dat hij goed communiceert met de omgeving en dat afspraken geborgd worden.

Daarnaast dient hij rendement te delen met de direct betrokkenen: denk bijvoorbeeld aan landeigenaren die te maken krijgen met kabels. Ook dient hij verantwoordelijkheid te nemen voor de omgeving gedurende de gehele exploitatie van het project. Onderhoud valt daar dus ook onder. Ook de ontwikkelaar dient uit te stralen dat hij dit doet voor de omgeving.

3. Waar liggen grenzen in wat je mag verwachten?

Voor een ontwikkelaar is het van belang dat er binnen een zeker tijdspad zaken gerealiseerd worden en een ontwikkelaar moet eraan verdienen. Dat houdt in dat er beperkt risico moet zijn.

Algemene opmerkingen

NB: Niet elke door deelnemers ingebrachte opmerking is duidelijk te interpreteren. Ze zijn voor de volledigheid van dit verslag wel opgenomen

- Zorg dat er altijd in ieder geval unaniem draagvlak is
- Draagvlak creëer je door afspraken na te komen
- Keuze van locaties ligt bij gemeente

- Directe aanwonenden mogen geen 'last' hebben van betrouwbare wetenschap zoals afstanden, geluidsoverlast, slagschaduw, etc.

Financiële participatie – Plenair gesprek

De financiële participatie is weer plenair met de deelnemers besproken aan de hand van een aantal vragen. Daarbij is ingegaan op hoe verplichtend je lokaal eigenaarschap kan afdwingen en welke vorm van financiële participatie de voorkeur verdient.

Hoe kijkt u naar 50% lokaal eigenaarschap?

Over het algemeen staan de deelnemers positief ten opzichte van lokaal eigenaarschap. Wel zijn er bedenkingen over de uitvoerbaarheid. Sommigen uiten twijfel over de houdbaarheid van 'streven' als uitgangspunt: het zegt voor hen onvoldoende over de verlangde inzet van de initiatiefnemer. Ook de toetsbaarheid door de gemeente wordt gezien als een zwak punt: de kaders moeten dan wel heel goed beschreven zijn wil je er een beslispunt van kunnen maken. Daartegenover stellen anderen dat een harde grens van 50% tot eis verheffen ook zo z'n nadelen heeft. Het kan ertoe leiden dat een project niet doorgaat als de eis (net) niet wordt gehaald. Of mogelijk zat er wel meer in dan die verplichte 50%.

Een ander aspect is de betaalbaarheid voor geïnteresseerden om mee te doen, ook voor mensen met een smallere beurs. Ook wordt erop gewezen dat deelneming via aandelen risicodragend is, wat mensen kan afschrikken om mee te doen. Daarnaast vragen deelnemers zich af of mensen die direct omwonend zijn en die tegenstander zijn van het opwekken van duurzame energie op die plek financieel wel willen participeren. Verder wordt geopperd dat de gemeente moet uitkijken dat zij afhankelijk wordt van een klein aantal grote investeerders dat een monopolie krijgt. Er zou bijvoorbeeld een publieke toets moeten komen om dat te voorkomen.

Financiële participatie: 4 mogelijkheden

Aansluitend zijn vier vormen van financiële participatie kort toegelicht en is gesproken over wat de voorkeur verdiend. De voorgelegde vormen zijn:

a) (mede)investeren in een project
b) deelnemen door aandelen af te nemen
c) financiële voordelen voor inwoners (bijv. reductie op de stroomrekening)
d) afdracht in een duurzaamheids- of gebiedsfonds

De vormen verschillen in voor wie de baten zijn en hoeveel deze bedragen. Ook verschillen ze met betrekking tot het risico dat deelnemers bij de verschillende vormen lopen. Een stelregel is dat hoe lager het risico is, hoe geringer het voordeel zal zijn.

Uit de reacties bleek dat de aanwezigen vonden dat de vier vormen elkaar niet uitsluiten. Er was een vrij brede steun voor de inzet van een slimme combinatie. Toch waarschuwden sommigen dat je echt moet kiezen tussen individueel en maatschappelijk belang. Ook werd de vraag opgeworpen of je een maatschappelijk belang wel in handen moet willen geven van een individuele identiteit die op winst uit is.

Een combinatie van de vier methoden biedt volgens sommigen speelruimte om een optimale balans te vinden en in te spelen op verschillen die er tussen projecten nu eenmaal bestaan. Anderen vonden juist dat je beter naar een vorm kunt streven die voor alle verschillende initiatieven gelijk is, omdat het anders tot onduidelijkheid en verwarring onder inwoners zal leiden.

Verder werd onderkend dat je met hoogrisico investering misschien sneller en verder komt, maar dat het risico dan niet op de samenleving kan worden afgewenteld. In ieder geval moeten bij de keuze voor het gemeenschappelijk belang de laagrisico-aspecten vooraf goed geregeld zijn. Ook was er steun voor het principe dat direct omwonenden wat meer voordeel mogen ondervinden dan wie wat verder weg woont.
Meer praktisch van aard waren opmerking over dat de financiële afspraken wel vooraf goed geregeld moeten worden: er moeten heldere criteria ontwikkeld worden die dan vooraf worden voorgelegd.

Wat leggen we u voor? / Opmerkingen

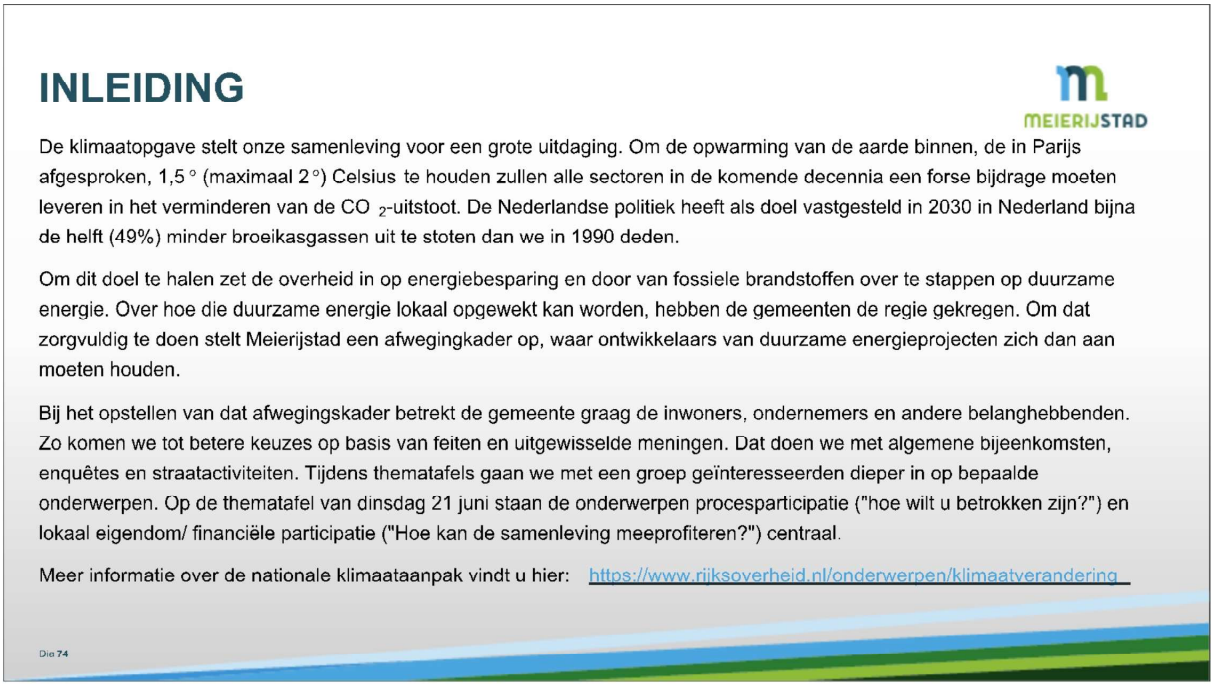
Tot slot hebben we de deelnemers nog gevraagd naar praktische tips en suggesties voor het vervolg.

- Praat met mensen i.p.v. over ze. Praat met landeigenaren etc.
- Vraag op straat hoe belangrijk mensen duurzame energie vinden
- Besteed niet alleen aandacht aan opwek maar ook aan wat mensen zelf kunnen doen
- Zet je netwerk van doelgroepen, maatschappelijke partners etc. in om zaken verder te brengen. Deel bijv. het digitale vragenuur ook met de wijkraden zodat zij het op de sites kunnen zetten
- De weekmarkten trekken alleen mensen van binnen de kernen. Ga ook bij supermarkten staan of op de kermis. Betrek ook jongeren en benader nu al de scholen.

Achtergrondinformatie Afwegingskader duurzame energie

Verstuurd naar deelnemers thematafel 2: ‘procesparticipatie en financiële participatie’ ter voorbereiding

INLEIDING

MEIERIJSTAD

De klimaatopgave stelt onze samenleving voor een grote uitdaging. Om de opwarming van de aarde binnen, de in Parijs afgesproken, 1,5 ° (maximaal 2 °) Celsius te houden zullen alle sectoren in de komende decennia een forse bijdrage moeten leveren in het verminderen van de CO_2-uitstoot. De Nederlandse politiek heeft als doel vastgesteld in 2030 in Nederland bijna de helft (49%) minder broeikasgassen uit te stoten dan we in 1990 deden.

Om dit doel te halen zet de overheid in op energiebesparing en door van fossiele brandstoffen over te stappen op duurzame energie. Over hoe die duurzame energie lokaal opgewekt kan worden, hebben de gemeenten de regie gekregen. Om dat zorgvuldig te doen stelt Meierijstad een afwegingkader op, waar ontwikkelaars van duurzame energieprojecten zich dan aan moeten houden.

Bij het opstellen van dat afwegingskader betrekt de gemeente graag de inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden. Zo komen we tot betere keuzes op basis van feiten en uitgewisselde meningen. Dat doen we met algemene bijeenkomsten, enquêtes en straatactiviteiten. Tijdens thematafels gaan we met een groep geïnteresseerden dieper in op bepaalde onderwerpen. Op de thematafel van dinsdag 21 juni staan de onderwerpen procesparticipatie ("hoe wilt u betrokken zijn?") en lokaal eigendom/ financiële participatie ("Hoe kan de samenleving meeprofiteren?") centraal.

Meer informatie over de nationale klimaataanpak vindt u hier: https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/klimaatverandering

Dia 74

PROCESPARTICIPATIE

MEIERIJSTAD

3. Financiële participatie: De realisatie van een project voor duurzame energie vergt een investering, maar uit de duurzame energieproductie vloeien ook baten voort. Om ervoor te zorgen dat de baten niet eenzijdig bij de ene partij (bijvoorbeeld de initiatiefnemer) vallen en de lasten bij de andere partij (bijvoorbeeld de omwonenden) zijn verschillende vormen van financiële participatie mogelijk. De gemeenteraad van Meierijstad hecht er aan dat goed gekeken wordt naar een eerlijke balans in de verdeling van lusten en lasten. Daarom hebben zij aangegeven naar "50% lokaal eigendom" te streven. Met welke vorm(en) van financiële participatie dit wordt gerealiseerd en aan welke criteria een initiatiefnemer dan moet voldoen, is ook onderdeel van de beleidsontwikkeling waar we nu mee bezig zijn.

In het volgende hoofdstuk gaan we dieper in op de verschillende vormen van financiële participatie.

FINANCIËLE PARTICIPATIE

MEIERIJSTAD

Vormen van financiële participatie

Er zijn verschillende vormen van financiële participatie in een project. Welke gekozen wordt is afhankelijk van de specifieke situatie. Vragen die meewegen zijn bijvoorbeeld: Hoeveel mensen wonen in de omgeving, wat is de impact van een project, wie is de initiatiefnemer? Grofweg zijn er vier mogelijkheden:

1. Mede-eigenaarschap
2. Financiële deelneming (obligatie of certificaat)
3. Omgevingsfonds
4. Omwonendenregeling (compensatie)

Kenmerken van deze vormen zijn:

1. Mede eigenaarschap: een of meer privépersonen, bedrijven of stichting zijn eigenaar van het project. Zij verzorgen de volledige realisatie van de ontwikkeling voor eigen kosten. De deelnemers zijn (mede) beslissingsbevoegd als aandeelhouder.
2. Financiële deelneming: een of meer privépersonen of bedrijven leggen geld in, meestal een beperkt bedrag, om een obligatie of certificaat te kopen. Dit certificaat geeft recht op een bepaald rendement en is feitelijk een lening aan het project. De deelnemer heeft meestal geen zeggenschap.

Dia 77

FINANCIËLE PARTICIPATIE (2)

MEIERIJSTAD

3. Omgevingsfonds: De eigenaar van het project draagt eenmalig of jaarlijks een vooraf afgesproken bedrag af aan een fonds. Uit dit fonds worden maatschappelijke of duurzame projecten in de omgeving gefinancierd. Het fonds is meestal een stichting met een bestuur (kan bestaan uit omwonenden bijvoorbeeld).

4. Omwonendenregeling: De eigenaar van het project maakt op individuele of collectieve schaal afspraken over een compensatie met (meestal) direct omwonenden. Die compensatie kan bestaan uit een geldbedrag, maar ook uit bijvoorbeeld een (korting op) de aanschaf van zonnepanelen of bijvoorbeeld korting op de energierekening. De hoogte van de vergoeding is meestal afhankelijk van een aantal factoren zoals de afstand tot het project en het aantal omwonenden dat onder de regeling valt.

Elke mogelijkheid heeft zijn eigen voor - en nadelen en komt ten gunste van bepaalde personen/groepen. Wat betreft de plek waar de opbrengsten terecht komen verschillende vormen ook sterk. Dit is ook een punt waarover tijdens de sessie gesproken kan worden.

- mede-eigenaar: een enkeling / kleine groep die mee geïnvesteerd heeft
- deelneming: een selecte groep die geld in kan leggen
- omgevingsfonds: andere duurzame projecten of maatschappelijke doelen
- omgevingsregeling: een selecte groep omwonenden of juist een hele wijk of dorpskern

Dia 78

FINANCIËLE PARTICIPATIE (3)

De grootste verschillen in de bedragen zitten in het risico ten opzichte van de mogelijke winst. In de eerste optie is er rel atief veel risico en moet er veel geïnvesteerd worden, maar is er bij succes ook een grotere winst voor de deelnemers. In de laatste twe e opties is er geen risico, maar ook een kleinere winst voor de lokale omgeving. Hieronder leggen we uit waarom dat zo is en ho e een zonneparkproject werkt. En zoals overal geldt ook voor duurzame energie: gratis geld bestaat niet.

Waardeontwikkeling in duurzame energieprojecten

De ontwikkeling van een wind - of zonne-energieproject verloopt in verschillende stappen. Hoe dichterbij de bouw en exploitatie van een project komt, hoe meer waarde een project heeft. In het begin, wanneer er nog geen vergunning is, nog geen subsidie i s verkregen en een projectontwikkelaar nog geen afspraken heeft kunnen maken met een aannemer, is er nog veel onzekerheid. Hoe lang duurt het traject? Krijg ik wel vergunning? Zijn de kosten voor de bouw sterk gestegen over een tijd? Dit maakt dat een project op dat moment nog relatief weinig waarde heeft. Er kan nog van alles mis gaan en alle investeringen die dan gedaan worden, kunnen ook voor niets zijn. Zodra de vergunningen zijn verleend is er al veel meer zekerheid: er mag gebouwd worden. Dan is er dus een element van waarde toegevoegd. Dit gaat zo verder totdat het project helemaal klaar is en elektriciteit produceert. Hoe minder onzekerheid: hoe hoger de waarde.

Risico en opbrengst

Dit betekent ook dat hoe eerder iemand mee investeert als (mede)eigenaar, hoe groter het risico is. Je bent het geld kwijt wanneer het project niet doorgaat. De andere kant geldt ook: hoe eerder je investeert, hoe groter de waardeontwikkeling is.

Dia 79

FINANCIËLE PARTICIPATIE (4)

Vergelijk het met een spaarrekening ten opzichte van beleggen: op een spaarrekening krijg je weinig rente, maar je loopt ook geen risico. Met beleggen kun je meer verdienen, maar kan je het ingelegde geld ook kwijtraken. Een projectontwikkelaar sprei dt meestal zijn kansen door meerdere projecten te proberen te realiseren op verschillende plaatsen. Zo houdt hij rekening met de kans dat er ook projecten niet doorgaan.

Wat kost een zonnepark?

Een zonnepark bouwen kost gemiddeld € 500.000 per MWp voor de zonnepanelen, constructie en omvormers. Dit betekent ongeveer € 5 miljoen voor een zonnepark van 10 hectare. Daarvan moet 20% uit eigen zak betaalt worden en wordt meestal 80% geleend bij de bank. Daarnaast zijn er jaarlijkse kosten voor het onderhoud, OZB belasting, verzekeringen en aansluiting op het elektriciteitsnet. Die zijn ongeveer € 100.000 per jaar. Tot slot zijn er kosten in de voorbereiding. Denk dan aan de vergunning, onderzoeken, legeskosten, contracten, etc. Die bedragen ongeveer € 400.000 voor een zonnepark van 10 hectare. Met name deze voorbereidingskosten zijn risicovol, want die ben je kwijt als het project niet doorgaat.

Wat levert een zonnepark op?

Een zonnepark produceert ongeveer 950 MWh per MWp. Omdat er regels zijn voor de maximale netaansluiting kan ongeveer 889 MWh per MWp daadwerkelijk worden verkocht. Afhankelijk van de elektriciteitsprijzen levert dit tussen € 500.000 - € 1.000.000 per jaar aan inkomsten op. Uiteraard moet nog belasting worden betaald.

Dia 80

FINANCIËLE PARTICIPATIE (5)

MEIERIJSTAD

Het planbureau voor de leefomgeving (PBL) bepaalt ieder jaar wat een normaal rendement is voor een zonnepark. Dit doen ze om te zorgen dat subsidie niet te hoog is, maar ook niet te laag. PBL vindt een rendement van 8,5% normaal. De praktijk is circa 5-6%. Over een periode van 20 jaar wordt ongeveer € 1 miljoen netto winst gemaakt in een zonnepark van 10 hectare. Die winst is er echter pas vooral in de laatste jaren, omdat dan de lening bij de bank is afbetaald.

Passende oplossingen

We gaan dinsdag graag met u in gesprek over de vormen van financiële participatie en welke vormen er volgens u goed toepasbaar zouden kunnen zijn in Meierijstad. Dit kunnen we onder andere doen aan de hand van voorbeelden uit andere gemeenten.

Wilt u vooraf nog meer lezen over participatie en lokaal eigendom, dan kunt u ook een kijkje nemen in de participatiewaaier die bij het klimaatakkoord is opgesteld: Handreiking Participatie in duurzame energieprojecten gepubliceerd op www.klimaatakkoord.nl.

Dia 81

WAAROM EEN AFWEGINGSKADER?

MEIERIJSTAD

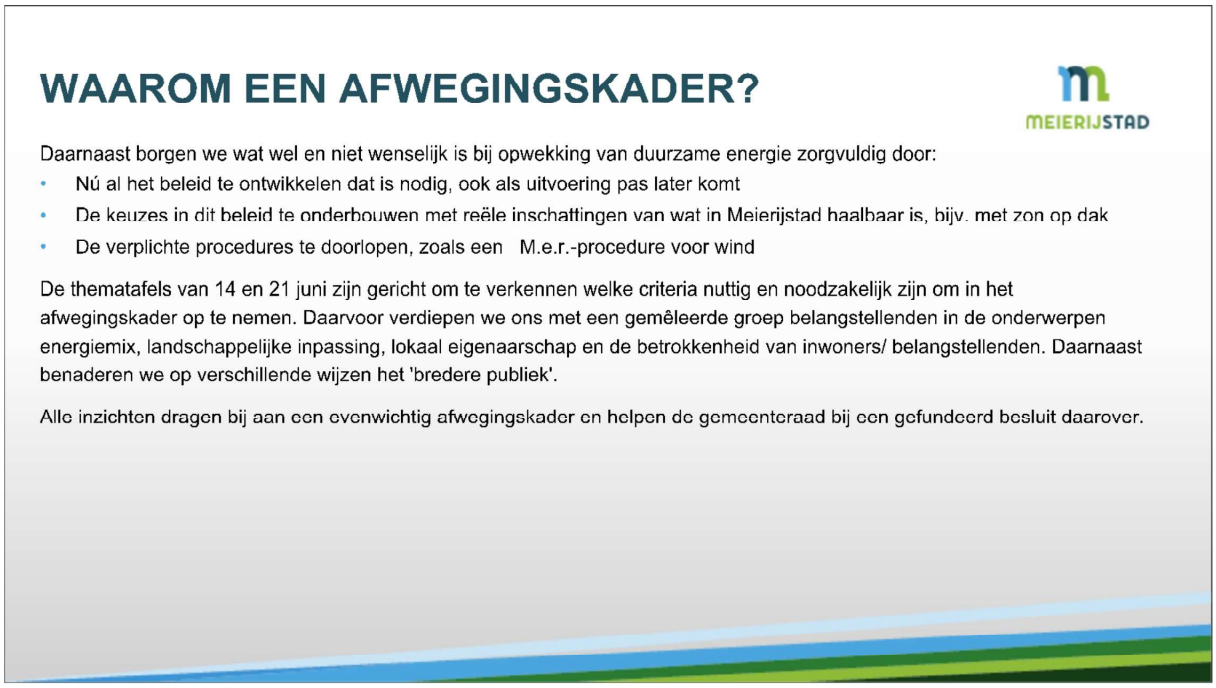
In de komende jaren zullen ontwikkelaars van duurzame energieprojecten voor vergunningen bij de gemeente aankloppen. Om vooraf al duidelijkheid te bieden waaraan hun plannen moeten voldoen stelt de gemeente nu al een afwegingskader op. Eenvoudig gezegd: spelregels waaraan hun plannen moeten voldoen. De criteria die we in dit afwegingskader opnemen stellen we in participatie met inwoners en belanghebbenden op.

Daarbij gaan we uit van (inter)nationaal vastgestelde en aangekondigde beleidskaders:

- Klimaatakkoord Parijs & Landelijk (opwek op land: 35 TWh in 2030)
- Lokaal beleid (CO_2 -neutraal 2050 op eigen grondgebied)
- Regionale Energie Strategie (RES) opgave 2030
- Fit for 55 Europa (recente aanscherping van doelstelling naar 55% reductie in 2030)

Met het afwegingskader maken we voor iedereen (projectontwikkelaars, belanghebbenden èn inwoners) duidelijk:

- **Waar en onder welke voorwaarden willen we opwek van duurzame energie?**

WAAROM EEN AFWEGINGSKADER?
MEIERIJSTAD
Daarnaast borgen we wat wel en niet wenselijk is bij opwekking van duurzame energie zorgvuldig door:
Nú al het beleid te ontwikkelen dat is nodig, ook als uitvoering pas later komt
De keuzes in dit beleid te onderbouwen met reële inschattingen van wat in Meierijstad haalbaar is, bijv. met zon op dak
De verplichte procedures te doorlopen, zoals een M.e.r.-procedure voor wind
De thematafels van 14 en 21 juni zijn gericht om te verkennen welke criteria nuttig en noodzakelijk zijn om in het afwegingskader op te nemen. Daarvoor verdiepen we ons met een gemêleerde groep belangstellenden in de onderwerpen energiemix, landschappelijke inpassing, lokaal eigenaarschap en de betrokkenheid van inwoners/ belangstellenden. Daarnaast benaderen we op verschillende wijzen het 'bredere publiek'.
Alle inzichten dragen bij aan een evenwichtig afwegingskader en helpen de gemeenteraad bij een gefundeerd besluit daarover.

AWARENESS

Bijlage 6

Beleidskader duurzame energie opwek Meierijstad

Resultaten online enquête 23 juni 2022 tot 2 juli 2022

april 2023

Resultaten online enquête

23 juni 2022 tot 2 juli 2022

a. Doel

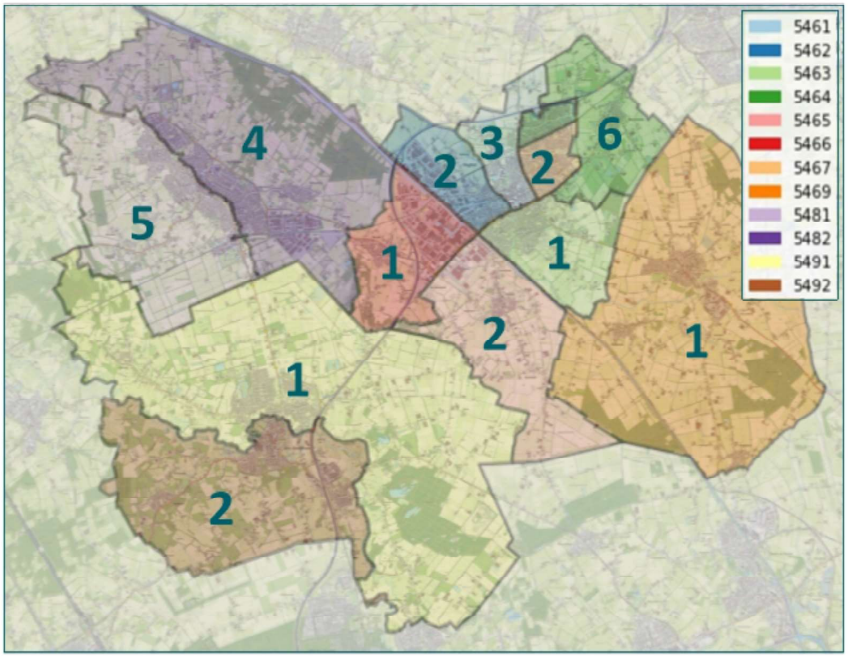
Met de online enquête werden dilemma's voorgelegd aan alle inwoners van Meierijstad. Bij de stellingen konden zij hun voorkeursoptie uitspreken, en hun opmerkingen daarover toevoegen.

b. Werkwijze

Via social-mediaberichten op verschillende platforms (zie hoofdstuk VIII. Verslag peilingen social media) is aandacht gevraagd voor het invullen van de enquête. Een aantal stellingen uit de enquête zijn uitgelicht, waarbij vermeld werd dat in de digitale enquête meer stellingen beantwoord konden worden. De link naar de enquête stond op de website van duurzaam Meierijstad. Daarnaast is er ook een bericht over de digitale enquête geplaatst op de gemeentepagina.

c. Aantal respondenten

De peiling is 53x ingevuld. De herkomst van de respondenten is als volgt:

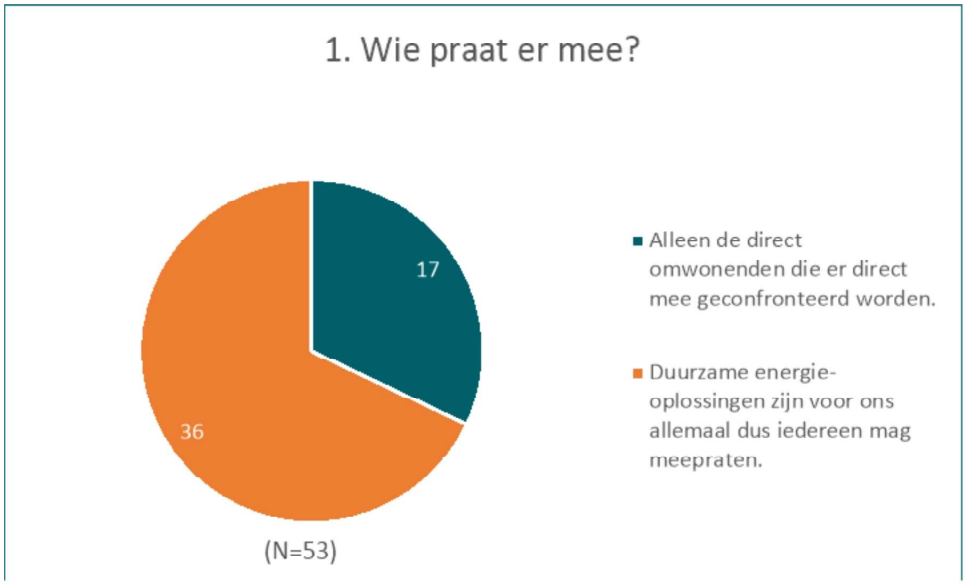
d. Resultaten

Hieronder geven we per vraag de resultaten weer. We voegen hierbij ook een selectie van de toelichtingen toe. Opmerkingen die overeenkwamen hebben we in deze selectie samengevoegd.

N.B. een zeer groot aandeel van de respondenten geeft aan overtuigd te zijn dat er met zon op daken voldoende te behalen valt, en wijst zonnevelden daarmee af.

Meedoen aan het proces om tot een plan te komen

Vraag 1: Wie praat er mee?

Alleen de direct omwonenden die er direct mee geconfronteerd worden

- Zorg dat er niet te veel discussie kan komen door inbreng van een relatief groot aantal personen met een relatief klein belang
- De gemeente is er om beslissingen te nemen die voor bredere omgeving belangrijk zijn. De direct omwonenden zijn belangrijke stakeholders, want zij zullen de grootste lasten moeten dragen. Nog meer meningen geeft ruis.

Duurzame energie-oplossingen zijn voor ons allemaal dus iedereen mag meepraten

- Duurzame energie is in ieders belang
- We krijgen allemaal te maken met de gevolgen
- Direct aanwonenden wel meer inspraak dan andere inwoners
- Iedereen betrekken als het gaat over zichtlocaties
- Het financieel plaatje is van breder belang
- Meierijstad is van ons allemaal: we wonen, werken én recreëren er
- Voorkomen van een te eenzijdig beeld
- Kijk naar de brede omgeving, niet alleen direct aanwonenden
- Rol overheid is belangrijk om NIMBY-fenomeen te beperken
- De gemeente zelf is niet goed in staat om de zaken integraal te pakken: naar breder milieu kijken

Vraag 2: Als het over meepraten gaat, zijn alle meningen dan even belangrijk?

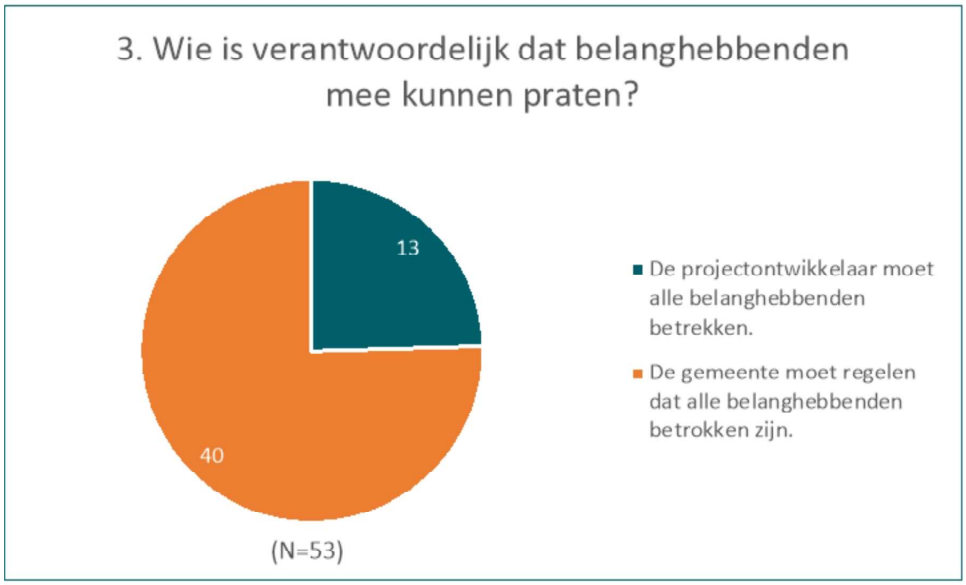
Hoe dichter iemand bij een mogelijke zonneweide of windturbine woont, hoe zwaarder die stem telt

- Belangen van bewoners dichtbij zijn anders, en waarschijnlijk zwaarwegender, dan anderen.
- Voorkom te veel irrelevante geluiden
- Voorkom dat mensen blind kiezen voor de oplossing die henzelf niet raakt

De stem van iedere inwoner moet even zwaar meetellen

- Het gaat om alle factoren
- Beslissingen hebben invloed op ieders totale leefomgeving, en ook het landelijke uitzicht verandert
- Juist om evenwichtig af te wegen moet je ieders mening meenemen, waarbij je wel de verschillende situatie van direct omwonenden serieus neemt en eventueel compenseert.
- Je kan lasten niet tegen elkaar afwegen.
- Niemand wil iets in de achtertuin, maar er zijn nu eenmaal plekken waar het beter kan komen.
- Zo groot is Meierijstad niet

Vraag 3: Wie is verantwoordelijk dat belanghebbenden mee kunnen praten?

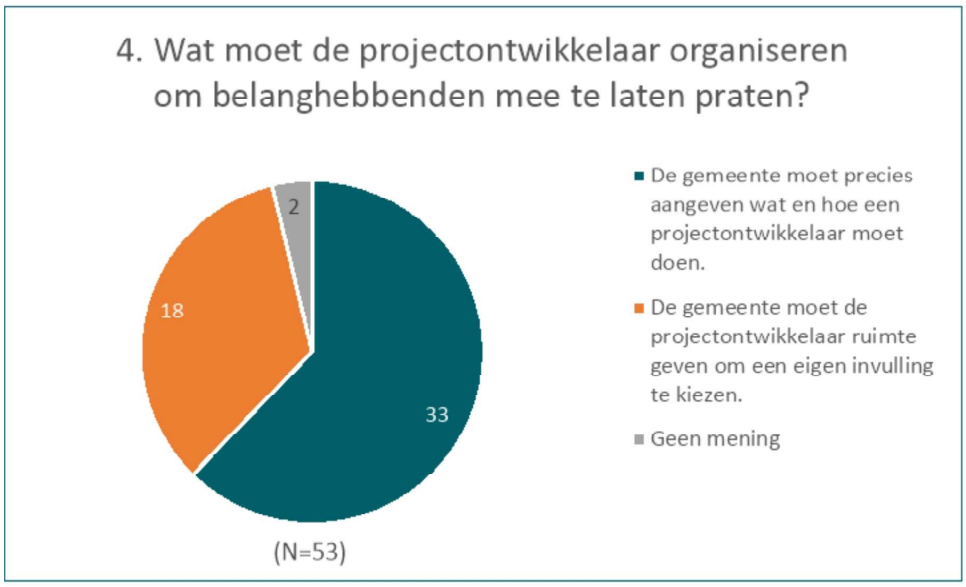
De projectontwikkelaar moet alle belanghebbenden betrekken

- De projectontwikkelaar moet de stakeholders benaderen. Daar is de gemeente één van.
- De projectontwikkelaar wil iets, en moet dan ook zelf uitleg geven en de kosten dragen.
- De gemeente hoeft geen kastanjes uit het vuur te halen voor de initiatiefnemers (maar wél toezien op een goed proces, en handhaven c.q. controleren dat alle belanghebbenden betrokken zijn).

De gemeente moet regelen dat alle belanghebbenden betrokken zijn

- Het gaat om het klimaat, en dat is voor iedereen gelijk: de gemeente moet de afwegingen maken. De projectontwikkelaar zit er niet voor het algehele belang, de gemeente wel.
- De gemeente heeft beter in zicht wie een mogelijke gesprekspartner kan zijn.
- Als je over de financiële belangen heen kijkt, kan je veel innovatievere keuzes maken dan nu door grote investeerders gemaakt worden. De gemeente heeft geen financieel belang.
- In samenwerking met de projectontwikkelaar! Niet alleen de mensen die er geld aan verdienen bepalen het.
- De gemeente is eindverantwoordelijk want kaderstellend of zelfs opdrachtgever en moet de regie in handen houden; de projectontwikkelaar geeft uitvoering.
- Er zouden überhaupt geen projectontwikkelaars betrokken moeten zijn.

Vraag 4: Wat moet de projectontwikkelaar organiseren om belanghebbenden mee te laten praten?

De gemeente moet precies aangeven wat en hoe een projectontwikkelaar moet doen

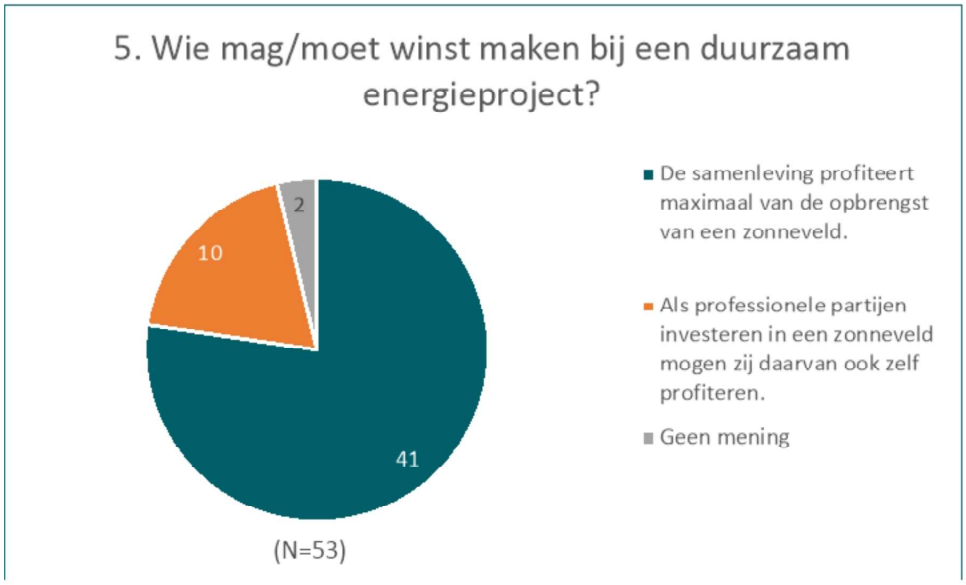
- Gemeente en bewoners moeten kunnen meebeslissen over de participatie.
- Als de locatie is vastgesteld moet de gemeente voor draagvlak zorgen, pas daarna zou een projectontwikkelaar kunnen inschrijven voor de uitvoering.
- De kaders moeten heel duidelijk zijn, maar dat wil niet zeggen dat er helemaal geen ruimte is voor invulling.
- Liefst in regionale afstemming met andere gemeenten.

De gemeente moet de projectontwikkelaar ruimte geven om een eigen invulling te kiezen

- Als maar gemonitord wordt dát het gebeurt
- Goed als er wat ruimte is voor hoe inspraak wordt ingekleed. Gemeente moet wél kaders en minimumeisen stellen. Projecten zouden extra credits kunnen krijgen als ze dit extra goed aanpakken.
- Het is voor de omgeving het beste daar een eigen invulling te geven, die bij het gebied past.
- Gemeente heeft niet alle wijsheid in pacht, moet wel controleren op borging van een goed proces. Ontwikkelaar kan de gemeente best wel eens verrassen met een progressieve aanpak

Financieel meedoen

Vraag 5: Wie mag/moet winst maken bij een duurzaam energieproject?

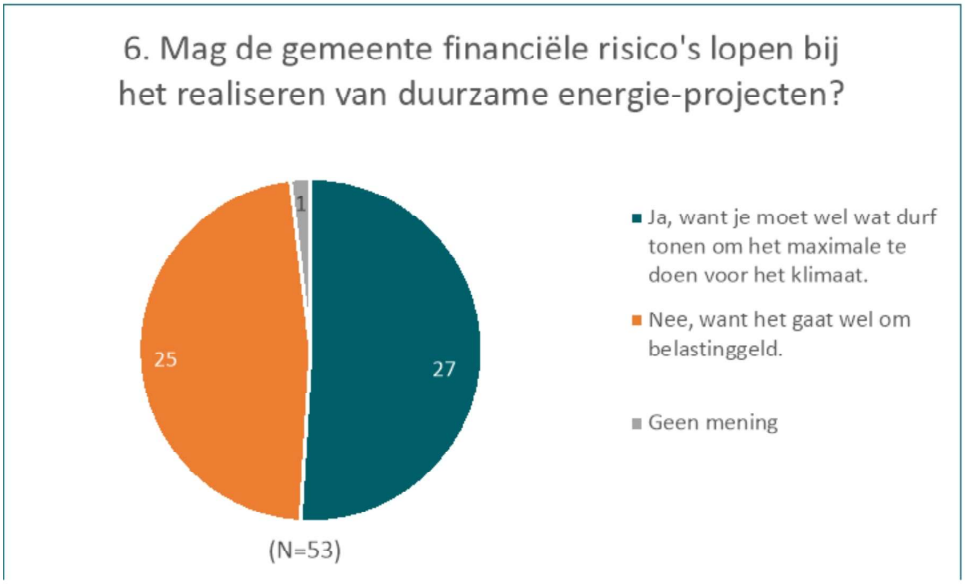
De samenleving profiteert maximaal van de opbrengst van een zonneveld

- Beide mogen profiteren, maar de samenleving staat op 1.
- Profiteren mag minimaal zijn, maar [...] als professionele partijen flink profiteren gaat het idee van 'schone' energie weg.
- Het is een nutsvoorziening voor de gemeenschap: moet zo goedkoop mogelijk worden aangeboden aan de gebruikers
- De energie komt ten goede aan de samenleving, maar de nadelen zijn vooral voor direct omwonenden. Die dienen dus extra gecompenseerd te worden.
- Sowieso is het ongewenst dat grote delen van de winsten naar (deels buitenlandse) bedrijven gaan.
- Er ontstaat meer vertrouwen wanneer het plan geheel in eigendom van de gemeente gerealiseerd wordt.

Als professionele partijen investeren in een zonneveld mogen zij daarvan ook zelf profiteren

- Het zijn vaak risicovolle projecten waarbij er vooraf ook veel in geïnvesteerd wordt om het mogelijk te maken. Dat risico moet beloond worden.
- Het moet wel interessant blijven voor investeerders, anders wordt het lastig om het geheel in Meierijstad te organiseren.

Vraag 6: Mag de gemeente financiële risico's lopen bij het realiseren van duurzame energieprojecten?

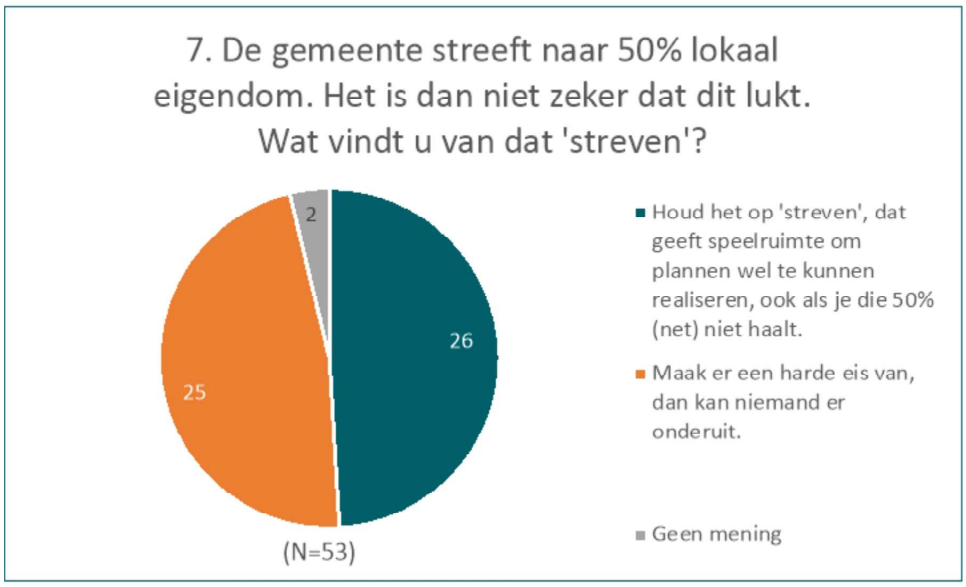
Ja, want je moet wel wat durf tonen om het maximale te doen voor het klimaat

- Risico's zijn inherent aan investeringen
- De gemeenschap moet profiteren van de resultaten – dan mag de gemeente ook risico lopen. Maar niet als de winst naar derden gaat.
- Dit kunnen we terugdoen, na de wereld voor onze kinderen door intensieve veehouderij te hebben verpest.
- Er moet wel een breed gedragen uitkomst zijn van goed onderzoek naar locatie, soort oplossing en risico's voordat de gemeente zulke risico's mag lopen.
- Het doel is zo belangrijk dat risico's altijd verantwoord zijn.
- In de voorwaardenscheppende sfeer kan de gemeente wat risico's nemen. Mogelijk ook als deelnemer, waarbij ook een evenredig deel van de revenuen terug moeten vloeien.
- Wel ter stimulering van de projecten, maar het is niet de rol van de gemeente om ook echt in zulke projecten te participeren.

Nee, want het gaat wel om belastinggeld

- Het is geen experiment, en alles moet goed doordacht zijn en besproken met de bewoners – niet alleen met ambtenaren.
- De financiële risico's horen te liggen bij de investeerders.

Vraag 7: De gemeente streeft naar 50% lokaal eigendom. Het is dan niet zeker dat dit lukt. Wat vindt u van dat 'streven'?

Houd het op 'streven', dat geeft speelruimte om plannen wel te kunnen realiseren, ook als je die 50% (net) niet haalt

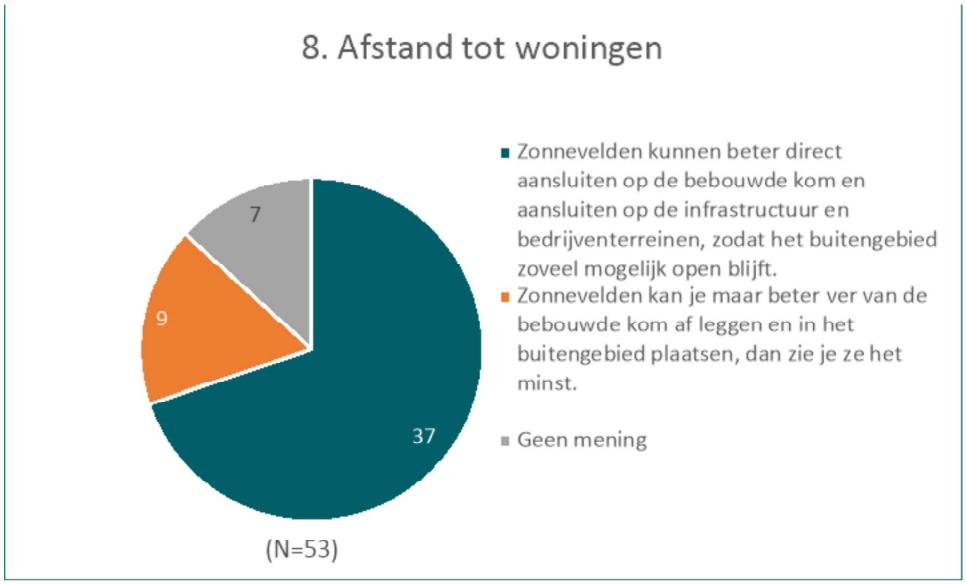
- Er moet ruimte zijn om te kunnen onderhandelen.
- Geen dwang of drang
- Het belangrijkste is dat de doelen gehaald worden
- Ik ben ervan overtuigd dat er voldoende particuliere en zakelijke investeerders kunnen zijn.
- Ik vind dat de marktwerking niet te veel beïnvloed moet worden door er een harde eis van te maken.

Maak er een harde eis van, dan kan niemand er onderuit

- Met name voor draagvlak in huidige situatie lijkt het me goed om dit hard te maken en zo concreet mogelijk
- Streven naar 100%, zorg ervoor dat burgers zelf in staat zijn om samen de opwek van duurzame energie kunnen realiseren
- Eerst was het een eis nu nog een wens dus de voor informatie klopt niet
- 'Streven' gaat niet lukken, want de wil is er niet. Geen ontwikkelaar wil winst afstaan. Ze willen enkel subsidie binnenhalen.

Stellingen: Waar en hoe willen we duurzame energie opwekken in onze gemeente?

Vraag 8: Afstand tot woningen

Zonnevelden kunnen beter direct aansluiten op de bebouwde kom en aansluiten op de infrastructuur en bedrijventerreinen, zodat het buitengebied zoveel mogelijk openblijft

- Afhankelijk van de situatie, maar het buitengebied moet geen industrieterrein worden
- Zoveel mogelijk op bedrijven, parkeerplaatsen en gemeentelijk vastgoed
- Blijf zuinig op de schoonheid van het buitengebied.
- Aansluitend aan bestaande infrastructuur, bedrijventerreinen en dergelijker is verstandiger: die gebieden zijn toch al natuurarm
- Mag ook best in het buitengebied, mits goed landschappelijk ingepast.

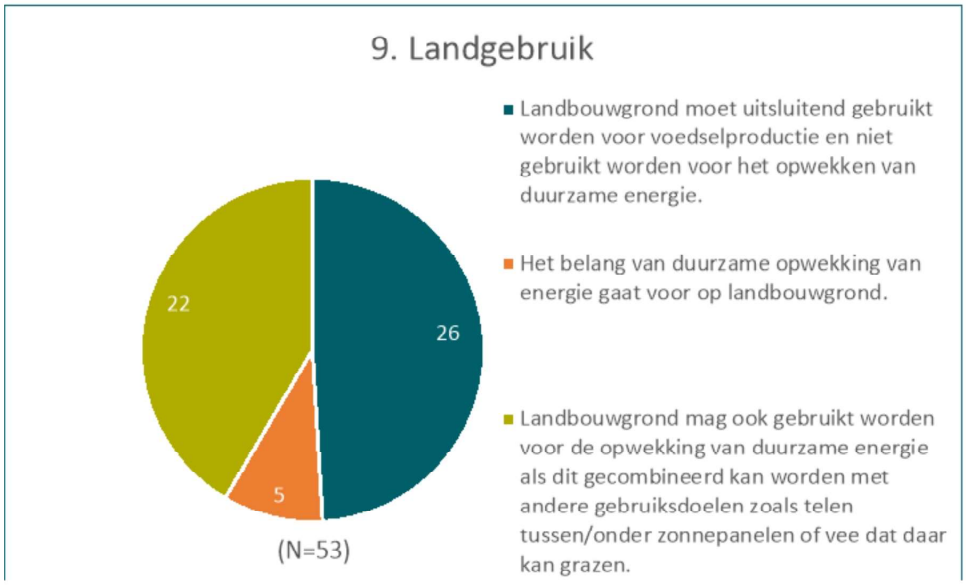
Zonnevelden kan je maar beter ver van de bebouwde kom af leggen en in het buitengebied plaatsen, dan zie je ze het minst

- Je behoudt daarmee ook ruimte voor toekomstig benodigde uitbreidingsplannen
- Dan hebben de mensen er geen last van
- In het buitengebied kunnen zonneweides mooi in de omgeving worden ingepast met aanplanting, dan heeft bijna niemand er last van.

Geen mening

- Geen van beide: ga voor lintvormen langs wegen, en gebruik bijv. de geluidswallen zo goed mogelijk voor zon in combinatie met opslag van de warmte uit bijvoorbeeld wegen.

Vraag 9: Landgebruik

Landbouwgrond moet uitsluitend gebruikt worden voor voedselproductie en niet gebruikt worden voor het opwekken van duurzame energie

- Natuur is natuur – niet voor landbouw én niet voor zonnevelden, wel voor voedselbossen.
- Energieproductie mag niet ten koste gaan van voedselproductie
- Grazen onder panelen is geen combigebruik maar een wijze van beheer – echt combigebruik moet ook duurzaam en efficiënt zijn. [...]
- "Vee kan niet grazen onder zonnecentrales – te weinig eiwit"

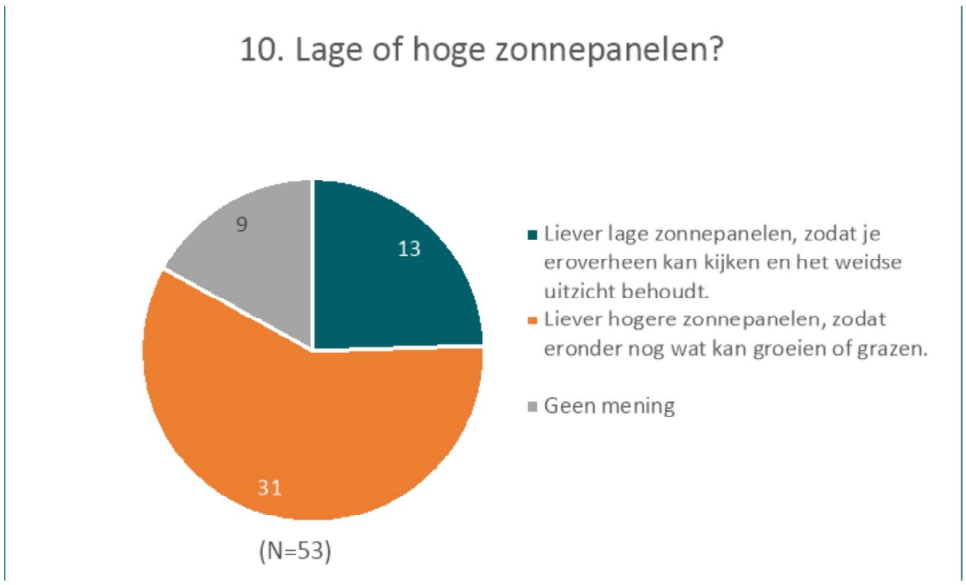
Het belang van duurzame opwekking van energie gaat voor op landbouwgrond

- We hebben al te veel landbouw: een mooie gelegenheid om dit af te bouwen.
- Zonnevelden zijn goed in te richten op een manier waar de natuur wél van kan profiteren.
- Energie is net zo belangrijk als voedsel, zijn beide eerste levensbehoeften.

Landbouwgrond mag ook gebruikt worden voor de opwekking van duurzame energie als dit gecombineerd kan worden met andere gebruiksdoelen [...]

- Multifunctioneel gebruik. Houd wel rekening met de benodigde bouwgrond in de toekomst.
- Gebruik de warmte onder de zonnepanelen goed. Zet intussen in op afkoelen: dat doet hoge beplanting.

Vraag 10: Lage of hoge zonnepanelen?

Liever lage zonnepanelen, zodat je eroverheen kan kijken en het weidse uitzicht behoudt

- Opvallend dat deze vragen vooral op het buitengebied gericht lijken te zijn
- Uitzicht van het landschappelijke karakter moet niet verloren gaan.
- 'Er groeit nauwelijks wat onder panelen'
- 'Vee laten grazen is niet efficiënt – bovendien is dit gevaarlijk voor dieren.'
- Eronder grazen niet nodig – je moet het immers niet op landbouwgrond plaatsen.
- Je kunt ze ook rechtop zetten, dan is het niet eronder maar ertussen.

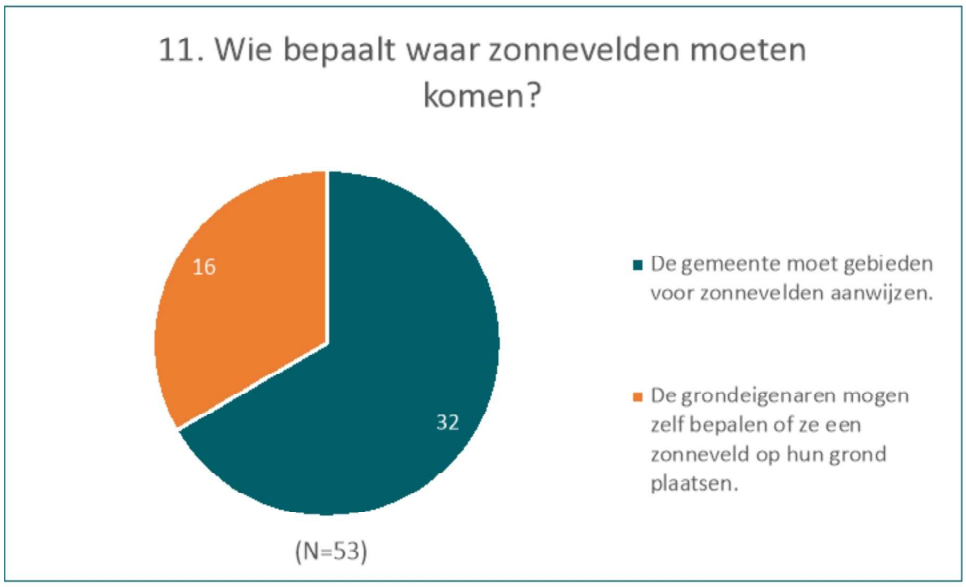
Liever hogere zonnepanelen, zodat eronder nog wat kan groeien of grazen

- Een gebouw eronder: zon op dak; Of auto's eronder parkeren
- 'Grazen' is geen echt combigebruik: kijk naar meer innovatieve toepassingen voor teelt
- Hoog: niet voor vee, maar zodat natuur kan profiteren van het licht.
- Als alternatieve overkapping voor tuinbouw – is het alsnog op dak.
- Schapen kunnen de ruimte onder de zonneweiden goed benutten.

Geen mening

- 'Er groeit niets fatsoenlijks onder hoge panelen' – dit is een ongeloofwaardige stelling.
- Zoveel mogelijk langs snelwegen, waar dit niet aan de orde is.

Vraag 11: Wie bepaalt waar zonnevelden moeten komen?

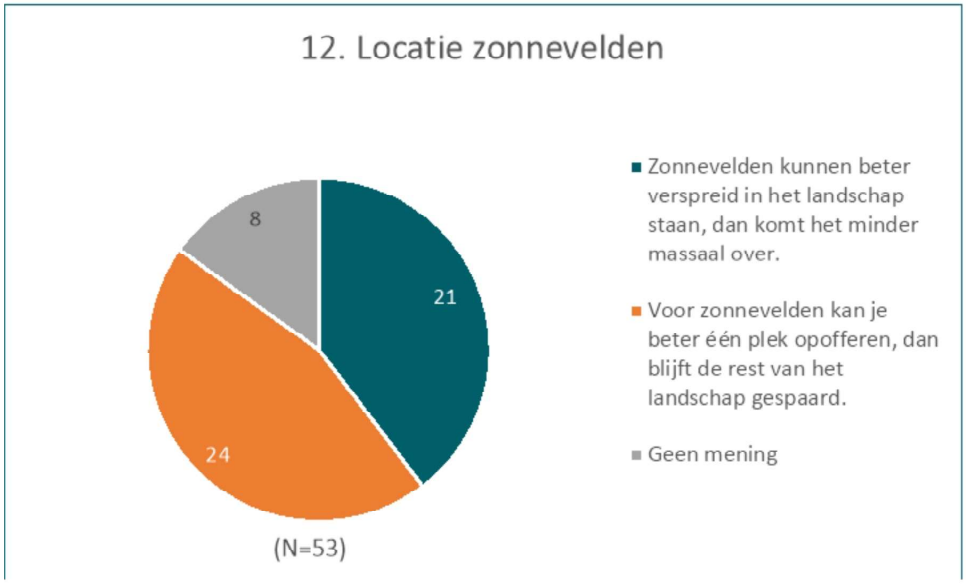
De gemeente moet gebieden voor zonnevelden aanwijzen

- Anders krijg je wildwesttaferelen, zoals nu
- Altijd in samenspraak: niet als de grondeigenaar niet wil.
- De gemeente moet hier verantwoordelijkheid nemen
- Voor grotere velden die voor het net produceren: gemeente. Voor eigen/ klein gebruik: gemeente gaat over toestemming, grondeigenaren bepalen of ze grond beschikbaar stelt
- We hebben jaren gehad om het zelf te doen – nu hebben we meer dwang nodig.
- Zoals ook wordt gedaan met woningbouw.
- ...zodat de gemeente zonnevelden kan verbieden.

De grondeigenaren mogen zelf bepalen of ze een zonneveld op hun grond plaatsen

- In samenwerking met de gemeente. Gemeente zou moeten melden waarom nou net dat stuk ideaal is, maar de grondeigenaar heeft het laatste woord – anders moet de gemeente maar met een bod of subsidie komen om het aantrekkelijk te maken.
- Het blijft je eigen grond.
- De gemeente wijst aan – de grondeigenaren bepalen zelf óf.
- De gemeente gaat immers ook niet over welke gewassen er geteeld worden.
- Gemeente heeft geen recht van spreken op andermans grond.

Vraag 12: locatie zonnevelden

Zonnevelden kunnen beter verspreid in het landschap staan, dan komt het minder massaal over

- Zo zijn ze makkelijker in te passen in het bestaande landschap.
- De containerteelten liggen met diverse teeltondersteuningen ook verspreid door het landschap. Als je daar zonnepanelen legt accepteert iedereen dat.
- De maïs staat nu ook verspreid

Voor zonnevelden kan je beter één plek opofferen, dan blijft de rest van het landschap gespaard

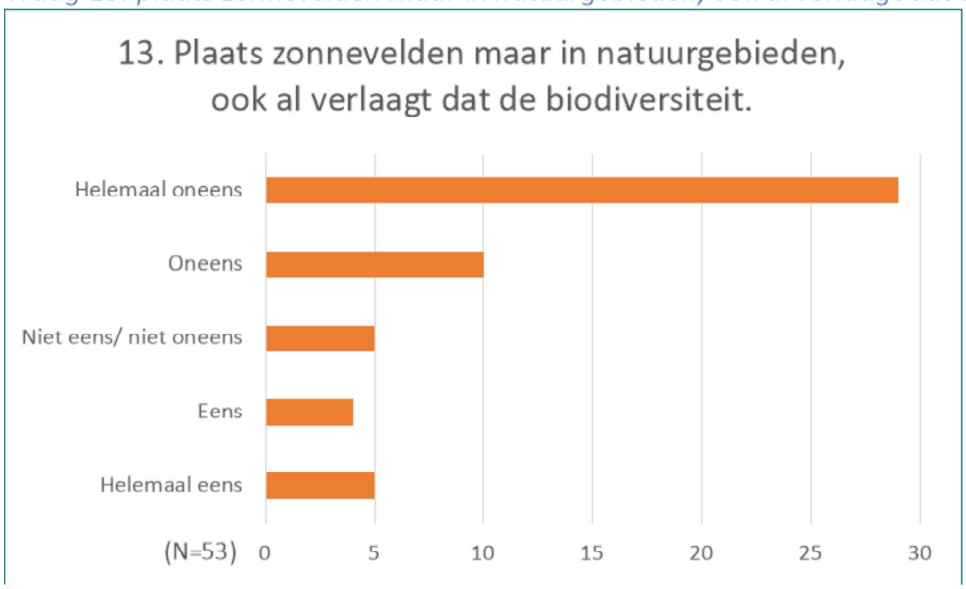
- Anders moet je ook overal kabels gaan trekken
- Zonnevelden zijn bedrijventerreinen – cluster dus.
- Dit oogt fraaier – is de vraag of het ook praktischer is.
- Toon daadkracht, koop een gebied leeg.
- Dit is efficiënter en beperkt de overlast
- Nabij de industrie!
- Beter enkele grotere locaties met veel rendement dan op veel plaatsen kleine velden waar per locatie in gesprek moet worden gegaan met de buurtbewoners.

Geen mening

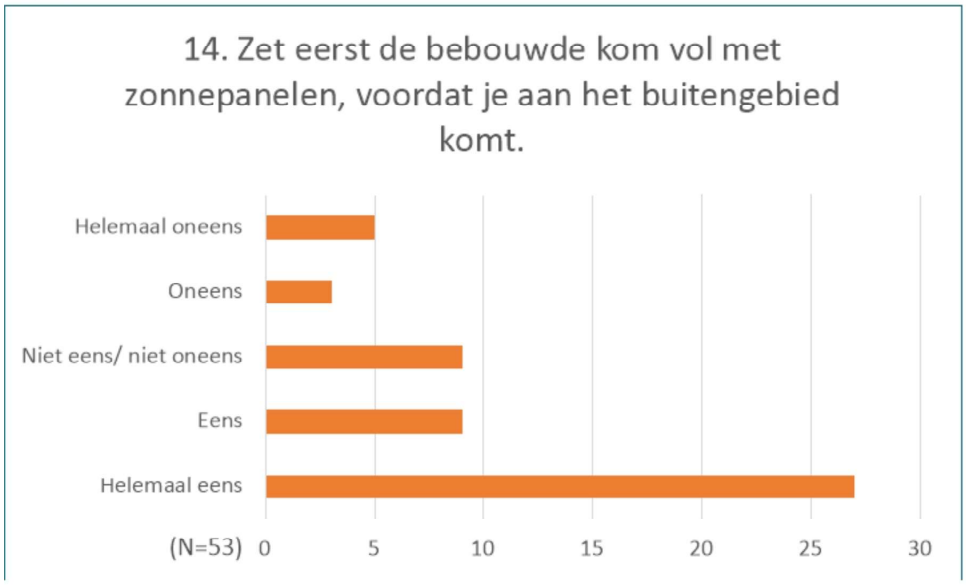
- Opgave is dermate groot dat het lastig wordt om tot één of enkele locaties te komen. In dat geval beter verdelen over meer kleinschalige locaties, goed landschappelijk ingepast.

Voorgelegde stellingen

Vraag 13: plaats zonnevelden maar in natuurgebieden, ook al verlaagt dat de biodiversiteit

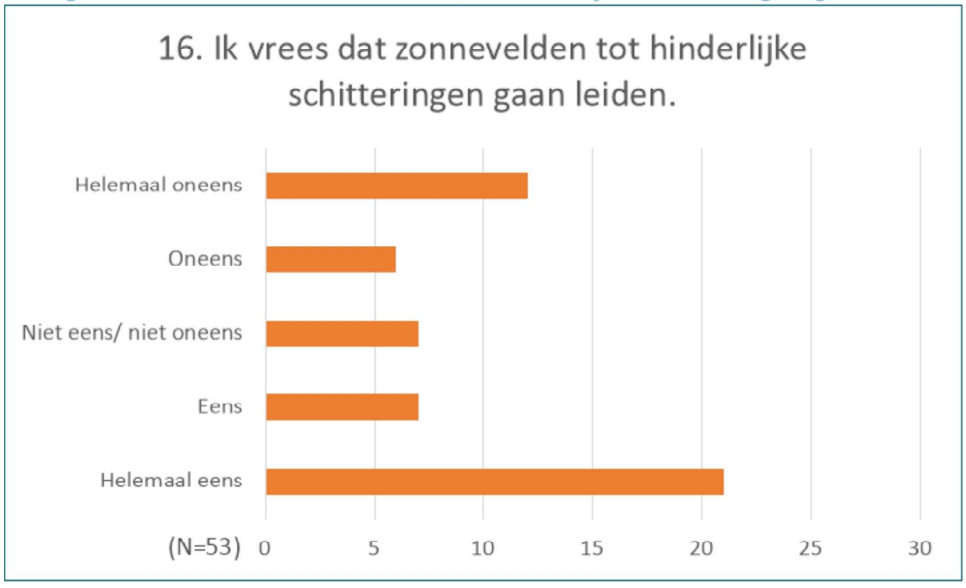
Vraag 14: Zet eerst de bebouwde kom vol met zonnepanelen, voordat je aan het buitengebied komt.

Vraag 15: Ik kijk liever tegen een (groene) muur aan, dan over een zonnepark heen.

Vraag 16: Ik vrees dat zonnevelden tot hinderlijke schitteringen gaan leiden.

AWARENESS

Bijlage 7

Beleidskader duurzame energie opwek Meierijstad

Verslag peilingen sociale media 23 juni 2022 tot 2 juli 2022

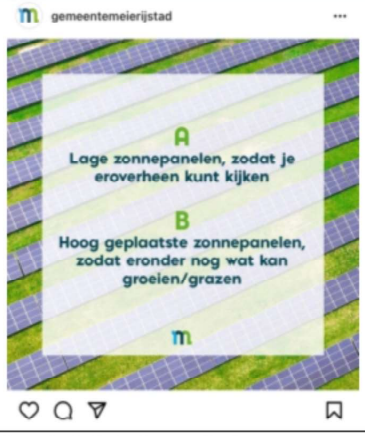
april 2023

Verslag peilingen sociale media
23 juni 2022 tot 2 juli 2022

a. Doel van de peilingen

Met de social media posts willen we aandacht creëren voor de Week van de Duurzame Energie, mensen aansporen om over duurzame energie in Meierijstad na te denken, mensen oproepen om de volledige vragenlijst in te vullen en in gesprek te gaan op de weekmarkten. We kozen drie stellingen uit die we geschikt achtten voor social media – niet te controversieel (waardoor het bericht 'gekaapt' zou kunnen worden), en in een bericht begrijpelijk te maken. De berichten werden gedurende de week van de duurzame energie gedeeld. In de reacties kon men gedachten over de stelling plaatsen.

b. Geplaatste berichten

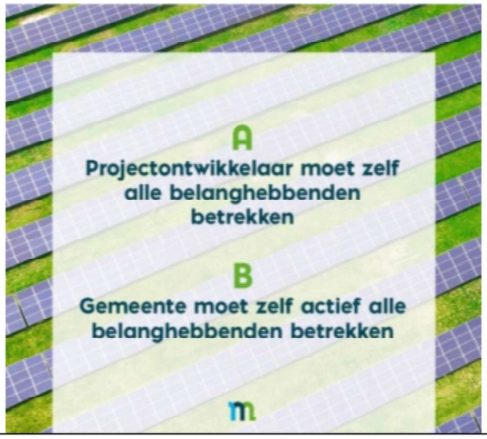
Instagram			
	27 juni 2022	30 juni 2022	1 juli 2022
Post			
Bericht	Het is de Week van de Duurzame Energie, waarbij we online extra aandacht besteden aan het opwekken en gebruiken van duurzame energie in de gemeente. Laat in de reactie weten welk type zonnepark jouw voorkeur geniet en praat online of op een van de weekmarkten verder over jouw ideeën bij duurzame energie. Praat nu al online mee over de stellingen via: https://bit.ly/DuurzameEnergieStelling Dinsdagavond organiseren we online een vragenuur rondom duurzame energie. Kijk voor meer informatie op www.meierijstad.nl/duurzaamheid.	Wie is bij nieuwe projecten voor duurzame energie verantwoordelijk dat belanghebbenden, zoals omwonenden, mee kunnen praten? 🧐 Het is de Week van de Duurzame Energie, waarbij we online extra aandacht besteden aan het opwekken en gebruiken van duurzame energie in de gemeente. Reageer hieronder in de reacties op de stelling wie er volgens jou verantwoordelijk moet zijn voor het betrekken van belanghebbenden zoals omwonenden. Vandaag zijn we ook te vinden op de weekmarkt in Veghel en online kun je meepraten over nog meer stellingen via meierijstad.nl/duurzaamheid.	De gemeente streeft naar 50 proces lokaal eigendom: inwoners delen dan mee in de winst of zijn deels eigenaar van een energieproject in Meierijstad. **Moet dat volgens jou een streven zijn of een harde eis?** 🧐 Het is de Week van de Duurzame Energie, waarbij we online extra aandacht besteden aan het opwekken en gebruiken van duurzame energie in de gemeente. Reageer hieronder in de reacties op de stelling wie er volgens jou verantwoordelijk moet zijn voor het betrekken van belanghebbenden zoals omwonenden. 📣 Laat van je horen op basis van nog meer stellingen op meierijstad.nl/duurzaamheid.
Bereik	646 accounts (9 likes)	538 accounts (1 like, 2 comments)	404 accounts (5 likes)

Twitter

	27 juni 2022	1 juli 2022
Post		
Bericht	Het is de Week van de Duurzame Energie, waarbij we online extra aandacht besteden aan het opwekken en gebruiken van duurzame energie in de gemeente. Praat online mee over de stellingen via: bit.ly/DuurzameEnergi... Of kijk voor meer informatie op: meierijstad.nl/duurzaamheid	Inwoners delen dan mee in de winst of zijn deels eigenaar van een energieproject. Moet dat een streven zijn of een harde eis? Het is de week van de Duurzame Energie en daarom vragen we jouw mening! Laat van je horen via bit.ly/DuurzameEnergi...
Bereik	377 weergaven	402 weergaven

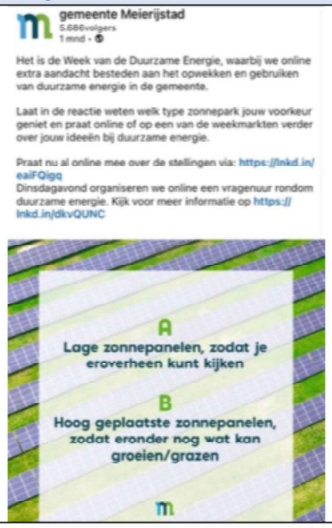
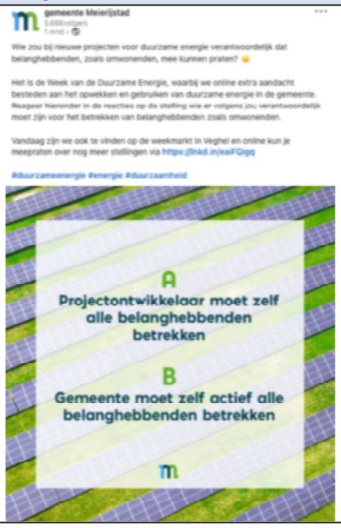
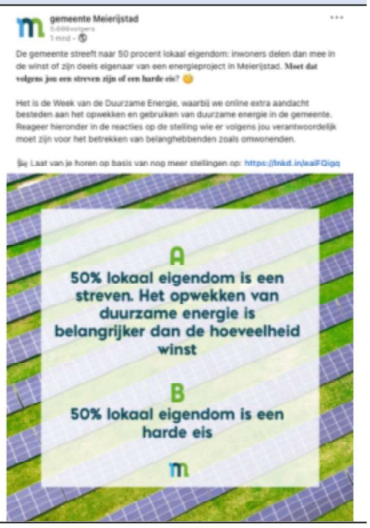
Facebook

	27 juni 2022	28 juni 2022
Post		

Bericht	Het is de Week van de Duurzame Energie, waarbij we online extra aandacht besteden aan het opwekken en gebruiken van duurzame energie in de gemeente. Laat in de reactie weten welk type zonnepark jouw voorkeur geniet en praat online of op een van de weekmarkten verder over jouw ideeën bij duurzame energie. Praat nu al online mee over de stellingen via: https://bit.ly/DuurzameEnergieStelling Dinsdagavond organiseren we online een vragenuur rondom duurzame energie. Kijk voor meer informatie op www.meierijstad.nl/duurzaamheid.	Tijdens deze livestream kun jij vragen stellen over het opwekken van duurzame energie. Aan tafel zitten verschillende medewerkers van gemeente Meierijstad en van adviesbureau Pondera Consult. Wil je liever anoniem je vraag stellen? Stuur dan een Whatsappbericht naar 06 25 37 28 75 of klik op deze link: https://bit.ly/Whatsapp28jun Tijdens deze week van de Duurzame Energie gebeurt er nog meer. Zo zijn we aanstaande donderdag nog aanwezig op de weekmarkt in Veghel (afgelopen weekend in Sint-Oedenrode en Schijndel) en komen hier op social media nog verschillende stellingen voorbij rondom dit thema.
Bereik	2 1 5x gedeeld 47 opmerkingen In totaal 5426 accounts bereikt.	5 1x gedeeld 11 opmerkingen
	30 juni 2022	1 juli 2022
Post	Gemeente Meierijstad 30 jun. · Wie is bij nieuwe projecten voor duurzame energie verantwoordelijk dat belanghebbenden, zoals omwonenden, mee kunnen praten? Het is de Week van de Duurzame Energie, waarbij we online extra aandacht besteden aan het opwekken en gebruiken van duurzame energie in de gemeente. Reageer hieronder in de reacties op de stelling wie er volgens jou verantwoordelijk moet zijn voor het betrekken van belanghebbenden zoals omwonenden. Vandaag zijn we ook te vinden op de weekmarkt in Veghel en online kun je meepraten over nog meer stellingen via https://bit.ly/DuurzameEnergieStelling 	Gemeente Meierijstad 1 jul. · De gemeente streeft naar 50 procent lokaal eigendom: inwoners delen dan mee in de winst of zijn deels eigenaar van een energieproject in Meierijstad. **Moet dat volgens jou een streven zijn of een harde eis?** Het is de Week van de Duurzame Energie, waarbij we online extra aandacht besteden aan het opwekken en gebruiken van duurzame energie in de gemeente. Reageer hieronder in de reacties op de stelling wie er volgens jou verantwoordelijk moet zijn voor het betrekken van belanghebbenden zoals omwonenden. Laat van je horen op basis van nog meer stellingen op: bit.ly/DuurzameEnergieStelling

Bericht	Wie is bij nieuwe projecten voor duurzame energie verantwoordelijk dat belanghebbenden, zoals omwonenden, mee kunnen praten? Het is de Week van de Duurzame Energie, waarbij we online extra aandacht besteden aan het opwekken en gebruiken van duurzame energie in de gemeente. Reageer hieronder in de reacties op de stelling wie er volgens jou verantwoordelijk moet zijn voor het betrekken van belanghebbenden zoals omwonenden. Vandaag zijn we ook te vinden op de weekmarkt in Veghel en online kun je meepraten over nog meer stellingen via https://bit.ly/DuurzameEnergieStelling	De gemeente streeft naar 50 procent lokaal eigendom: inwoners delen dan mee in de winst of zijn deels eigenaar van een energieproject in Meierijstad. **Moet dat volgens jou een streven zijn of een harde eis**? Het is de Week van de Duurzame Energie, waarbij we online extra aandacht besteden aan het opwekken en gebruiken van duurzame energie in de gemeente. Reageer hieronder in de reacties op de stelling wie er volgens jou verantwoordelijk moet zijn voor het betrekken van belanghebbenden zoals omwonenden. Laat van je horen op basis van nog meer stellingen op: bit.ly/DuurzameEnergieStelling
Bereik	6 1 opmerking In totaal 2389 accounts bereikt.	3 1x gedeeld In totaal 1779 accounts bereikt.

LinkedIn

	27 juni 2022	28 juni 2022	
Post			
Bericht	Het is de Week van de Duurzame Energie, waarbij we online extra aandacht besteden aan het opwekken en gebruiken van duurzame energie in de gemeente. Laat in de reactie weten welk type zonnepark jouw voorkeur geniet en praat online of op een van de weekmarkten verder over jouw ideeën bij duurzame energie. Praat nu al online mee over de stellingen via: https://lnkd.in/eaiFQigq Dinsdagavond organiseren we online een vragenuur rondom duurzame energie. Kijk voor meer informatie op https://lnkd.in/dkvQUNC	Wie zou bij nieuwe projecten voor duurzame energie verantwoordelijk dat belanghebbenden, zoals omwonenden, mee kunnen praten? Het is de Week van de Duurzame Energie, waarbij we online extra aandacht besteden aan het opwekken en gebruiken van duurzame energie in de gemeente. Reageer hieronder in de reacties op de stelling wie er volgens jou verantwoordelijk moet zijn voor het betrekken van belanghebbenden zoals omwonenden. Vandaag zijn we ook te vinden op de weekmarkt in Veghel en online kun je meepraten over nog meer stellingen via https://lnkd.in/eaiFQigq #duurzameenergie #energie #duurzaamheid	De gemeente streeft naar 50 procent lokaal eigendom: inwoners delen dan mee in de winst of zijn deels eigenaar van een energieproject in Meierijstad. **Moet dat volgens jou een streven zijn of een harde eis**? Het is de Week van de Duurzame Energie, waarbij we online extra aandacht besteden aan het opwekken en gebruiken van duurzame energie in de gemeente. Reageer hieronder in de reacties op de stelling wie er volgens jou verantwoordelijk moet zijn voor het betrekken van belanghebbenden zoals omwonenden. Laat van je horen op basis van nog meer stellingen op: https://lnkd.in/eaiFQigq

Bereik	7 2 3x gedeeld 4 commentaren	5	4 1 1 commentaar

a. Reacties en resultaat

Vooral op de eerste stelling zijn veel reacties binnengekomen op Facebook. Echter ging de discussie in de 'comments' vooral over zon op dak, in plaats van over de stelling. Per stelling zijn de volgende reacties binnen gekomen:

Stelling 1: A - Lage zonnepanelen zodat je er overheen kan kijken, of B - hogere zonnepanelen zodat eronder iets kan groeien of grazen

Op deze stelling kwamen de meeste reacties binnen. Bijna alle reacties pleiten voor een 'antwoord C': zon op daken van bijvoorbeeld industrieterreinen, parkeerplaatsen, langs wegen (in plaats van geluidswallen), op particuliere daken, maar absoluut niet op agrarische grond. Een enkeling suggereert zonnepanelen op tuinbouw, en een ander in het weiland op 't lijnt.

Stelling 2: A – Projectontwikkelaar moet zelf alle belanghebbenden betrekken, of B – Gemeente moet zelf actief alle belanghebbenden betrekken

Op Facebook en Instagram reageert iemand (op beide media dezelfde persoon) dat hij de vragen suggestief vindt en in de richting duwen dat ergens zonneparken moeten komen. Hij stelt: "... Milieu verwoesten voor beter klimaat is gewoon onzin... mij is zonnepanelen op mijn dak beloofd plus anders koken en dat wil ik eerst".

Stelling 3: A – 50% lokaal eigendom is een streven. Het opwekken van duurzame energie is belangrijker dan de hoeveelheid winst, of B – 50% lokaal eigendom is een harde eis

Op LinkedIn reageert iemand met "lokaal eigendom coöperatief harde eis".

AWARENESS

Bijlage 8

Beleidskader duurzame energie opwek Meierijstad

Verslag digitaal vragenuur 28 juni 2022

april 2023

Verslag digitaal vragenuur
28 juni 2022

Vragen op FB, vooraf, n.a.v. stelling

- Hoe wordt de zonneladder toegepast in Meierijstad?
- Waarom plaatsen op kostbare landbouwgrond, als het ook op grote daken van industriële panden of parkeerplaatsen kan?! Heel veel 'zon op dak' reacties - Hoe verhouden die zich tot de stelling?
- Plaatje van versleten wieken, die worden bedolven onder zand. Hoe zit dat?
- Op basis van welke selectiecriteria leggen jullie deze keuzes A of B voor op de socials?
  - Wat is het doel van de stellingen?
  - Wordt er iets gedaan met de ingestuurde keuzes en reacties?

Vragen van Facebook

- Rachid: Hoe verloopt de samenwerking met woningcoöperaties als het gaat om de energietransitie?
- Opmerking over eigen panden door Ans: Wat doen wij intern aan energie? (wordt gesteld dat het binnen warm is en lampen onnodig aanstaan)

Whatsapp

- Windturbines zijn een goede oplossing echter stuit dit vaak op weerstand vanuit de samenleving. Hoe zien jullie de rol van de gemeente in om deze bottleneck weg te halen en het bewustzijn te vergroten over de voordelen?
- Het is een feit dat mensen met een kleine beurs aan hun eigen portemonnee denken. Deze doelgroep is lastig te bereiken maar d.m.v. bewustzijn creëren lijkt me dat daar veel te behalen is. Delen jullie deze mening ook of word er al veel gedaan om niet alleen bedrijven en huizenbezitters aan te spreken maar ook huurders en mensen met een kleine beurs?

YouTube

- Joost: Hoe denken jullie over multi functionaliteiten van bijvoorbeeld zonneparken/velden? I.p.v. puur zonnepanelen neerzetten en belangrijke landbouw/toekomstige (eventuele) bouwgrond verpesten? (Sorry voor het woord verpesten)
- Joost: Zijn er andere mogelijkheden om de windturbines te hergebruiken? Denkend aan circulaire bouw. Je zou bijvoorbeeld de 'wieken' van een windturbine kunnen gebruiken als overdekte fietsenstallingen.
- Joost:Klopt het dat er in vele plekken binnen de gemeente geen windturbines geplaatst mogen worden i.v.m. vliegbasis Volkel?

Vooraf ingestoken/ door ons zelf gesteld

- TenneT: hoe zit dat precies?
- Wat kun je zelf al doen om je huis te verduurzamen
- Waarom kunnen er geen windturbines in onze gemeente?
- Waarom kijk je alleen naar zon en wind?
- De gemeente heeft ooit besloten energieneutraal te zijn, maar is dat niet te ambitieus? En zouden we het niet anders kunnen oplossen?

- Wat is ook alweer een afwegingskader? Hoe ziet het proces er hierna uit? Worden inwoners na de zomer ook nog betrokken?
- Jullie noemen steeds 2050. Waarom?
- Kun je restwarmte van zonnepanelen ook opslaan? (N.a.v. een vr op de markt)

Het vragenuur is hier terug te kijken: https://youtu.be/p_LGgwLRs38

AWARENESS

Bijlage 9

Beleidskader duurzame energie opwek Meierijstad

Verslag straatgesprekken op markten 24, 25 en 30 juni 2022

- Verslag
- Posters

april 2023

Verslag straatgesprekken op markten

24, 25 en 30 juni 2022

De interesse van de aanwezigen ging vaak in eerste instantie primair uit naar het verduurzamen van de eigen woning, waar met de aangehaakte energiecoaches goed op kon worden ingespeeld. Ook de woningnood kwam vaak ter sprake (naar aanleiding van de Ecomobiel). Een ruime minderheid van de mensen had via de verschillende kanalen al gehoord van de Week van de Duurzame Energie. De toedracht van het afwegingskader, en vooral hoe dat in de bredere verduurzamingsplannen en -projecten van de gemeente past, was bij de meeste aanwezigen echter nog niet bekend.

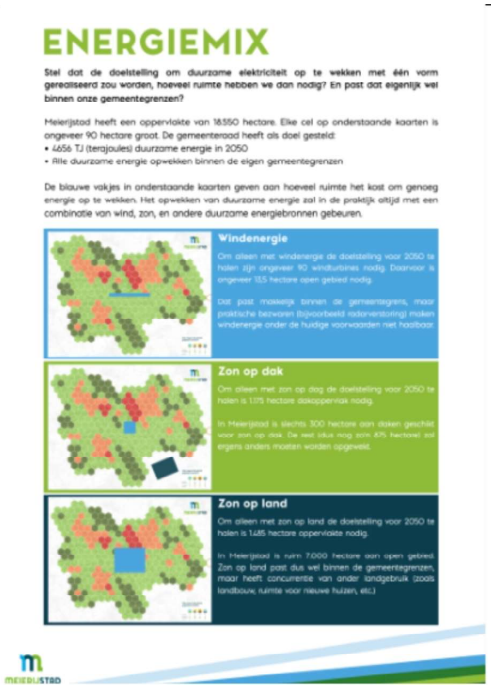
Wanneer het gesprek vervolgens over (grootschalige) duurzame opwek ging, kwamen er in contrast tot de themabijeenkomsten en interacties via digitale kanalen opvallend genuanceerde geluiden naar boven. Ja, werd meermaals gezegd, het is duidelijk dát we een opgave hebben voor duurzame opwek binnen de gemeentegrenzen. De meningen over de juiste afweging binnen een aantal verschillende genoemde stellingen (zie bijlage F) liepen ook hier uiteen, maar over het algemeen werd er een sterke voorkeur uitgesproken voor meervoudig ruimtegebruik (zo nodig ten koste van de mogelijkheid om zonnevelden te 'verbergen') en voor een actieve rol van de gemeente in het participatieproces op projectniveau. Het vertrouwen in de gemeente, zeker vergeleken met het vertrouwen in projectontwikkelaars, was bij deze inwoners over het algemeen dan ook significant groter dan bij degenen die actief op andere participatiemomenten af waren gekomen.

Posters straatgesprekken op markten

AWARENESS

Bijlage 10

Beleidskader duurzame energie opwek Meierijstad

Hoofdtafel 12 juli 2022

- Verslag
- Presentatie

april 2023

Verslag hoofdtafel

De Brink, Eerde | 12 juli 2022

Opening Wethouder Menno Roozendaal

We maken vanavond de tussenbalans op en kijken naar wat we hebben opgehaald, waar verschillen zitten en waar overlap zit. Daarmee gaan we de komende maanden aan de slag. Na de vakantie gaan we vervolgens verder met de participatie en uiteindelijk is de raad weer aan zet. Het afwegingskader wat er vervolgens ligt is geen eindpunt. De energietransitie is nog constant in beweging. We blijven leren en nemen dit ook weer mee wanneer we het kader herijken.

Afspraken

- De PowerPoint die tijdens deze bijeenkomst gebruikt wordt, wordt gedeeld met alle aanwezigen.
- Het verslag van deze avond wordt gebundeld met de verslagen van beide thematafels en wordt naar de deelnemers gestuurd.

Het proces tot nu toe – Marian van Weert

Aanvulling op de presentatie:

Tijdens de acties op de markt hebben wij ongeveer met 70 a 80 personen gesproken. Dit waren prettige gesprekken met een gemiddelde duur van 15 minuten per gesprek. In deze gesprekken zijn mensen vervolgens ook gevraagd om stickers te plakken bij de stellingen.

Voor de presentatie(s) die gegeven zijn tijdens deze bijeenkomst, verwijzen wij graag naar de PowerPoint. In dit verslag zijn alleen de zaken opgenomen die niet in de PowerPoint zijn behandeld.

Vragen:

- *Er hebben niet veel mensen meegedaan. Wat was de inzet op communicatie? (Deelnemer)*
  Reactie gemeente: De inzet op communicatie was dezelfde als die we ook gepleegd hebben bij de laadpalen. Daar was het bereik echter op dag één al 800 mensen. We zijn aan het kijken hoe we de communicatie en participatie in fase 2 anders kunnen inrichten om te zien of dat het bereik vergroot. We zetten dat o.a. in op jongeren en scholen.
- *Hoe is achterban bij dorpsraden etc. betrokken? (Raadslid)*
  Reactie vanuit de wijk- en dorpsraden: in Keldonk zaten we met hetzelfde probleem: we worden gevraagd om advies door onze inwoners, maar wij weten ook te weinig over dit onderwerp. We hebben daarom een werkgroep opgericht die voor de wijk- en dorpsraden op zoek gaan naar onafhankelijk informatie. Met deze informatie kunnen wijk- en dorpsraden uiteindelijk zelf actie ondernemen naar hun achterban. In Olland en Eerde zijn al bijeenkomsten gewest. Zijtaart volgt later dit jaar. Vragen die al aan ons gesteld zijn nemen we mee naar de bijeenkomsten, zoals deze hoofdtafel.
- *Bij het project aan de Nijnselseweg, één van de zeven kansrijke projecten (volgens B&W) zijn we nooit (tijdig) ingelicht. Daardoor staan we op achterstand. We worden niet betrokken, horen nooit iets. Dat is dus niet goed gegaan en ook nu worden we niet betrokken door de initiatiefnemer. (Deelnemer)*
  Reactie gemeente: Er is nog geen vergunning verleend, maar juist omdat we daarvan geleerd hebben, pakken we het nu anders aan en zijn we dit traject gestart. Zodat het hopelijk beter gaat bij eventuele toekomstige projecten. Vanavond gaat het daar niet over.
  Reactie vanuit de raadsleden: bij deze een uitnodiging om ons uit te nodigen voor een gesprek hierover.

- *Als we nu zien dat er weinig mensen mee doen, moeten we dan niet constateren dat er weinig draagvlak is en dat we er gewoon mee moeten stoppen? Mensen willen dit niet. (Deelnemer)*
  Reactie: Participatie is geen draagvlak machine. We organiseren deze participatie om meningen, ideeën en inzichten op te halen. Uiteindelijk is het aan de raad om een keuze te maken. Iedere inbreng is dus waardevol, ook die van een kleine club. Daarnaast weten we niet of en waarom mensen nu niet meedoen. In de tweede fase gaan we wel kijken hoe we het bereik kunnen vergroten.

Opmerkingen

- Bij de laadpalen zijn ook de kanalen van bijv. de wijkraden ingezet. Doe dat voor dit onderwerp ook.
- Benoem ondernemers apart. Mensen met een zaak in de gemeente voelen zich niet altijd aangesproken als je het woord inwoner gebruikt.
- Kijk ook of je via welzijn andere mensen kunt bereiken dan de mensen die je nu bereikt.
- Kijk ook of je aan kunt sluiten bij bijeenkomsten en communicatie van belangenorganisaties en andere groeperingen (als je dat wilt) om zo je bereik te vergroten.

Reflectie langschappelijke inpassing en energiemix – Roel Wouters

Aanvulling op PowerPoint

Hoewel het TNO-onderzoek uitwees dat wind nu geen optie is in onze gemeente, willen we wel verder, zodat we weten waar we in de toekomst rekening mee moeten houden. Dan zijn we voorbereid, mocht het op een bepaald moment wel een optie worden. Wind zal in het najaar wel een kleinere rol spelen in de participatie en in het afwegingskader. In het afwegingskader nemen we ook mee waarom bepaalde keuzes die in het afwegingskader staan, gemaakt zijn.

We horen daarnaast soms dat er geen ruimte is voor participatie. De keuze dat we in 2050 energieneutraal zijn in de gemeente is inderdaad gemaakt, maar hoe we dat gaan doen weten we nog niet. Dat is ook waarvoor we dit traject organiseren.

Vragen

- *Vraag: Wat gebeurt er als we uitgaan van een ander type windmolen?*
  Reactie: ook kleinere windmolens vanaf 100 meter hoogte kunnen volgen TNO niet.
- *Er wordt gezegd dat we het met zon op dak niet gaan redden. Wordt er ook gekeken naar andere zaken? Bijvoorbeeld opwek via gevels?*
  Reactie: dit nemen we mee. We kijken dan onder andere naar opbrengst, mogelijkheden en kosten. Hebben nu nog weinig info over en dus geen mening. Ook kijken we naar zon op parkeerterreinen. We nemen dan ook mee hoe dat zit met bijvoorbeeld veiligheid. In het kader nemen we opwekmethodes mee waarvan we nu nog niet weten of ze rendabel zijn. Door middel van deskresearch gaan we daarvoor eerst kijken naar mogelijkheden, mogelijke businesscases etc. Als blijkt dat er voldoende opbrengst/haalbaarheid is, dan gaan we daarop door om dit ook in het beleid op te nemen en hoe we daar als gemeente mee omgaan.
- *Vraag: worden de restgronden ook meegenomen? Volgens de rijksadviseurs komen we met zon op dak en het beter benutten van die restgronden een heel eind.*

Reactie: Reactie: daar moeten we verder induiken. Ik wil wel aangeven dat wij met de opgave van 2050 in ons hoofd kijken naar wat er moet gebeuren. Volgens mij kijken de rijksadviseurs eerst alleen naar de opgave voor 2030. Als je alleen met 2030-opgave rekent

2030 nog moet gebeuren. We kijken steeds naar alternatieven maar we kijken ook waarom die nu nog niet grootschalig worden toegepast.
Wij zetten het buitengebied ook liever niet vol. Willen we schaars mee omgaan maar op dit moment zien we daar gaan andere opties voor. We hebben schaarste aan ruimte en hebben ook te maken met verschillende doelen en opgaves. Om een voorbeeld te noemen: de stroken naast wegen worden vaak genoemd als mogelijke plek. Dat klinkt makkelijk, maar Rijkswaterstaat geeft aan dat die gebruikt worden in het kader van de biodiversiteit. Er zijn dus verschillende belangen waar we afwegingen in moeten maken.

- *Vraag: Locatiekeuzes zijn al gemaakt, maar de wet voorkeursrecht gemeente toepassen. Geeft openheid. Kan de gemeente daar iets mee?*
  Reactie: Eigenlijk willen we daar al voor zitten, voordat je dat nodig hebt. Nu is een zoekgebied erg groot, misschien moeten we dat wel opknippen in kleine stukken met voorwaarden. Dit is dan ook iets wat we mee willen nemen. We willen als gemeente ruimte houden voor innovatieve ideeën en daar ruimte voor bieden en tegelijkertijd wel heldere kaders opstellen.
- *Vraag: Er zijn veel plekken in de gemeente die je mee kunt nemen voor zonnevelden. Bijvoorbeeld naast wegen, op parkeerplaatsen, bedrijventerreinen. Denk daaraan en zorg dat die constructies geschikt zijn, bijvoorbeeld door vergunningverlening, voordat je naar weilanden gaat kijken. Kijk ook naar andere vormen voor de zonnepanelen.*
  Reactie: daar kijken we inderdaad naar. We stellen ons steeds de vraag: Welke mogelijkheden zijn er? Wat is haalbaar? Hoe ziet de businesscase eruit?
- *Vraag: Als we kijken naar de energiemix. Meierijstad heeft veel industrie. Die vragen veel energie. Omliggende gemeentes profiteren ook van die industrie. Nu gaan we de energie die zij nodig hebben binnen onze gemeente opwekken, dat wringt. Kan de gemeente aansprak maken op buitengebied andere gemeentes? Of is het wel de lusten hebben maar niet de lasten?*
  Reactie: ook andere gemeentes, bijvoorbeeld steden, gaan het binnen hun eigen gemeente niet redden Zij zullen ook aanspraak willen maken op meer ruimte. Dat spel zal in de regio gespeeld moeten worden.
- *Vraag: De industrie is nu verantwoordelijk voor 40% van de uitstoot. Ik vermoed dat dat in 2050 nul procent is, want ik zie ze grote stappen maken. De netcongestie is nu lastig, dat zet rem op die ontwikkeling. We moeten met elkaar eerlijk verhaal hebben. Hebben met elkaar taak hier samen naar te kijken.*
  Reactie: Enexis en TenneT worden alleen maar serieus als je met concrete of grote projecten komt. Op dit moment maken ze geen berekening op zon op dak. Dat is iets waar we nu achter de schermen steeds mee bezig zijn.

Opmerkingen

- Mono-vergisting zou ook een mogelijkheid zijn. Ik praat er graag verder over met de raadsleden.
- We moeten ook rekening houden met de netcongestie: er kan nu niets.
- Voorkom dat steeds dezelfde netwerk-clubs de touwtjes in handen krijgen. Zorg ook dat er plek is voor de individuele investeerder.
- Deel ook de successen van wat je doet.

Reflectie participatie en lokaal eigendom – Roel Wouters

Vragen

- *Vraag: Kun je op projecten bijv. een bedrag afromen zodat je andere projecten daar mee kunt financieren? Voor ondernemers kan bijv. het opwekken van zonne-energie op de gevel (nog) niet interessant zijn maar voor de gemeente wel. Het is mooi als je ze dan tegemoet kunt komen.*
  Reactie: dat zijn veel zaken die je kunt uitproberen; mogelijk is het niet kostenneutraal, maar we willen daar eerlijk over communiceren en goed naar kijken.
- *Vraag: ECM zet zich in voor 50% lokaal eigendom. Wij hebben daar nu ervaring mee en weten daardoor dat het mogelijk is er financiële middelen voor te krijgen. De gemeente laat dat nu aan de markt over maar zeker het verkrijgen van een startkapitaal is erg lastig. Als ECM vinden we nergens gehoor omdat dat risicovol is.*
  Reactie: voor het afwegingskader moeten we kijken naar alle vormen en deze tegen elkaar afwegen. Mogelijk kunnen zaken als vliegwiel werken. We moeten daarnaast ook goed kijken naar hoe we 50% lokaal eigendom definiëren. Als een boer een windturbine op eigen land neerzet, kun je het zien als 100% lokaal eigendom, maar dat is niet wat we als gemeente bedoelen. Het gaat dus om een goede definitie.

Opmerkingen

- Tijdens de thematafel hebben we ook besproken dat de gemeente dat lokale eigendom meer naar zichzelf toe moet trekken en daar de regie in moet nemen.
- Zonnepanelen brengen in de winter minder op. Neem die verdeling per jaar ook mee in het kader.
- Wil financiële participatie een succes zijn, dan moet het rendement hebben. Het zou mooi zijn als een deel van dat rendement in maatschappelijke participatie terugkomt. Gebruik het rendement bijvoorbeeld voor nieuwe projecten. Zo wordt het zijn eigen vliegwiel.
- Kijk ook naar de Beekdalen. Daar mag nu niets terwijl dat mogelijk wel geschikt zou zijn, zodat je er geen goede landbouwgrond voor op hoeft te opperen.
- Als ik kijk naar creatieve ideeën dan heb ik wel een paar. Kijk naar een mogelijke dubbelfunctie van zonnepanelen. Dat zou je als eis mee kunnen nemen voor initiatiefnemers. Kijk ook naar de opslag in vloeibaar zout of accu's. Misschien kunnen we wel waterstof lokaal opslag. Kijken naar hoge en lage panelen, daarmee kun je evt. grond ook nog voor agrarische doeleinden gebruiken. Of kijk naar een weide die ook optisch nog aantrekkelijk blijft, zoals bijvoorbeeld de snelweg van de toekomst met zonnepanelen in (de vorm van) bomen. Maar misschien kun je ook wel iets met watermolens. Opties genoeg.

Presentatie hoofdtafel

PROGRAMMA 12 JULI 2022

MEIERIJSTAD

19:30u Welkomstwoord

19:45u Reflectie op het proces de afgelopen periode – *Marian van Weert*
- Presentatie + gelegenheid tohet stellen van vragen

20:10u Thema 1: Energiemix en Landschappelijke inpassing – *Roel Wouters*
- Presentatie + gelegenheid tohet stellen van vragen

20:35u Koffie

20:40u Thema 2: Participatie en lokaal eigendom – *Roel Wouters*
- Presentatie + gelegenheid tohet stellen van vragen

21:00u Vooruitblik – *Marian van Weert*

21:20u Afronding

21:30u Afsluitende borrel

Dia 3

MEIERIJSTAD

Reflectie op het proces de afgelopen periode

Marian van Weert

ALGEMEEN

MEIERIJSTAD

- Afgelopen maanden eerste stappen gezet om te komen tot een afwegingskader
  - Werken aan de herijking van de energiemix
  - TNO gevraagd een radartoets uit te voeren
  - Kijken in participatie naar wat er in een afwegingskader zou moeten staan
- Participatie
  - Tussen 19 april en nu organiseerden we 7 bijeenkomsten
  - Gesprekken op de weekmarkten van Sint-Oedenrode, Schijndel en Veghel
  - Daarnaast ook een digitale peiling, zowel via socials als een vragenformulier

Dia 5

TERUGBLIK: THEMATAFELS

MEIERIJSTAD

Thematafels en Starttafel

- Goede gesprekken om standpunten, meningen en ideeën te inventariseren
- Inhoudelijk lopen de standpunten nogal uiteen
  - Specifieke belangen vs algemeen belang
  - Over participatie en lokaal eigendom lagen de standpunten minder uiteen
- Kennisniveau is nog sterk wisselend
- Vermenging van wind/zon en algemene verduurzamingsopgave
  - Is een behoefte, maar maakt het lastig tot bouwstenen afwegingskader te komen

Dia 6

TERUGBLIK: ONLINE PEILING EN FACEBOOK

MEIERIJSTAD

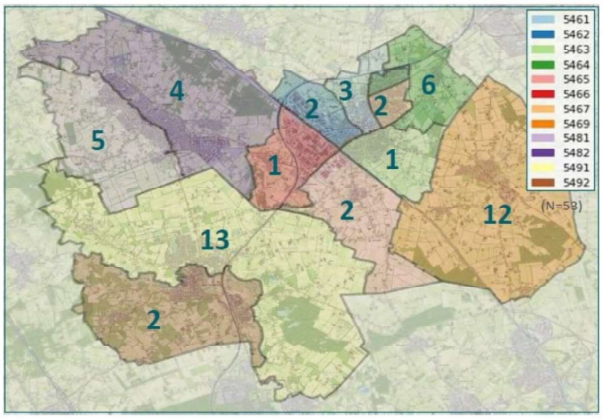
Online peiling:

- Beperkte deelname
- Vooral waar de discussie al loopt

Facebook & Instagram:

- 3 stellingen, bereik tussen de 400 en 650 accounts op Instagram en tussen de 1779 en 5426 accounts op FB.
- Alleen de hoog/laag stelling zorgde voor veel interactie

Herkomst respondenten

Dia 7

STRAATGESPREKKEN

MEIERIJSTAD

Reacties op stellingen:

- Algemene indruk
  - Waardering voor het feit dat we naar mensen toegaan
  - Begrip voor dat er wat moet gebeuren
  - Goede, constructieve gesprekken
  - Minder uitgesproken dan thematafels

Dia 8

EERSTE REFLECTIE

MEIERIJSTAD

- Participatie
  - Ongeveer 30 deelnemers aan Thematafels, de peiling is 53 x ingevuld
  - Gaf rijk overzicht aan inzichten en dilemma's
  - In het najaar concretiseringslag → zorgt mogelijk voor groter bereik
  - In het najaar ook andere type acties, om ook andere groepen te bereiken
  - Als u ideeën heeft over hoe we dit kunnen doen, horen we het graag!
- Als gemeente werken we nu een aantal onderwerpen inhoudelijk verder uit
  - Uit bijna alle gesprekken kwam het verzoek om heldere, concrete informatie waar verder over gesproken kan worden
  - Hier komen dilemma's uit voort waar we in het najaar graag verder over in gesprek gaan

Dia 9

MEIERIJSTAD

Energiemix en landschappelijke inpassing

Roel Wouters

EERSTE REFLECTIE:

MEIERIJSTAD

- Windturbines zijn nu niet mogelijk, volgens TNO/defensieonderzoek
  - …maar we nemen ze nog wel, op hoofdlijnen mee in het afwegingskader inclusief de uitkomsten van de plan MER
- Duidelijker aangeven waar de participatie over gaat
  - Beleid staat vast, gaat nu echt om de spelregels waar initiatiefnemers aan moeten voldoen: de raad heeft reeds een keuze gemaakt om in 2050 energie neutraal te zijn op eigen grondgebied
  - Hebben lessen geleerd dat we het een volgende keer anders moeten aanpakken
- Het heet een energiemix, maar het gaat (nu) alleen over zon en wind
  - Er ligt een opgave vanuit het Rijk voor 2030 en 2050
  - Het zal lastig zijn om hiermee volledig energieneutraal te worden maar deze middelen zijn op dit moment wel het meest rendabel
  - Daarnaast herijken we elke twee jaar de energiemix om te monitoren waar we staan maar ook om te zien welke nieuwe vormen ingezet kunnen worden.
  - Gaat dus alleen over zon op land: zon op dak zit er al in en hiermee wordt +/ - 1/3e van de opgave gehaald.

Dia 11

ENERGIEMIX

MEIERIJSTAD

- Besparing: wat niet gebruikt wordt, hoeft niet opgewekt te worden
- Vanuit het klimaatakkoord wordt er gestreefd naar 1,5% besparing per jaar, daarnaast heb je besparingswinst door efficiëntere apparaten etc.
- Het grootste deel moet met duurzame elektriciteit ingevuld worden, opgewekt op eigen grondgebied, maar vanuit warmte moet er ook gekeken worden naar alternatieven (waterstof/groen gas etc.).

Energievraag	2019	2050
Brandstof voor vervoer	2.893 TJ	42% reductie 1.483 TJ
Warmtebehoefte	5.136 TJ	859 TJ
Elektriciteitsbehoefte	2.415 TJ	4.836 TJ
Totaal	**10.444 TJ**	**7.172 TJ**

Eenheden
Om verschillende energiebronnen met elkaar te kunnen vergelijken rekenen we de energie-inhoud om naar één maat: de terajoule (TJ).

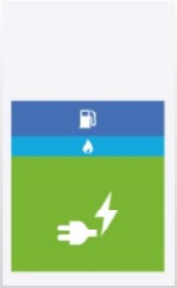
1 terajoule [TJ] = 277 778 kilowattuur [kWh]

Dia 12

ENERGIEMIX

MEIERIJSTAD

- Voor een evenwichtige mix van energiebronnen is van belang:
  - Brengen de energieopties voldoende duurzame energie op?
  - Wat is technisch haalbaar? Is het betaalbaar? Is het betrouwbaar?
  - Is er voldoende ruimte beschikbaar? Is grondoppervlak ook 'dubbel' te gebruiken?

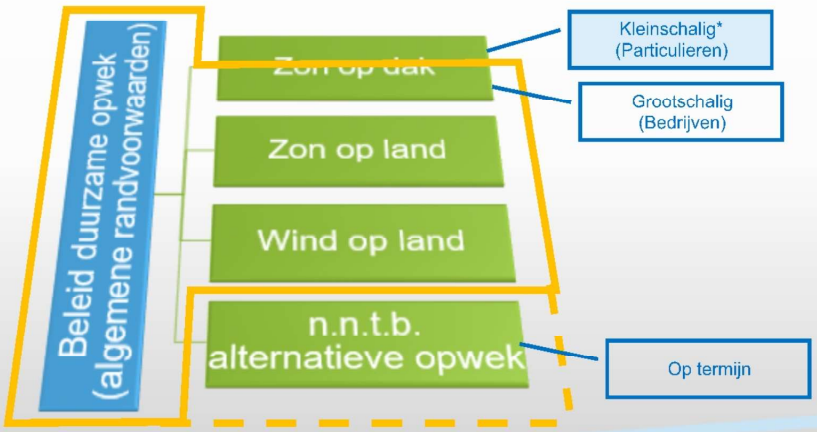

Dia 13

BELEID DUURZAME OPWEK

MEIERIJSTAD

Dia 14

INZICHTEN 1E THEMATAFEL

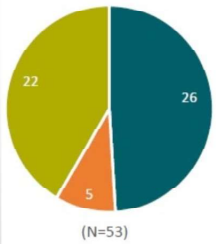
MEIERIJSTAD

- Complexe materie en vermenging van verschillende opgaven
  - Vermenging van opgaven opwek/besparing/warmte
  - Vermenging van wind/zon en algemene verduurzamingsopgave
  - Is een behoefte, maar maakt het lastig tot bouwstenen afwegingskader te komen
- Inhoudelijk
  - Zoals aangegeven, belangen lopen erg uiteen waardoor een inhoudelijke discussie lastig bleek
  - Meer duidelijkheid vanuit de gemeente gevraagd over haar rol (regie), besluitvorming en wat verwacht mag worden van initiatiefnemers.

Dia 15

EERSTE REFLECTIE: PEILING

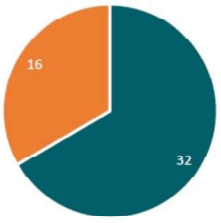
9. Landgebruik

(N=53)

- Landbouwgrond moet uitsluitend gebruikt worden voor voedselproductie en niet gebruikt worden voor het opwekken van duurzame energie.
- Het belang van duurzame opwekking van energie gaat voor op landbouwgrond.
- Landbouwgrond mag ook gebruikt worden voor de opwekking van duurzame energie als dit gecombineerd kan worden met andere gebruiksdoelen zoals telen tussen/onder zonnepanelen of vee dat daar kan grazen.

11. Wie bepaalt waar zonnevelden moeten komen?

(N=53)

- De gemeente moet gebieden voor zonnevelden aanwijzen.
- De grondeigenaren mogen zelf bepalen of ze een zonneveld op hun grond plaatsen.

Dia 16

WELKE ONDERWERPEN WERKEN WE NU VERDER UIT?

MEIERIJSTAD

Meer gericht op inhoudelijke verdieping en delen van dilemma's

- Opgaves & planning, wat pakken we wanneer op?
  - Breek de totale opgave naar 2050 op in behapbare trajecten van +/- 5 jaar
    - Aangeven welk resultaat je aan het einde van ieder blok wil bereiken
    - Aangeven welke opwekmethoden geschikt zijn voor ieder blok
    - T/m 2030 kan er concreter worden aangegeven wat wel/niet kan dan daarna
- Aanscherping van bestaande beleidskeuzes
  - Locaties
    - Wel/niet meer sturing vanuit beleid over geschikte locaties
      - Aangeven welke voorwaarden geschikt zijn voor meer sturing
    - Welk percentage benutting van ons grondgebied is acceptabel?
  - Meerwaarde
    - Duidelijker maken wat we hieronder verstaan, waar wordt op getoetst en toch ruimte voor creatieve ideeën over laten.
- Netcongestie & impact/oplossingen

Dia 17

MEIERIJSTAD

Even koffie

MEIERIJSTAD

Participatie en 50% lokaal eigendom

Roel Wouters

INZICHTEN 2E THEMATAFEL

MEIERIJSTAD

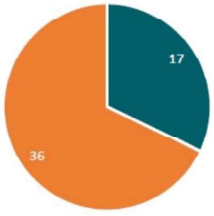
- Reflectie van de avond
  - Meer eenduidige lijn uit de avond
  - Vooral ingegaan op proces & verwachtingen
- Inhoud
  - Het is een gezamenlijke opgave, maar de manier waarop is nu onduidelijk
  - Mix van financiële participatie is gewenst
  - Meer eenduidigheid rol gemeente
    - Zorg voor goede informatie: compleet en concreet. ("Communicatie, communicatie, communicatie')
    - Pak maar meer regie ("faciliterend en bevoegd gezag")
- Wees voorbereid op mogelijke scepsis tegen de overheid
  - Schijnparticipatie / Politiek al besloten

Dia 20

EERSTE REFLECTIE: PEILING

MEIERIJSTAD

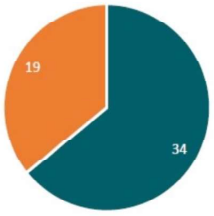
1. Wie praat er mee?

(N=53)

- Alleen de direct omwonenden die er direct mee geconfronteerd worden.
- Duurzame energie-oplossingen zijn voor ons allemaal dus iedereen mag meepraten.

2. Als het over meepraten gaat, zijn alle meningen dan even belangrijk?

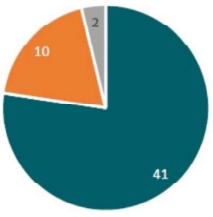

(N=53)

- Hoe dichter iemand bij een mogelijke zonneweide of windturbine woont, hoe zwaarder die stem telt.
- De stem van iedere inwoner moet even zwaar meetellen.

Dia 21

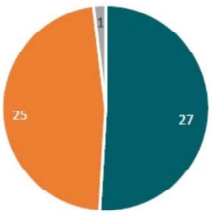
5. Wie mag/moet winst maken bij een duurzaam energieproject?

(N=53)

- De samenleving profiteert maximaal van de opbrengst van een zonneveld.
- Als professionele partijen investeren in een zonneveld mogen zij daarvan ook zelf profiteren.
- Geen mening

6. Mag de gemeente financiële risico's lopen bij het realiseren van duurzame energie-projecten?

(N=53)

- Ja, want je moet wel wat durf tonen om het maximale te doen voor het klimaat.
- Nee, want het gaat wel om belastinggeld.
- Geen mening

Dia 22

WELKE ONDERWERPEN WERKEN WE NU VERDER UIT?

MEIERIJSTAD

Meer gericht op uitwerking van gewenste lijn en bekijken welke voorhadelen hier aan zitten

- Aanscherping van bestaande beleidskeuzes
  - Participatie – te verwerken in het algemene deel beleid
    - Procesparticipatie
      - Wanneer, op welke manier en welke invloed hebben omwonenden/belanghebbenden bij procesparticipatie van een initiatief
      - Wat zijn de minimale eisen die hieraan gesteld worden, wie worden betrokken etc.
    - Rol gemeente
      - Welke rol heeft de gemeente in het hele proces van opwekinitiatieven. Hoe moet de gemeente, en wanneer moet de gemeente inwon ers hier in meenemen en wat is de rol van de gemeente naar initiatiefnemers.
    - Lokaal Eigendom
      - Verdere uitwerking van 50% lokaal eigendom. Welke vormen, of combinatie van vormen, vragen we voor financiële participatie en wat vragen we als eis rondom het eigendom van plannen. Heeft de gemeente hier wel/geen rol in?
  - Per uit te werken opwekmethode kan worden bekeken of bovenstaande voorwaarden voldoende zijn of dat hier de behoefte is om zwaardere voorwaarden aan te koppelen.

Dia 23

MEIERIJSTAD

Hoe nu verder

Marian van Weert

PLANNING

MEIERIJSTAD

• Verwerken opbrengsten tot bouwstenen afwegingskader	juli / augustus / september
• Beeldvormende avond in de raad	september
• Zienswijzeperiode Plan MER windenergie	najaar 2022
• Tweede ronde participatie	oktober / november
• Verdere uitwerking + toetsing	november / december
• Concept afwegingskader gereed	Q1 2023
• Besluitvorming in de raad	Q2 2023

Dia 25

BEDANKT VOOR UW AANDACHT EN INBRENG!

MEIERIJSTAD

Hebt u vragen of wilt u ons iets vertellen?

- Bekijk de website
  - www.meierijstad.nl/duurzaamheid
  - Daar kunt u zich inschrijven voor de nieuwsbrief
- Mail ons
  - duurzaam@meierijstad.nl
- Bel ons klantcontactcentrum
  - Telefoonnummer: 14 0413

Dia 26

AWARENESS

Awareness B.V.
Zeestraat 84
2518 AD Den Haag

office@awareness.nl
www.awareness.nl